

Elina Remmler
Janita Pursiainen

TOIMIVAN JA ESTEETTÖMÄN ELÄ- MYSPUISTON KONSEPTISUUNNI- TELMA

Opinnäytetyö

Sisustusarkkitehtuuri ja kalustesuunnittelu

Muotoilija (AMK)

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Muotoilija (AMK)
Tekijä/Tekijät	Elina Remmler Janita Pursiainen
Työn nimi	Toimivan ja esteettömän elämyspuiston konseptisuunnitelma
Toimeksiantaja	XXXXX
Vuosi	2024
Sivut	124 sivua, liitteitä 2 sivua
Työn ohjaaja(t)	Marianne Sundell

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena oli suunnitella toimiva ja esteetön elämyspuisto Pohjois-Suomeen. Suunnitteluprosessin lähtökohtina oli konseptisuunnitelman tekeminen suomalaiselle matkailualan yritykselle, johon kaikki ovat tervetulleita. Ensisijainen kohderyhmä on lapsiperheet, mutta tarkoitus oli löytää suunnitelmaan ratkaisuja, jotka saavat puiston tuntumaan kiehtovalta myös aikuisen silmin. Projektin tarkoituksena oli tutkia toimivuutta sekä esteettömyyttä talvisessa elämyspuistoissa. Puiston sisäosien osalta tuli tutkia purettavia ja kasattavia puitteita, sillä kohteen rakennuksen sisäosia hyödynnetään muuhun matkailukäyttöön talvikauden ulkopuolella. Tiedon avulla suunniteltiin esteetön elämyspuisto, jossa kulun ohjaus ja siirtymät on tarkoin mietitty toimivuutta ajatellen, samoin kuin autenttisen tuntuinen joulun maisemointi vierailijoita varten.

Opinnäytetyön aihealueet jaettiin yhteistyössä tekijöiden kesken. Eri aihealueissa käsitellään projektin lähtötietoja, tutkimusta ja varsinaisen suunnitelman luonnoksia sekä lopullisia tuloksia. Tutkimusta on tehty kvalitatiivisin menetelmin. Käytetyt kvalitatiiviset menetelmät olivat asiakkaan haastattelu, kyselylomake, vertaileva tutkimus sekä havainnointi. Tutkimus aloitettiin vapaamuotoisella toimeksiantajan haastattelulla, jonka jälkeen annettiin kyselylomake täytettäväksi. Vertailevaa tutkimusta varten vierailtiin kolmessa elämyspuistossa, joista laadittiin kattava vertailu. Tutkimusmenetelmien avulla pyrittiin keräämään tietoa, jota analysoimalla voitiin vastata tutkimuskysymyksiin: ”Millainen on esteetön elämyspuisto?”, sekä alakysymyksiin: ”Millainen on autenttisen tuntuinen elämyspuisto?” ja ”Miten purettavissa ja kasattavissa olevat puitteet toimivat?”.

Matkailuala kaipaa enemmän esteettämiä ja helppoja palveluita, jotka ovat elämyksellisiä sekä lapsille että aikuisille. Huomioon otettavia asioita oli laajasti ja opinnäytetyö antaa tietoa esteettömästä suunnittelusta ja sen hyödyistä sekä elämyspuiston tunnelman ja toiminnallisuuden kehittämisestä. Opinnäytetyön lopputuloksena tehtiin suunnitelma, jossa on laajasti huomioitu tilaajan toiveet ja käyttäjämukavuus.

Asiasanat: esteettömyys, elämyspuisto, toiminnallisuus, konseptisuunnitelma

Degree title	Bachelor of Culture and Arts
Author (authors)	Elina Remmler Janita Pursiainen
Thesis title	Concept plan for a functioning and accessible theme park
Commissioned by	XXXXX
Time	2024
Pages	124 pages, 2 pages of appendices
Supervisor	Marianne Sundell

ABSTRACT

The objective of this thesis was to design a functional and accessible theme park. The starting point of the design process was to make a concept plan for a Finnish company working in tourism. They are specialized in working with people with disabilities, and the purpose of the theme park is that everyone is welcome. The primary target group included families with children, but the aim was to find solutions to make the park fascinating for other people as well. The approach for this thesis was to study functionality in winter theme parks as well as accessibility. It was also necessary to study frameworks that can be dismantled and assembled multiple times, because the interior parts of the building will be used for other purposes outside of the winter season. With the collected information, the goal was to design an accessible theme park, where the transitions are well planned with functionality in mind, as well as authentic landscaping for visitors.

The subject areas of the thesis were divided between the authors. Several topics discuss the initial data of the project, the research and drafts of the actual plan, as well as the results. The research was conducted using qualitative methods including customer interviews, a questionnaire, comparative research and observation. The research started with a free-form interview, after which an interview form was sent to be filled out. For the comparative study, three different theme parks were visited, and a comparison was drawn up.

Tourism industry needs more accessible services that are easy to use and exciting for everybody, regardless of age. This thesis provides substantial background information about designing accessible services and the associated benefits. Also, the thesis discusses how to create Christmasy atmosphere and improve functionality in theme park design. The final product is a design that observes the wishes of the client, comfort of the users and accessibility.

Keywords: accessibility, adventure park, functionality, concept plan

SISÄLLYS

KÄSITELUETTELO	1
1 JOHDANTO	2
2 TOIMEKSIANTAJAN JA SUUNNITTELUKOHTTEEN ESITTELY	3
2.1 Toimeksianto ja suunnittelutyön tavoitteet	3
2.2 Työnjako	4
2.3 Toimeksiantaja.....	5
2.4 Suunnittelukohteen ympäristö.....	5
2.5 Suunnittelukohteen sisätilat	7
3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	13
3.1 Käsitekartta ja viitekehys	13
3.2 Tutkimuskysymykset.....	15
3.3 Tutkimussuunnitelma ja aikataulu	16
3.4 Aikaisemmat tutkimukset aiheesta.....	16
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	17
4.1 Haastattelu	17
4.2 Kyselylomake.....	18
4.3 Vertaileva tutkimus	18
4.4 Havainnointi.....	19
5 SUUNNITTELUETYÖN LÄHTÖKOHDAT.....	19
5.1 Haastattelun ja kyselylomakkeen analysointi.....	19
5.1.1 Tyyli, värit ja materiaalit	20
5.1.2 Toiminnot.....	21
5.1.3 Prioriteetit ja budjetti	22
5.1.4 Säilytettävää ja valintoja	23
5.1.5 Kuvat ja lisäksi	23
5.2 Esteettömyys julkitilassa.....	24

5.2.1	Kulkuyhteydet	25
5.2.2	Valaistus ja sävykontrastit.....	26
5.2.3	Materiaalit ja akustiikka.....	27
5.3	Valaistuksen vaikutus ympäristöön.....	27
5.4	Pintamateriaalit julkitilassa.....	28
5.4.1	Lattia	30
5.4.2	Seinät ja sisäkatto.....	31
5.5	Referenssikohteet.....	31
5.5.1	Tonttulan elämyskylä, Köngäs	32
5.5.2	Arcandia, Sirkka.....	38
5.5.3	Muumimaaailma, Naantali	42
6	SUUNNITTELU.....	48
6.1	Teemapuiston toimintojen luonnostelu	48
6.2	Rakennuksen pohjaratkaisun luonnostelu	49
6.3	Pihaympäristön luonnostelu.....	50
6.4	Uudelleen kasattavien mökkien luonnostelu	51
6.4.1	Seinärakenteen luonnostelu	52
6.4.2	Lattiarakenteen luonnostelu.....	54
6.4.3	Kattorakenteen luonnostelu	56
6.5	Valaistuksen luonnostelu	57
6.5.1	Sisätilojen valaistuksen luonnostelu	58
6.5.2	Ulkotilojen valaistuksen luonnostelu	60
7	VALMIS SUUNNITELMA.....	64
7.1	Teemapuiston toiminnot	64
7.1.1	Joulukylä.....	64
7.1.2	Tonttukoulu	64
7.1.3	Ulkotilan toiminnot	65
7.2	Sisätilat	66

7.2.1	Eteistila	67
7.2.2	Joulukylä	69
7.2.3	Tonttukoulu	74
7.3	Ulkotilat	76
7.4	Uudelleen kasattavat mökit	77
7.4.1	Seinät	81
7.4.2	Lattia	87
7.4.3	Katto	90
7.4.4	Varastointi kontteihin	95
7.5	Valaistus ja sähköt	96
7.5.1	Ulkotilojen valaistuksen konseptisuunnitelma	97
7.5.2	Liikuntasalin valaistuksen konseptisuunnitelma	105
8	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI	110
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	111
10	POHDINTA	111
	LÄHTEET	113

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Tutkimussuunnitelman aikataulu

Liite 2. Ennakkokysymyslomake

KÄSITELUETTELO

Esteettömyys – Accessibility

Esteettömyydellä tarkoitetaan moninaisesti erilaisten henkilöiden huomioiminen rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa. Esteetön ympäristö tarjoaa yhdenvertaiset mahdollisuudet saavutettavuuteen. (Invalidiliitto.)

Elämyspuisto – Adventure Park

Elämyspuistolla tarkoitetaan paikkaa, jossa asiakkaat pääsevät pääsylippua vastaan kokemaan aineettomia sekä aineellisia elämyksiä. Erilaisten aktiviteettien ja toiminnallisuuksien on tarkoitus osallistaa ja viihdyttää vierailijoita. (Ilmastoverkosto.)

Toiminnallisuus – Functionality

Toiminnallisuudella tarkoitetaan, että suunnitteluvaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota tilojen ja palveluiden käyttömukavuuteen. Yhdistelemällä olemassa olevaa tietoa sekä projektia varten haettua informaatiota voidaan löytää ratkaisut parhaalla tavalla palveleviin tiloihin sekä asiakkaiden, että työntekijöiden näkökannalta.

Konseptisuunnitelma – Concept design

Konseptisuunnitelmalla tarkoitetaan pelkistettyä suunnittelutapaa, jolla esitetään tarkasti tavoiteltavat lopputulokset. (Muodoste, 2022.)

1 JOHDANTO

Lapinmatkailun suosio on ollut kovassa nosteessa jo useamman vuoden. Turistit tulevat ympäri maailmaa kokemaan aitoa joulun taikaa ja koskemattoman luonnon kauneutta. Matkanjärjestäjät kehittävät palveluitaan jatkuvasti ja vierailijat ovat valmiita maksamaan isoja summia saadakseen ainutkertaisia elämyksiä.

Matkustavat lapsiperheet arvostavat palveluita, jotka ovat huolettomia sekä viihdyttäviä. Ennen kaikkea lasten tyytyväisyys takaa onnistuneen palvelun vanhempien näkökulmasta. Perheille matkustaminen voi olla ajoittain stressaavaa, joten loppuun asti mietitty toiminnallinen palvelu ruokailuineen vastaa monien lapsiperheiden tarpeeseen. Huolta lisää, jos matkustaa esimerkiksi liikuntarajoitteisen lapsen kanssa. Monet palveluntarjoajat eivät ole huomioineet esteettömyyttä suunnittelussa, tai siitä saatava tieto on vajavaista.

Tämän opinnäytetyön aiheena on toimivan ja esteettömän elämyspuiston konseptisuunnitelman laatiminen. Toimivuuteen keskittyvällä suunnittelulla voidaan välttää ruuhkautumista ja se selkeyttää tiloissa liikkumista. Suunniteltu kulku ja toimintojen sijoitus lisäävät merkittävästi asiakastyytyväisyyttä. Hyvät suunnitelmat auttavat myös työntekijöitä työn suorittamisessa, mikä on erityisen tärkeää kiireisessä sesonkiympäristössä, jonka toiminta nojaa loistavaan asiakaspalveluun. Esteettömällä suunnittelulla halutaan varmistaa, että ihan kaikki kokevat olonsa turvalliseksi ja tervetulleeksi elämyspuistoon. Esteetön suunnittelu ei sulje ketään ulkopuolelle, vaan päinvastoin tasa-arvottaa ja mahdollistaa palvelun tarjoamisen kaikille rajoitteista huolimatta.

Suunnitelmiin sisältyy myös uudelleen kasattavien mökkirakennusten suunnittelu, joiden sisään tulee erilaisia toimintoja asiakkaita varten. Tarkoitus on pystyttää ne sisätiloihin elämyspuiston aukioloaikoina ja purkaa ne pois tieltä merkintteihin kauden ulkopuolella. Pintamateriaalien suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös materiaalien varastointi. Valaistussuunnittelulla on iso merkitys tilan tunnelmaan ja turvallisuuteen.

2 TOIMEKSIANTAJAN JA SUUNNITTELUKOHTEN ESITTELY

2.1 Toimeksianto ja suunnittelutyön tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella toteutuskelpoinen konseptisuunnitelma kausiluontoiselle elämyspuistolle jouluteemalla. Suunnittelun lähtökohtia on tilojen toimivuus ja ohjautuvuus niin vierailijoiden kuin työntekijöiden kannalta sekä esteettömyys. Puiston tavoite on tuottaa palveluita ja elämyksiä kaikille. Ensisijainen kohderyhmä on lapsiperheet, kuitenkin poissulkematta muita asiakasryhmiä. Toimivalla tilasuunnittelulla vältetään ruuhkautumista sekä autetaan työntekijöitä kiireisen työn suorittamisessa. Se lisää merkittävästi palvelun sujuvuutta ja vaikuttaa näin myös asiakasmukavuuteen.

Olemassa oleviin sisätiloihin suunnitellaan jouluihin tila, jonne tulee tilaajan toiveesta mökkejä, joissa on eri toimintoja asiakkaita varten. Mökkien tulee olla uudelleen kasattavia ja helposti säilöttävissä merikontteihin kauden ulkopuolella. Purun ja kasauksen tulee olla helppoa ja nopeaa, jotta se on mahdollista toteuttaa kiireisessä kausiluontoisessa ympäristössä. Rakenteiden ja liitosten suunnittelussa tulee siis huomioida virheiden minimoiminen ja kestävyys, jotta rakenteet kestävät vuosittaista kasauksen, purun ja säilömistä aiheuttamaa rasitusta.

Sisä- sekä ulkotiloissa tulee kiinnittää erityistä huomiota siirtymien suunnitteluun, jotta tilojen käyttömukavuus sekä esteettömyyden toteutuminen olisivat parhaimmillaan. Myös oikeanlaisen tunnelman luominen valaistuksen ja pintamateriaalien avulla on tärkeä osa suunnittelutyötä.

Elämyspuiston toimintasuunnitelma on, että asiakkaita saapuu kahdessa eri ryhmässä päivän aikana, ensimmäiset klo 10.00–13.00 ja seuraavat klo 14.00–17.00. Linja-auto tuo koko ryhmän kerrallaan, joten pihalla ei tapahdu autoliikennettä. Yhteen linja-autoon mahtuu enintään 62 henkilöä. Ryhmä jaetaan pihalla kahtia, puolet ryhmästä menee ensin sisälle ja puolet jäävät ulos ja keskivaiheilla ryhmät vaihtavat paikkoja. Vierailuun kuuluu ruokailu, joka tapahtuu ulkotiloissa. Suunnitelmat tehdään annettujen henkilömäärien mukaan.

2.2 Työnjako

Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyönä kahden opiskelijan kesken projektin laajuuden vuoksi. Vaikka tutkimusta ja suunnittelutyötä toteutetaan yhdessä, tulee olla selvillä kumpi toteuttaa ja on päävastuussa mistäkin osiosta, jotta työnjako on tasainen ja kummankin yksilöarviointi on mahdollista toteuttaa.

Elina Remmler

Janita Pursiainen

	Tiivistelmä Käsitteet	Tiivistelmä Käsitteet	
	Johdanto	1	
		2	
Toimeksianto ja suunnittelutyön tavoitteet		2.1	
	Työnjako	2.2	
	Toimeksiantaja	2.3	
Suunnittelukohteen ympäristö		2.4	
Suunnittelukohteen sisätilat		2.5	
		3	
	Käsittekartta ja viitekehys	3.1	
	Tutkimuskysymykset	3.2	
		3.3	Tutkimussuunnitelma ja aikataulu
		3.4	Aikaisemmat tutkimukset aiheesta
		4	
		4.1	Haastattelu
		4.2	Kyselylomake
		4.3	Vertaileva tutkimus
		4.4	Havainnointi
		5	
		5.1	Haastattelun ja kyselylomakkeen analysointi
		5.2	Esteettömyys julkitilassa
Valaistuksen vaikutus ympäristöön		5.3	
		5.4	Pintamateriaalit julkitilassa
	Referenssikohteet	5.5	
		6	
		6.1	Teemapuiston toimintojen luonnostelu
		6.2	Rakennuksen pohjaratkaisun luonnostelu
		6.3	Pihaympäristön luonnostelu
Uudelleen kasattavien mökkien luonnostelu		6.4	
	Valaistuksen luonnostelu	6.5	
		7	
		7.1	Teemapuiston toiminnot
		7.2	Sisätilat
		7.3	Ulkotilat
Uudelleen kasattavat mökit		7.4	
	Valaistus ja sähkö	7.5	
Tavoitteet ja oma oppiminen		8	Tavoitteet ja oma oppiminen
	Luotettavuus	9	Luotettavuus
Johtopäätökset ja yhteenveto		10	Johtopäätökset ja yhteenveto

Kuva 1. Opinnäytetyön työnjako

Kuvassa 1. kappaleet on jaettu tekijöiden kesken. Työnjako tapahtuu yhteistyössä tekijöiden kesken. Osa aiheista jakautuu pohtien tekijöiden vahvuus-alueita, mutta iso osa tapahtuu pohjatiedon perusteella. Tiivistelmä ja johdantokappaleet ovat luonnollista jakaa Elina Remmlerille, sillä hän on päässyt paikalle näkemään kohteen. Remmler vieraili projektin projektipäällikön

kanssa kahdessa referenssikohteessa, joten vertailevan tutkimuksen laatiminen jaetaan hänelle. Janita Pursiainen oli heti alkuun laatinut luonnoksia opinäytetyön aikataulusta ja teki haastattelun pohjalta haastattelulomakkeen, joten ne luonnollisesti jakautuvat hänelle. Kohdat 8, 9 ja 10 on laadittu yhteistyössä tekijöiden kesken, mutta Pursiainen toimi kirjoittajana.

2.3 Toimeksiantaja

Tilaaaja on Pohjois-Suomessa toimiva matkanjärjestäjä. Yrityksen kantavana teemana on auttaa asiakkaita löytämään yhteys itseensä, luontoon ja kanssaihmiisiin. Yrityksen tarjoamat palvelut ovat erilaisia retkiä, jotka voivat vaihdella viikon mittaisesta talvivaelluksesta erinäisiin päiväretkiin sisämajoituksen kera. Retkiä räätälöidään yksittäisille seikkailijoille sekä isommille ryhmille.

Nyt suunnitteilla oleva elämyspuisto avaa ovia uudentlaisille palveluille. Elämyspuisto mahdollistaa yritykselle vakaan tulon joka vuosi joulukauden aikaan ilman, että sen toteutus vaatii suunnittelua ja suuria järjestelyjä. Palvelu antaa mahdollisuuden liukuhinnamaiseen palveluntarjontaan, jossa kuitenkin yksilön kokemus on tärkein elementti. Tasainen vuosittainen tulonvirta elämyspuistosta auttaa yritystä kehittämään myös talvikauden ulkopuolisia palveluitaan. Projektin aikana teemme yhteistyötä yrityksen omistajan kanssa sekä projektin projektipäällikön kanssa.

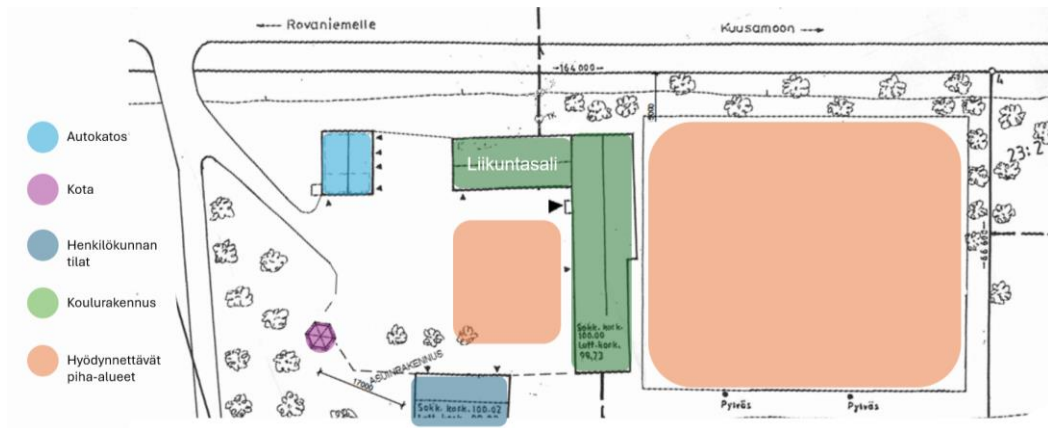
2.4 Suunnittelukohteen ympäristö

Suunnittelukohteen pihapiirin rakennuksiin kuuluu itse koulurakennus, autokatos, omakotitalo, jossa on henkilöstön majoitustilat sekä kota.

Kuva 2. Kohteen päärakennus

Kuvassa (kuva 2, 5) näkyy pihapiiri koulun etupuolelta. Asiakkaat tuovalle linja-autolle on paikka kuvassa näkyvän peräkärryn paikalla. Paikka on hyvin rajattu, jotta sen alueella ei ole ylimääräistä liikennettä.

Kuva 3. Kohteen pihamaa

Kuvasta (kuva 3) näkee koko tontin. Autokatos ja pihan reunalla oleva talo ovat tarkoitettu vain henkilökunnan käyttöön, joten kulun ohjaus tulee suunnitella niin, että vierailijalle on selkeää mitkä alueet ovat heille tarkoitettuja. Tilaaja on toivonut, että autokatoksen ja koulurakennuksen väliin jäävä alue varataan linja-autolle, joka kuljettaa asiakkaat elämyspuistoon. Etu- ja takapihalla on runsaasti avointa tilaa, jota hyödyntää pihan toimintojen suunnittelussa. Tontti rajautuu kahdelta sivulta peltoon ja yhdeltä isoon tiehen. Turvallisyydesta tulee varmistaa, että asiakkaat eivät eksy liian lähelle autotietä, jos toiminnot sijoittuvat tontin tienpuoleiselle reunalle.

Kuva 4. Pihapiirin kota

Pihapiirissä oleva kota (kuva 4, 5) on hyödynnettävissä pihan toimintoihin. Sisään mahtuu tilavasti kerrallaan noin 10 henkilöä.

2.5 Suunnittelukohteen sisätilat

Suunnitelmiin lukeutuvat sisätilat eivät kata koko koulurakennusta, vaan eteistilat, ruokalan ja liikuntasalin. Eteistilan kautta on kulku sekä ruokalaan että liikuntasaliin. Sisätilat ilmentävät tällä hetkellä perinteistä 1970-luvun tunnelmaa lastulevyseinineen ja laakaovineen.

Kuva 5. Suunnittelukohteen pohjapiirros

Kuvasta 5 näkyy koko koulurakennuksen pohjapiirustus, mutta vain väritetyt alueet kuuluvat suunnitteluprojektiin. Punaisen nuolen kohdalta on asiakkaiden sisäänkäynti tiloihin. Eteisessä asiakkaat jakautuvat kahteen ja toiset menevät ruokalan tiloihin tonttukouluun ja toiset liikuntasaliin, josta löytyy eri toimintoja. WC-tiloja on kolme kappaletta, joihin kaikkiin on käynti eteisen kautta ja suurin niistä on esteetön. WC-tiloihin ei tehdä muutoksia tämän projektin yhteydessä, mutta kulku niihin tulee ottaa huomioon eteistilan suunnittelussa. Liikuntasalista on kaksi hätäpoistumistietä ja niiden sijainnit tulee huomioida salin suunnittelussa.

Kuva 6. Eteistila ulko-ovien suuntaan

Kuva 7. Eteistila keittiön suuntaan

Kuva 8. Eteistila liikuntasalin suuntaan

Eteistilan seinät ovat rikkonaiset monien ovien takia. Kuvissa (kuva 6, 7 ja 8, 8) lilalla merkityt ovet vievät asiakas wc-tiloihin. Siniset pallot merkkäävät siivouskomeron ja pyykkituvan ovia. Ovista, jotka ovat merkitty tummanvihreillä palloilla, pääsee henkilökunnan majoitustiloihin. Kuvassa 6 keltaisella pallolla

merkitty ovi vie ruokalaan. Henkilökunnan tilojen ovet tulee naamioida tai rajata selkeästi ulos asiakastiloista. Myös varaston ja pesutilan ovien naamiointi tulee pohtia eteistilan suunnittelussa, jotta asiakas tiedostaa selkeästi mitkä ovet ovat heidän käytettävissä.

Kuva 9. Ulko-ovet

Kuva 10. Ulko-ovet ruokalasta katsottuna

Kuvista 8 ja 9 näkyy koulurakennuksen ulko-ovi, josta asiakkaat on tarkoitus ohjata sisään ja ulos. Ovet ovat esteettömiä, joten niihin ei ole pakko tehdä suunnitelman osalta muutoksia. Sisäänkäynti käy tuulikaapin kautta ja ovet eivät avaudu automaattisesti, eli liikuntarajoitteinen henkilö voi tarvita avustajaa sisään tultaessa.

Kuva 11. Ruokailutila eteistilojen suuntaan

Kuva 12. Ruokailutila eteisen ovelta

Ruokailusalissa on pieni kioski (kuva 11, sinisellä maalattu) tarveasioille sekä matkamuistoille ja paikallisten käsitöille. Käsiyön tulevat myyntiin myös uudessa elämyspuistossa, mutta niiden myyntipaikka tulee ratkaista suunnitelmiin sopiviksi.

Kuva 13. Liikuntasali katsottuna eteisen sisäänkäynnin suuntaan

Kuva 14. Sisäänkäynti liikuntasaliin ja varastohuoneiden ovet.

Oranssilla merkitty ovi (kuva 14) vie varastoon, jota on mahdollista hyödyntää suunnitelmissa. Virheellä merkitystä ovesta on kulku eteistiloihin, jonka kautta tapahtuu asiakasvirran kulku sisään ja ulos tiloista. Punaisella merkitystä ovesta pääsee varastotiloihin, jonka kautta on kulku hätäuloskäynnille. Sisäänkäynti Liikuntasaliin ja poistumistiet ovat esteettömiä oviaukkojen osalta. Toisen hätäpoistumistien ulkopuolella on tasoero ilman liuskaa, mutta se on tilaajan harkinnan mukaan muutettavissa. Kuvassa 14 näkyvä hätäpoistumistie on täysin esteetön.

Kuva 15. Liikuntasali katsottuna sisäänkäynnin suunnalta

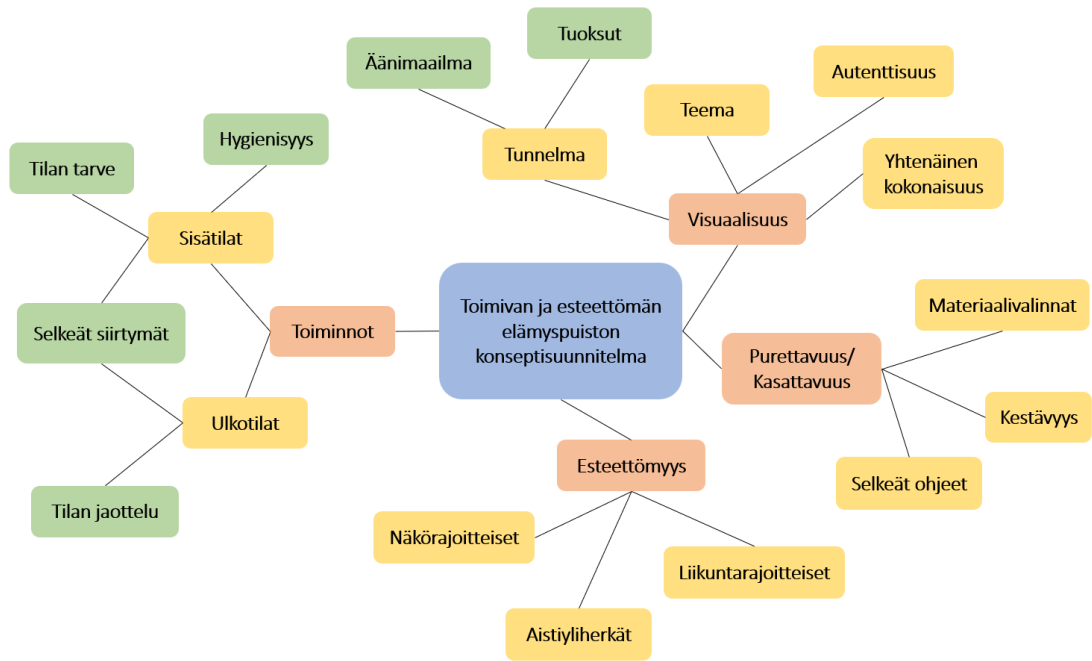
Kuva 16. Liikuntasalin hätäuloskäynti.

Liikuntasalin perältä löytyy toinen hätäuloskäynti (kuva 16), johon on pidettävä avoin kulku. Molemmista päädyistä löytyy alaikkunoita, muuten ne on sijoitettu ylös melkein katonrajaan. Liikuntasali on kokonaisuudessaan hyödynnettävissä suunnitelmissa ja sinne saa tehdä muutoksia, mutta kaikki elämyspuistoon tulevat puitteet tulee olla pois purettavissa, kun puisto on suljettu, sillä tilaaja käyttää liikuntasalia retkivarusteiden kuivamiseen ja säilömiseen talvikauden ulkopuolella.

3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Käsitekartta ja viitekehys

Käsitekartasta selviää tutkimuksen keskeiset käsitteet ja niiden väliset suhteet toisiinsa. Käsitekartta auttaa tutkijaa aiheen rajauksessa ja selkeyttää laajaa tiedonhakuprosessia. Käsitekartan laatiminen ja tarkastelu jälkeenpäin auttavat niin tutkijaa kuin myös lukijaa hahmottamaan tutkimuksen keskeiset käsitteet ja olettamukset. (Aaltola, Valli 2018, 57.)

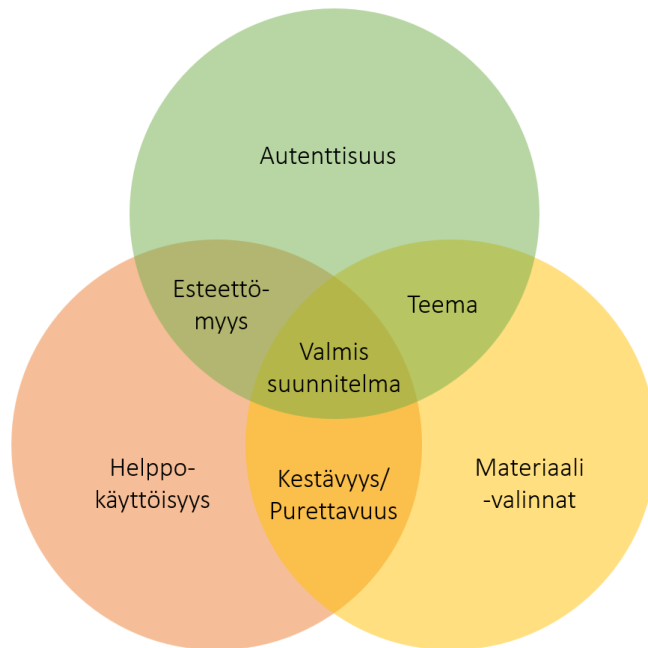

Kuva 17. Käsitekarta opinnäytetyön keskeisistä käsitteistä

Käsitekartan (kuva 17) tulkinta alkaa keskeltä otsikolla: Toimivan ja esteettömän elämyspuiston konseptisuunnitelma. Aihe jakautuu keskeltä neljään osioon: toimintoihin, esteettömyyteen visuaalisuuteen ja purettavuuteen/kasattavuuteen. Ne ovat lähtökodit suunnitelman toteuttamiselle. Jokainen osio on yhtä tärkeä suunnitelman toteutumisessa ja käy vuoropuhelua keskenään, vaikka eroavatkin merkittävästi toisistaan. Käsitekarta on myös muistilista suunnittelijalle, jota voi palata tutkimaan koko suunnitteluprosessin ajan.

Viitekehyksen avulla esitetään visuaalisesti tutkimuksen lähtökohdat. Selkeä ja pelkistetty esitystapa auttaa hahmottamaan projektin sisältöä, joka on kokonaisuutena laaja kirjo asioita, joiden yhteyksiä voi olla sanallisesti ilmaistuna vaikea hahmottaa. Viitekehyksessä esiintyy asiat, jotka huomioimalla saadaan lopputulos, joka on asiakasta miellyttävä ja toimiva. (Anttila, 2014.)

Kuva 18. Viitekehys elämyspuiston suunnitelman päätekijät

Viitekehyksessä (kuva 18) on esitetty asiat, jotka huomioimalla suunnittelutyössä saadaan lopputulos, joka on asiakkaan toiveita vastaava. Kuvassa on hahmoteltu aihe toimiva ja esteetön elämyspuisto. Se on jaettu kolmeen päätekijään sekä kolmeen alatekijään. Nämä tekijät ovat esteettömyys, teema ja kestävyys/purettavuus. Alaisällöt auttavat avaamaan aiheita laajemmin. Viitekehyksestä näkee, kuinka valmista suunnitelmaa varten kaikki kolme tekijää alaisältöineen muodostavat kokonaisuuden, joka keskustelee keskenään ja on helppo ymmärtää.

3.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön päätutkimuskysymys on: "Millainen on esteetön elämyspuisto?" Kysymys ohjaa projektin tärkeimpien elementtien äärelle, eli elämyksellisyteen ja esteettömyyteen. Se auttaa löytämään tarvittavia vastauksia suunnittelutyön tueksi.

Alakysymysten tarkoitus on tarkentaa ja avata päätutkimuskysymystä ja herätellä lisäajatuksia aiheeseen. Ensimmäinen alakysymys syntyi asiakkaan toiveesta elämyspuiston tunnelmaan: "Millainen on autenttisen tuntuinen elämyspuisto?" Toinen alakysymys muodostui keskusteluista asiakkaan kanssa, jossa pohdimme rakenteiden uudelleenkäytettävyyttä ja varastoimista: "Miten

purettavissa ja kasattavissa olevat puitteet toimivat?”. Kysymykseen kiteytyy puiston käytettävyyteen, ekologisuuteen ja tilojen käytettävyyteen liittyviä aspekteja.

3.3 Tutkimussuunnitelma ja aikataulu

Kyseisen projektin aikataulu asiakkaan kannalta oli avoin, joten tekijöiden valmistumistavoite määritti heidän osuutensa suunnittelun ja toteutuksen aikataulun. Suunnitelma ja sen raportointi suunniteltiin tapahtuvan kevään 2024 aikana. Toimeksianto saatiin loppuvuodesta 2023 ja alustava suunnittelu aloitettiin melko pian sen jälkeen. Täyspäiväisesti suunnittelua on toteutettu 12.2.2024 alkaen. Työhön on liitetty (liite 1) tarkempi suunnitelma eri työvaiheiden aikataulusta ja niihin liittyvistä huomioista. Suunnitelman aikataulu on lähtökohtaisesti luotu opinnäytetyöprosessiin määritettyjä aikatauluja huomioiden, mutta siihen on vaikuttanut myös arviot eri työvaiheisiin kuluva ajasta.

3.4 Aikaisemmat tutkimukset aiheesta

Tämän opinnäytetyön aihe on hyvin laaja, sillä siitä löytyy viitteitä eri aihealueista. Pilkkossa sen pienempiin osiin, löytää useita hyödyllisiä tutkimuksia, jotka käsittelevät muun muassa esteettömyyttä, teemapuiston suunnittelua ja rakenteiden siirrettävyyttä. Suoraan tämän projektin aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä emme löytäneet, jossa kaikki aikaisemmat käsitteet yhdistyisivät.

Esteettömyys on itsessään jo todella laaja aihealue ja sen ympäriltä löytyy paljon erilaisia tutkimuksia. Monet näistä tosin vastaavat yksityisten henkilöiden asumisympäristön tai oppimisympäristön haasteisiin. Märri (2020) käsittelee esteettömyyttä omassa opinnäytetyössään hyvin laajasti, painottaen leikki-puistoihin. Työ on hyvin teoreettinen ja informatiivinen, mutta visuaalisen havainnollistamisen vähyys tekee lukemisesta työläämpää. SAMKin Esteettömyys ja saavutettavuus -tutkimusryhmä (2014) on koonnut selkeän tarkistuslistan auttamaan ympäristön havainnoimisessa, kun otetaan aistit huomioon.

Monet teemapuistoihin liittyvät opinnäytetyöt lähestyvät aihetta palvelun ja toiminnallisuuden kannalta ja visuaalisuuteen ei ole otettu tarkemmin kantaa.

Virtala (2013) avaa hyvin opinnäytetyössään teemapuiston merkityksen ja asiakaslähtöisen palvelun suunnittelun.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä opinnäytetyössä vastaamme tutkimuskysymyksiin suurimmaksi osaksi kvalitatiivisia, eli laadullisia tutkimusmenetelmiä ja kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusmenetelmää hyödyntäen. Laadulliset ja määrälliset menetelmät lukeutuvat ihmistieteisiin, joka kattaa alleen melkein mitä vain ihmisen toimintaan ja kulttuuriin liittyen, pois lukien lääketieteen ja kasvitieteen. Laadullisen tutkimussuunnan tavoitteena on systemaattisesti tuottaa, analysoida ja lopuksi luoda johtopäätös, eli tulkinta aineistosta. Määrällisessä tutkimuksessa keskittyy usein erilaisiin syy- ja seuraussuhteisiin, vertailuun, luokitteluun ja numeraalisiin tuloksiin (Koppa 2015). (Kallinen & Kinnunen 2021.)

4.1 Haastattelu

Haastattelu on yleinen tapa lähestyä tutkimusta kysymisen yksinkertaisuuden takia. Tutkimushaastattelu eroaa silti olennaisesti esimerkiksi journalistisesta haastattelusta, koska tutkimuksessa tavoitellaan ratkaisua tutkimusongelmaan. Haastattelun voi suorittaa strukturoituna, eli kaikki kysymykset ovat valmiiksi mietitty ja tarkkaan rajattu, jolloin vastaaja ottaa ainoastaan kyseiseen sisältöön. Toisena ääripäänä on vähän strukturoitu haastattelu, jossa aihe on tiedossa, mutta kysymykset ja vastaaminen niihin on vapaata ja elää haastateltavan aiheen ympärillä. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Nimettyjä haastattelutyyppejä on runsaasti, kuten teemahaastattelu, puhelinhaastattelu, ryhmähaastattelu, asiantuntijahaastattelu ja kertomushaastattelu. Teemahaastattelu kuvaa parhaiten tässä projektissa käytettyä haastattelu- muotoa, joita käytiin vapaamuotoisesti toimeksiantajien kanssa pidetyissä palavereissa suunnitteilla olevan teemapuiston tiimoilta. Teemahaastattelussa kysymykset voivat muotoutua vapaamuotoisesti haastattelun aikana, kun valittu tema on tiedossa. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

4.2 Kyselylomake

Tieteellisessä kyselyssä on tärkeää huomioida kyselylomaketta laatiessa vastaajan lähtökohdat suhteessa kyselyyn. Vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa vastaajan mielenkiinto aihetta kohtaan, ajankäyttö ja taito vastata kyselyä koskeviin kysymyksiin. Onnistuneen kyselyn aikaansaamiseksi on kiinnitettävä huomiota myös sen toteuttamiseen, kuten lomakkeen ulkoasuun, kohdulliseen pituuteen, selkeään ilmaisutapaan. Luottamusta ja arvostusta herättäviin piirteisiin kyselyn ymmärrettävyyden lisäksi voi kuulua esimerkiksi vastaajan teittely. (Tietoarkisto 2021.)

Tässä suunnitteluprojektissa toimeksiantaja saa täytettäväkseen kyselylomakkeen (liite 2), joka toivotaan täytettävän itsenäisesti. Kysely sisältää erilaisia kysymyksiä, joihin voi vastata vapaamuotoisesti kirjoittaen. Osassa kysymyksistä on malliesimerkkejä, jotta kysymyksen merkitys tulisi mahdollisimman selkeästi esille. Yhteen kysymykseen on myös liitetty vastausvaihtoehdot. Ennakkokysymykset laaditaan suunnittelukohteen tarpeita ja tavoitteita mielessä pitäen. Kysymykset käsittelevät asiakkaan arvomaailmaa ja ajatuksia tulevasta teemapuistosta.

4.3 Vertaileva tutkimus

Vertailevassa tutkimuksessa nimensä mukaisesti vertaillaan saman aihealueen välisiä eroja ja muutoksia. Tutkimusmenetelmänä vertailu mukautuu moneen, sen avulla voidaan tarkastella pienempiä yksityiskohtia toisen menetelmän rinnalla, tai se voi olla koko tutkimuksen läpi kannatteleva runko. Tutkimuksen kohteena oleva yksikkö tai joukko voi toisinaan olla sen verran pieni, että niiden välillä on mahdollista tehdä kokonaistutkimus, mutta useimmiten joukon laajuuden vuoksi suoritetaan edullisempi osatutkimus. Tällöin kokonaisuudesta valitaan pienempi osa mukaan tutkimukseen, mutta lopputulos julkaistaan virhemarginaalin uhalla koko perusjoukon tuloksena. (Muotio 2021.)

Tässä projektissa vertailevatutkimus on isoimmassa osassa suunnittelua alusta alkaen. Tutkimuksen aikana on tarkoitus verrata vierailujen yhteydessä

eri referenssikohteiden eroavaisuuksia ja yhdenmukaisuuksia suhteessa suunniteltavan teemapuiston tavoitteisiin. Kohteeseen toivottujen materiaalien ja eri elementtien valinnassa vertailevatutkimus on hyödyllinen työkalu.

4.4 Havainnointi

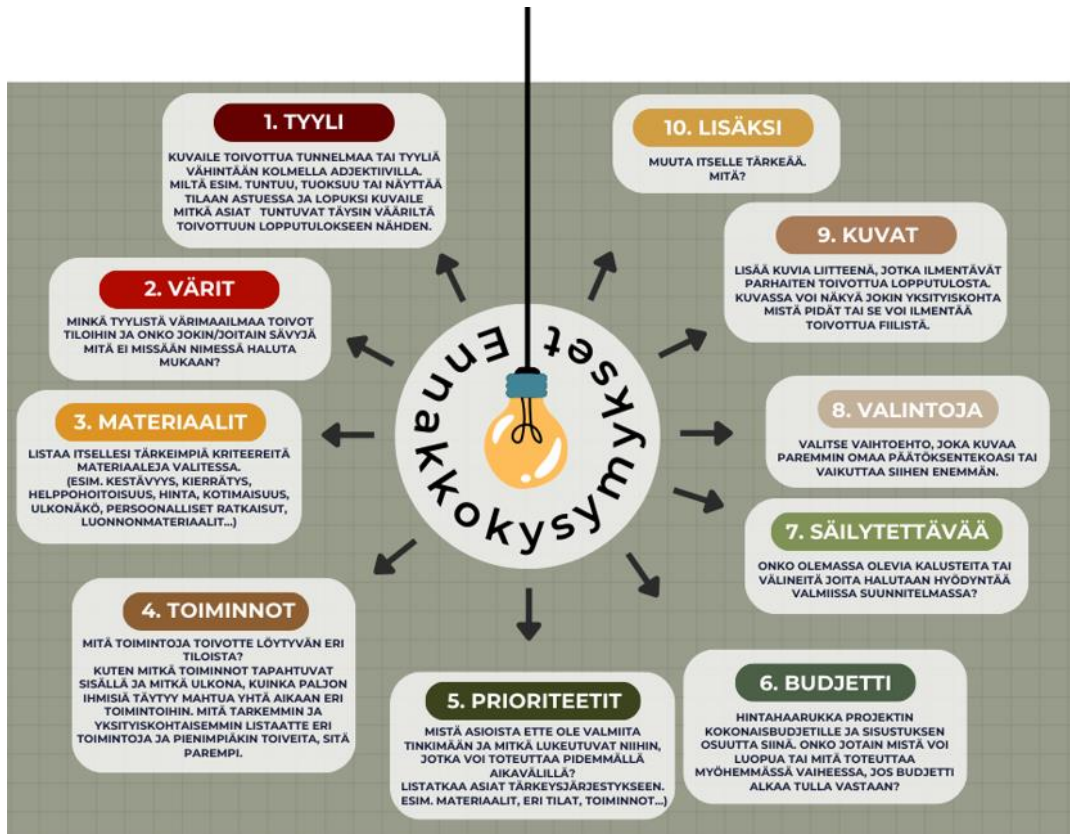
Havainnointi lukeutuu niin sanottuihin kenttätyömenetelmiin, jonka avulla halutaan ymmärtää tutkittavaa kohdetta. Menetelmää voi hyödyntää, kun halutaan esimerkiksi selvyyttä ihmisen väitettyihin käytösmalleihin, nopeasti muuttuvien tai vaikeasti ennakoitavien tilanteiden havainnointiin ja toisinaan tutkimuksen kohde ei osaa itse sanallisesti ilmaista havainnoitavaa tekijää. Havainnointi tutkimusmenetelmänä on tietoista ja tiedostamatonta tarkkailua, joka voi kohdistua niin ympäristöön, ilmiöihin tai ihmisiin. (Muotio 2022.)

Havainnointia hyödynnetään projektissa laajasti, kun esimerkiksi vierailaan referenssikohteissa ja tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja toimintamalleihin. Havainnointi kulkee käsikädessä muiden tutkimusmenetelmien kanssa. Tietoista havainnointia tapahtuu muun muassa yhdessä vertailevan tutkimuksen kanssa vierailujen aikana erireferenssikohteissa ja tiedostamatonta havainnointia esimerkiksi haastatteluiden yhteydessä, kun seurataan haastateltavan reagointia eri kysymyksiin.

5 SUUNNITTELUTYÖN LÄHTÖKOHDAT

5.1 Haastattelun ja kyselylomakkeen analysointi

Haastatteluiden ja kyselylomakkeen avulla suunnittelijat ovat koonneet toimeksiantajan ajatukset projektista ja sen lopputuloksesta yhteen. Erinäisiä haastatteluja aiheeseen liittyen on käyty suullisesti siitä alkaen, kun kyseinen suunnitteluprojekti aloitettiin ja ennakkokysymykset ovat laadittu näiden keskusteluiden pohjalta. Seuraavaan kuvaan (kuva 19) on koottu tilaajalle lähetetyt ennakkokysymykset.

Kuva 19. Kuvaan on koottu asiakkaalle lähetetyt ennakkokysymykset

Ennakkokysymykset on muokattu visuaalisempaan muotoon selkeyttääkseen vastausten analysointia. Kuvasta (kuva 19) näkee eri kysymysten aihealueen ja niiden sisällön.

5.1.1 Tyyli, värit ja materiaalit

Ensimmäiseksi toimeksiantaja sai kuvailla omaa mielikuvaansa tulevan teemapuiston ilmeestä ja tuntemuksista, joita herää paikalle saapuessa. Adjektiiveina jännittävä, jouluinen, suomalainen ja laadukas nousivat selkeästi esille. Aikaisempien haastatteluiden perusteella oli käynyt ilmi, että tulevasta teemapuistosta halutaan luoda laadukkaasti käyttäjystävällinen elämys koko perheelle. He kuvailivat satumaan, jossa on puuterilunta, havun tuoksua, vastaleivottuja pipareita ja kuumaa glögiä tonttujen kiirehtiessä eri askareitten parissa. Saimme hyvän käsityksen melko autenttisesta, mutta taianomaisesta maailmasta, josta puuttuu muovinen kertakäyttöisyys ja tunkeilevan kaupallinen mainonta.

Aikaisempien haastatteluiden perusteella käsitys toivotusta värimaailmasta on luonnonmukainen, korostaen jouluisia sävyjä. Kyselylomakkeen avulla palaverista syntyneet mielikuvat saivat vahvistuksen ja esille nousivat myös kuulaan talvipäivän raikkaat sävyt tummempien murrettujen sävyjen rinnalle. Tavoitteena on luoda lämmin ja tervetullut ilmapiiri, joka ilahduttaa vierailijaa väreilläään. Kieltolistalla on ehdottomasti synkän harmaat ja liian räikeät neonvärit. Seuraava kollaasi (kuva 20) ilmentää teemapuistoon toivottua sävy maailmaa.

Kuva 20. Värikollaasi ilmentää asiakkaan toiveita teemapuiston sävy maailmasta

Värikollaasi (kuva 20) ilmentää muu muassa puun eri sävyjä, joulun punaista ja havun vihreää. Materiaaleja valitessa on tärkeää tietää asiakkaalle merkittävät kriteerit, ja mistä he ovat tarvittaessa valmiita tinkimään. Kestävyys ja toimivuus siirrettävissä rakenteissa ovat tärkeimpiä ominaisuuksia, jotta rakenteet ovat mahdollisimman yksinkertaista purkaa ja siirtää toisaalle. Valintoja tehdessä on hyvä huomioida materiaalien kierrätettävyys ja luonnollisuus.

5.1.2 Toiminnot

Joulumaan eri toimintoja on mietitty toimeksiantajan kanssa yhdessä ja erikseen jo ennen kyselylomakkeen laatimista, mutta kyselyn avulla jokainen sai pohtia yksityiskohtaisemmin omia ajatuksiaan eri aihealueista ja niiden toiminnoista. Paikalle on tarkoitus saapua linja-autokuljetuksella, joten asiakkaita

saapuu kerrallaan yhden bussikuljetuksen verran. Koko ryhmä jaetaan kahteen osaan, jolloin noin 20 henkilöä siirtyy sisätiloihin ja toiset 20 henkilöä tustuu ulkona suoritettaviin aktiviteetteihin. Päivässä asiakkaita saapuu kahdessa tuloerässä ja ruokailu tapahtuu ulkona soppatykkityyliin puolessavälissä vierailuaikaa, jonka yhteydessä sisä- ja ulkoryhmät vaihtavat osia päittäin. Henkilökunta on pukeutunut teeman mukaisesti tonttuasuihin, ja he opastavat ryhmiä toimimaan alueella.

Sisätilat jakautuvat kahteen erilliseen tilaan eteistilan lisäksi. Isompi tiloista on rakennuksen liikuntasali, jonne on tarkoitus luoda jouluisen kylän tunnelmaa uudelleen kasattavien mökkien avulla. Mökeistä muodostuu joulukatu, jonka varrella pääsee osallistumaan eri aktiviteetteihin, näitä voivat olla muun muassa kuvaus joulupukin kanssa, piparien koristelu joulumuorin opastuksella, revontulien katselu ja matkamunistojen osto. Toinen tiloista on rakennuksessa toimiva ruokala, jonne on mahdollista eteistilan tavoin tehdä kestävämpiä muutoksia.

Ulkona asiakkaat pääsevät kokeilemaan eri talviurheilulajeja, kuten hiihtoa, luistelua, lumikenkäilyä ja mäenlaskua. Aktiviteettien läheisyyteen on suunniteltava varusteiden vaihto- ja säilytyspisteet, esimerkiksi luistelukentän viereltä täytyy löytyä kenkäparkki. Napakelkka, lumiukkojen rakentaminen ja makkaran paisto avotulella ovat myös hyviä aktiviteetteja. Piha-alueelle toivotaan myyntikojuille tilaa, jotta paikalliset yrittäjät voivat saapua myymään omia tuotteitaan.

5.1.3 Prioriteetit ja budjetti

On tärkeää, että vierailijalle tarjotaan viimeisteltyä ja laadukasta palvelua. Budjetin tai aikataulun tullessa vastaan ei tingitä viimeistelystä, vaan aktiviteettien ja palvelujen laajuudesta. Itse elämyksestä ei saa jäädä vaillinainen tuntu puolitiehen jääneen toteutuksen takia, tämän vuoksi kokonaisuus voidaan alkuun toteuttaa tiivistetyimmässä muodossa. Varmoja aktiviteetteja kuitenkin ovat luistelu, hiihto, lumikenkäily, ulkoruokailu ja avotuli, koska näihin on jo olemassa valmiiksi välineistö.

Budjetin erittely ei ole tässä vaiheessa tiedossa, jonka takia suunnittelijat eivät voi ottaa kantaa suunnitelman kokonaishintaan. Aikaisempaan kohtaan viittaen on tärkeää pitää fokus palveluissa, jotka luovat asiakkaalle heidän odotuksiensa mukaisen elämyksen, kuten joulupukin ja tonttujen tapaaminen satumaassa.

5.1.4 Säilytettävää ja valintoja

Itse ympäristössä säilytettävään irtaimistoon lukeutuu ainoastaan pihalla sijaitseva kota, jolloin sisätiloissa kaikki on mahdollista suunnitella uudelleen. Sisätiloja suunniteltaessa on silti huomioitava teemapuiston kausiluonteisuus ja se, että tilojen on voitava palvella sesongin ulkopuolella muissa käyttötarkoituksissa entiseen tapaansa. Urheiluvälineiden lisäksi valmiina varusteina elämyspuistosta löytyvät ompelijalla teetetyt tonttulakit ja joulupukin asu.

Valintatehtävä auttaa ymmärtämään toisen henkilön arvomaailmaa ja selkeyttää mahdollisia mielipide-eroja päätöksiä tehtäessä, mutta tässä tilanteessa linja oli hyvin yhtenäinen. Päätöksen tekoon vaikuttaa vahvasti käytännöllisyys ja kestävä laatu edulliseen hintaan tai visuaalisuuteen verrattuna. Materiaalien ominaisuuksista tekstiilit, mattainen lopputulos, vahvat sävykontrastit ja mahdollisuuksien mukaan luonnonmateriaalit valikoituivat suosikeiksi. Yksinkertaiset klassiset linjat ovat kauniita, mutta on tärkeää muistaa aina pieni leikkisyys valintoja tehtäessä.

5.1.5 Kuvat ja lisäksi

Kuvien avulla kyselylomakkeen täyttäneet henkilöt pystyivät ilmentämään visuaalisemmin omia ajatuksiaan ja inspiraation lähteitään teemapuiston suhteen. Seuraava moodboard (kuva 21) kertoo minkä tyylistä kokonaisuutta tulevasta teemapuistosta toivotaan. Tavoite on luoda tunnelmallinen ja taijanomainen kokonaisuus täynnä leikkisyyttä.

Kuva 21. Toimeksiantajan lähettämiä kuvia havainnollistamaan heidän ideoitansa ja mielikuvia valmiista teemapuistosta

Moodboardiin (kuva 21) on koottu kuvia, jotka on valittu kyselylomakkeen vastauksista. Kuvista näkee ideoita askarreltavista koristeista, henkilökunnan työasuista, sekä yleisestä tunnelmasta niin ulko- kuin sisätiloistakin.

Lopuksi he saivat kirjata itselleen tärkeitä pointteja, jotka eivät muuten vielä ilmenneet kyselyn aikana selkeästi. Kokonaisuus on voitava purkaa ja kasata uudelleen merikontteihin sesongin ulkopuolella, koska teemapuisto on suunniteltu toimimaan kyseisissä tiloissa ainoastaan talvella. Ruokalaan, eteiseen ja pihalle on mahdollista rakentaa kestävämpiä muutoksia, jos se ei haittaa muuta toimintaa talvisesongin ulkopuolella.

5.2 Esteettömyys julkitilassa

Esteettömyys on käsitteenä laaja, mutta se kiteyttää hyvin kaikille tasavertaisen ja toimivan suunnittelun rakennetussa ympäristössä. Esteettömyyteen yhdistetään helposti liikkumisrajoitteiset henkilöt ja heille suunnatut kulkuväylät, jotka ovat osana esteettömyyttä, mutta se on paljon muutakin. Käsitteenä esteettömyys kattaa alleen suvaitsevaisuuden erilaisuutta kohtaan, ja käsite on

vahvasti osana kestävästä kehityksestä. Esteettömässä suunnittelussa otetaan liik- kumisen lisäksi huomioon muun muassa näkö-, kuulo-, ymmärtämis- ja kom- munikaatiovaikeudet, jotta kaikilla on mahdollisuus yhdenvertaiseen osallisuu- teen. Esteettömyys rakennetussa ympäristössä helpottaa muidenkin kuin sitä tarvitsevien arkea. On huomattavasti helpompaa toimia ympäristössä, jossa ei ole kynnyksiä, ahtaita kulkuväyliä tai jyrkkiä luiskia. (Invaliidiliitto s.a.)

5.2.1 Kulkuyhteydet

Kulkuväylien tulee olla sisällä ja ulkona helposti havaittavia, pinnaltaan tasai- sia, kovia ja luistamattomia. Ulkotilassa kulkuväylät on pyrittävä rakentamaan ympäristöään mukaillen ja muokaten, jotta voidaan välttää mahdollisimman pitkälle tasoeroja. Seuraavalla sivulla olevasta taulukosta (taulukko 1) näkee kulkuväylille määritellyt mitoitusvaatimukset esteettömyyden toteutuessa. Ulkona hy- vänä päällysteenä kulkuyhteyksille toimii kovat ja melko kovat materiaalit, ku- ten asfaltti, betoni- ja graniittilaatat, sekä kivituhka. Kulkuväylien koneellisen kunnossapidon mahdollistamiseksi leveyden tulisi olla vähintään 2300 mm (SaRaKu-projekti 2008). Laattojen kohdalla on otettava huomioon niiden pin- nan karheusaste ja saumaväleihin laaditut säädökset, esimerkiksi katoksetto- malla tai lämmittämättömällä kulkuväylällä on oltava karkeampi pinta kuin kui- valla katetulla alueella ja laatoituksen saumaväli maksimissaan 5 mm leveä. (RT 103141: 2019, luku 5.)

Taulukko 1. Esteettömien kulkuväylien päämittoja ulko- ja sisätiloihin

VALTIONNEUVOSTON ASETUS RAKENNUKSEN ESTEETTÖMYYDESTÄ PÄÄMITTOJA

ULKOTILA	MITTA
Kulkuväylän leveys	vähintään 1200 mm
Kulkuväylän kaltevuus	enintään 5 %
Luiskan leveys	vähintään 900 mm
Luikean suojareunan korkeus	vähintään 50 mm
Luiskan kaltevuus	enintään 5 %
Luiskan ylä- ja alapäässä olevan tasanteen	vähintään 1500 mm
Yhtäjaksoisen luiskan korkeusero	enintään 500 mm
Luiskien välisen tasanteen pituus	vähintään 2000 mm
Ulko-oven edessä olevan tasanteen leveys	vähintään 1500 mm
Ulko-oven edessä olevan tasanteen pituus	vähintään 1500 mm
Ulko-oven avautumispuolen etäisyys kiinteästä	vähintään 400 mm
SISÄTILA	MITTA
Tilojen välisten kulkuaukkojen vaapaa leveys	vähintään 800 mm
Kulkuväylän kääntymistilan halkaisija	vähintään 1500 mm
Kääntymistila, jos kulkuväylä alle 1500 mm leveä	vähintään 15 metrin välein

Puistoissa erilaiset kosketeltavat pinnat, tai äänet ja tuoksut auttavat muun muassa heikommin näkevää henkilöä liikkumisessa ja ympäristönsä hahmottamisessa (SaRaKu-projekti 2008). Päämitoista (taulukko 1) näkee ulko- ja sisätiloihin määritellyjä mitoituksia yhdistettynä kulkuväylien eri alueisiin ja osiin. Sisätiloissa kulkuväylien havaittavuus voidaan toteuttaa muun muassa tuummuuskontrastein tai pintamateriaali vaihteluilla. Väylien huonekorkeus on oltava vähintään 2100 mm korkea ja mahdolliset kääntymistilat on otettava huomioon edellä mainitun taulukon mukaan. (RT 103141: 2019, 7.)

5.2.2 Valaistus ja sävykontrastit

Eri tiloissa ja kulkuväylillä on otettava huomioon valaistus ja pintojen tummuuserot. Liikkuminen, ympäristössä toimiminen ja sen havaitseminen on oltava selkeää ja johdonmukaista käyttäjälleen. Seuraavalla sivulla olevasta taulukosta (taulukko 2) näkee oleellisia arvoja valaisuteholle eri ympäristöissä, jotta valaistus tukee esteettömyyttä. Ulkona valaistuksella tulee rajata ja ohjata kulkuväyliä sijoittamalla valonlähteet säännöllisin väliajoin niiden reunoille siten, ettei pimeitä katvealueita synny. Sisätiloissa kulkuväylän ylle tai toiseen reunaan sijoitetut häikäisemättömät valojarat auttavat heikommin näkevää henkilöä havaitsemaan oikean reitin. (RT 103141: 2019, 22.)

Taulukko 2. Valaisutehon suositeltavia voimakkuuksia esteettömässä ympäristössä

RT 103141

SUOSITELTAVAT VALAISTUSTEHOT

ULKOTILA	MITTA
Kulkuväylä	10-20 lx
Tasoerot (portaot, luiskat, risteysalueet)	vähintään 50 lx
Sisäänkäynti	100-300 lx ympäristön valaistuksesta riippuen
SISÄTILA	MITTA
Yleisvalaistus	200-300 lx

Valaistusteho = Luksi (lx)

Taulukossa (taulukko 2) on tuotu esille valaistuksen sijaintiinsa nähden suositeltava luksi arvo, eli kyseinen arvo ilmaisee valonlähteen valaisukykyä. Valaistuksessa suoran ja epäsuoran valon yhdistelmä takaa hyvän valaistusratkaisun, sillä valaistuksen on oltava tasaista ja se ei saa häikäistä käyttäjäänsä. Tämän vuoksi on varottava lattiatasolta ylöspäin ohjautuvaa valoa ja huomioitava häikäisyuoja. Isojen pintojen tummuuserot edesauttavat kulkureittien havainnoinnissa, jolloin esimerkiksi lattian tulisi olla tummempi kuin seinät ja katto. Listat, oviaukkojen karmit, rakenteet ja opasteet on hyvä tuoda esille tummuuseroilla. (RT 103141: 2019, 22.)

5.2.3 Materiaalit ja akustiikka

Materiaalivaihteluilla voidaan helpottaa tummuuserojen tavoin kulkureittien hahmottamisessa ja tilojen erottamisessa toisistaan. Materiaalivalinnat vaikuttavat paljon akustiikkaan, kun muun muassa kiiltävät ja kovat pinnat heijastavat ääntä paljon enemmän kuin mattaiset, pehmeät ja muotokieleltään sileää pintaa rikkovat elementit. On otettava huomioon myös pintojen helppo puhtaanapito ja allergiaystävälliset materiaalit kosketuspinoilla, jolloin tulee välttää esimerkiksi nikkeliä, kromia, kumia ja keinokumia kosketusallergian varalta. Hyvä akustiikka tekee käyttäjälleen ympäristöstä miellyttävän ja auttaa erityisesti kuulolaitetta käyttävän tai heikommin kuulevan henkilön kommunikointia. Tilaan on asennettava riittävästi ääntä vaimentavia pintoja, jotta voidaan luoda mahdollisimman hyvä kuuntelu-ympäristö. (RT 103141: 2019, 22.)

5.3 Valaistuksen vaikutus ympäristöön

Valaistus on merkittävä osa sisustusta sekä tunnelman luomista. Sen avulla voi korostaa tai hävittää elementtejä rakenteissa. Valo yhdessä värien kanssa auttaa havainnoimaan ympäristöä ja luomaan elämyksiä kokijalle. Huonolla valo- tai väriratkaisulla voi olla monia välillisiä haittavaikutuksia, joiden syy-seuraussuhde voi olla usein vaikeaa havaita. Tällaisia oireita ovat väsymys, päänsärky, rasittuneet silmät, työhaluttomuus, ärtyisyys, työvirheet ja tapaturmat. (Siikanen 2017, 230.)

Valaistustarpeemme vaihtelee paljon tarkoituksen mukaan. Tärkeää kuitenkin on ylläpitää kokijan turvallisuuden tunnetta ja parantaa mahdollista elvyttävyysspotentiaalia. Kokemukseen vaikuttaa paljon myös yksilön preferenssi. (Nikunen 2019, 49.) Hyvä valaistussuunnitelma on merkittävä osa asiakastytyväisyyttä julkisissa tiloissa.

Valaistusta suunnitellessa tulee kiinnittää huomiota siihen, mitä valolla halutaan kertoa. Epäsuoralla valolla voidaan luoda erilaisia tunnelmia. Halutaanko esimerkiksi metsäpolulla valaista polku kulkijalle, vai korostaa ympärillä olevia puita ja kalliota. Yleisvalon ollessa lämmin ja keltainen, hätäuloskäynnin yläpuolella on valotaulu, jossa on kylmän valkoinen valo. Se viestii silloin selkeästi, että hätäuloskäynti ei ole osa maisemointia.

5.4 Pintamateriaalit julkitilassa

Pintamateriaalit luovat ison osan koko tilan yleisilmeestä. Tämän vuoksi materiaaleja valitessa on tärkeää käytännöllisyyden lisäksi huomioida sen ulkonäön vaikutus ympäristössään. Materiaalit jakautuvat karkeasti kolmen eri käyttökohteen mukaan, joita ovat lattia, seinät ja katto. Tärkeintä valinnassa ei ole kuitenkaan se, minne materiaali on suunniteltu käytettäväksi, vaan mihin se ei ominaisuuksiltaan sovellu. Seinäpaneelin käyttömahdollisuudet ei esimerkiksi rajoitu ainoastaan seiniin, vaan niitä voi käyttää muun muassa sisäkaton verhouksessa. Pintamateriaali valinnoissa on kiinnitettävä huomiota myös palon ja yleisturvallisuuteen. (Rakentajan toimitus, 2013.)

Rakennuksen sisusteiden paloturvallisuuden vaatimustaso on nykyään toiminnanharjoittajan määriteltävissä, jolloin on itse arvioitava toimintaan liittyvät paloturvallisuusriskit suhteessa ympäristöönsä ja niiden hallittavuuteen. Materiaalit ja rakenteet jakautuvat paloluokkiin (kuva 22), jotka määrittyvät tuotteen vaikutuksesta palon syttymiseen, leviämiseen, savun tuottoon ja pisarointiin. (RT 08-11098, 2012.)

Paloluokat

- A1 ja A_{FL} Eivät osallistu lainkaan paloon.
 A2 ja A_{2FL} Osallistuminen paloon on erittäin rajoitettu.
 B ja B_{FL} Osallistuminen paloon on hyvin rajoitettu.
 C ja C_{FL} Osallistuvat paloon rajoitetusti.
 D ja D_{FL} Osallistuminen paloon on hyväksyttävissä.
 E ja E_{FL} Käyttäytyminen palossa on hyväksyttävissä.
 F ja F_{FL} Käyttäytymistä palossa ei ole määritetty.

Savuntuotto

- s1 Savuntuotto on erittäin vähäistä.
 s2 Savuntuotto on vähäistä.
 s3 Savuntuotto ei täytä s1 eikä s2 vaatimuksia.

Pisarointi

- d0 Palavia pisaroita tai osia ei esiinny.
 d1 Palavat pisarat tai osat sammuvat nopeasti.
 d2 Palavien pisaroiden tai osien tuotto ei täytä vaatimuksia.

Kuva 22. Rakennustuotteiden paloluokitukset on ilmoitettu eurooppalaisen luokitus standardin SFS-EN 13501-1+A1 mukaisesti. (RT 08-11098, 2012.)

Paloluokitukset (Kuva 22) on ilmaistu kirjain ja numero merkinnöin, ja edellä mainittuun kuvaan on yhdistetty niiden määritykset. Ainoastaan A1 ja F paloluokat ilmoitetaan useimmiten ilman lisämääreitä, mutta on mahdollista, että luokasta E ei irtoa palavia pisaroita, jolloin se voidaan esittää ilman lisämäärettä. Sisusteet voidaan luokitella myös palo-ominaisuuksiensa mukaan, jolloin tuotteessa SL1 merkitsee vaikeasti syttyvää materiaalia, joka sammuu itseltään ja SL2 on tavanomaisesti syttyvää ja merkintä SL3 kertoo tuotteen olevan herkästi syttyvää, jolloin sitä ei tule käyttää julkisissa tiloissa. (RT 08-11098, 2012.)

Materiaalien ominaisuuksia vertaillen on hyvä huomioida kolmiportainen päästöluokitus, eli luokitukset M1, M2 ja M3. Tuotteen päästöluokitus vaikuttaa olennaisesti huoneilman laatuun, koska sen avulla tiedetään minkä verran materiaalista vapautuu erilaisia kemikaaleja ilmaan (kuva 23). M1-luokitus on päästöluokituksista paras ja M3 huonoin. (RT 07-11299, 2018.)

Tutkittavat ominaisuudet	M1 [mg/m ² h]	M2 [mg/m ² h]
Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (TVOC) kokonaisemissio. Yhdisteistä tunnistettava vähintään 70 %.	< 0,2	< 0,4
Yksittäinen VOC µg/m ³	≤ EU-LCI	≤ EU-LCI
Formaldehydin (HCOH) emissio	< 0,05	< 0,125
Ammoniakin (NH ₃) emissio	< 0,03	< 0,06
(EC) No 1272/2008 -luokittelun mukaisten luokkaan 1A ja 1B kuuluvien CMR-yhdisteiden emissio ¹⁾	< 0,005	< 0,005
Hajun hyväksyttävyyys	+0,0	+0,0

Kuva 23. Rakennusmateriaalien päästöluokitusvaatimukset M1- ja M2-luokissa (RT 07-11299, 2018.)

Taulukossa (kuva 23) näkyy M1- ja M2-luokkien vaatimustason eroavaisuuksia. Mahdollisimman hyvän huoneilman aikaan saamiseksi on keskityttävä hyvän ilmanvaihdon lisäksi valikoimaan tuotteita, jotka suurelta osin lukeutuvat M1-luokkaa. (RT 07-11299, 2018.)

5.4.1 Lattia

Tässä projektissa pintamateriaalivalinnoissa on tärkeää helppo puhtaanapito ja siirrettävyys, jotka korostuvat muun muassa Liikuntasalin kulkureitin lattia-materiaalin valinnassa. Tämän vuoksi projektissa keskitytään erilaisiin mattoihin. Ekologisuuden kannalta haluttiin välttää PVC-muovin käyttöä mahdollisuuksien mukaan, jolloin sitä sisältävät muovipäällysteiset kokolattiamatot karstiutuivat vaihtoehtoista. (SIT 42-610071, 2010.)

Linoleumista valmistetaan mattoja ja laattoja, jotka kestävät kovaakin kuluusta. Linoleumi on pääosin luonnonmateriaaleista valmistettu, jossa pääraaka-aineina yhdistyvät pellavaöljy ja hartsit. Materiaalin valmistuksessa joukkoon lisätään myös puu- tai korkkijauhetta. (SIT 42-610071, 2010.)

Tekstiilimatot ja -laatat ovat myös hyvä valinta sisätiloihin, kun halutaan vaikuttaa tilan akustiikkaan positiivisesti. Tekstiili on myös turvallinen alusta ja pehmeiden ansiosta myös miellyttävän tuntuinen liikkua. Käyttö tarkoituksen

mukaan on eri ominaisuuksilla varusteltuja mattoja, jolloin voi vaikuttaa materiaalin soveltuvuuteen allergiaystävällisessä ja paloturvallisessa ympäristössä. (SIT 42-610003, 2005.)

5.4.2 Seinät ja sisäkatto

Seinien maalaamisella tilaan saadaan helposti muokattavat pinnat, joita on yksinkertaista pitää puhtaana, nämä ominaisuudet tukevat suunnitteluprojektin tavoitteita koulurakennuksen suhteen. Oikeaa maalia valitessa on otettava huomioon ympäristön rasisusaste, joka skaalautuu sisätiloissa 01–06 rasisusluokkiin. Seinät julkisissa tiloissa altistuvat jatkuvasti aktiivisemmalle pesulle ja hankaukselle, jolloin niissä käytettävän maalin rasisusluokan olisi hyvä olla RL 04. Katto taas kärsii harvoin mekaanisesta rasisuksesta, joten siinä RL 01 on riittävä. (RT 29-22052, 2012).

Sisämaalit jakautuvat kahteen eri luokkaan, joita ovat liuotinhenteiset ja vesiohenteiset maalit. Tavanomaiset liuotinhenteiset maalit eivät sovellu sisäseinien ja -kattojen maalaamiseen EU:n VOC-direktiivin mukaan ilman erikoislupaa (RT 29-22052, 2012). Vesiohenteisten maalien kuivumisaika on lyhyt ja ne ovat käyttäjä- sekä ympäristöystävällisiä. Lopputulokseen vaikuttaa sävyn lisäksi myös kiiltoaste, jotka jakautuvat täyskiiltävään, kiiltävään, puolikiiltävään, puolihimmeään, himmeään ja täyshimmeään ryhmään. Kiiltoasteeltaan puolihimmeä pinta on helppo puhdistaa ja se häivyttää vielä pinnan epätasaisuuksia. (SIT 47-610017, 2005.)

5.5 Referenssikohteet

Kolmas opinnäytetyössä käytetyistä tutkimusmenetelmistä on vertaileva tutkimus. Vertailevaan tutkimukseen on valittu käsiteltävään aiheeseen eri tavoin liitännäisiä teemapuistoja. Niitä vertailemalla pyritään selvittämään erilaisia ratkaisuja teemapuiston toteuttamiseen. Kohteiden havainnointi paikan päällä antaa suunnittelijoille merkittävää tietoa toimivista ratkaisuista sekä vältettävistä suunnitteluvirheistä.

Referenssikohteiden valintaperusteena oli, että kaikista kohteista löytyy samankaltaisuuksia tähän projektiin, jotta hyödynnettävää tietoa saataisiin kerättyä mahdollisimman paljon. Keskenään referenssikohteet ovat erilaisia, mutta yhdistäviä tekijöitäkin löytyy. Vertailun lähtökohtina ovat erilaiset pintamateriaaliratkaisut, valaistus, kulun selkeys ja ohjaus, esteettömyys, yleinen tunnelma ja erilaiset toiminnot ja aktiviteetit.

Ensimmäinen kohde on Tonttulan elämyskylä, jossa on projektiin suunniteltu teema. Toinen kohde on Levillä sijaitseva Arcandian elämyspuisto, jonka havainnoinnissa keskitytään erityisesti siirtymiin ja valaistukseen. Kolmas kohde on Naantalissa sijaitseva Muumimaailma, jonka tarkastelussa perehdytään pintamateriaaleihin ja siirtymiin/kulkuun.

5.5.1 Tonttulan elämyskylä, Köngäs

Tonttula on alun perin vuonna 1995 avattu elämyskylä, joka on sen jälkeen laajentunut ja kehittynyt moneen otteeseen. Kylässä vallitsee perinteinen Lapin jouluihin tunnelma tonttuineen ja poroineen. Elämyspuiston alue on jaettu neljään osioon; pihapiiriin, tonttupolkuun, Tonttulan piiloon ja Seitakiveen. (Elvesvillage)

Kuva 24. Tonttulan aluekartta (elvesvillage, 2024)

Pihapiiristä löytyy aktiviteetteja sekä erilaisia rakennuksia vierailijoiden tutkittavaksi. Pääsyliput ostetaan päärakennuksesta, joka toimii myös lounasravintolana ja lahjattavaramyymälänä. Sisustus on tyyliältään talonpoikaisrokoon ja maalaisromanttisen tyylien sekoitus yhdistettynä rouheisiin kivi- ja hirsipintoihin. Tunnelma sopii teemaan, mutta joka puolelle ripotellut tonttunuket jakavat asiakkaiden mielipiteitä.

Kuva 25. Päärakennuksen tonttunukkeja

Pihapiirin muita rakennuksia ovat tonttujen aitat, Sepän paja ja rakennukset, jotka on tarkoitettu yövieraille tai tilojen vuokraukseen; Hotelli taivaanvalkeat, Country House, ravintola Rantariihi, Rantasauna ja Temppele.

Tonttujen aitoissa ja Sepän pajassa vierailija pääsee ihaillemaan vanhan ajan tunnelmaa ja erilaisia vanhoja käyttöesineitä sekä työkaluja. Rakennuksissa on hauska tutkailla yleistä ilmettä sekä pienesineitä. Pihapiirissä voi myös kokeilla norsupalloa tai mäenlaskua. Tonttulan puolesta mäenlaskuun oli tarjolla erilaisia liukureita, pulkkia ja rattikelkkoja.

Pihapiiristä kulku käy seuraavaksi tonttupolulle. Sen varrella on erilaisia mökkirakennelmia, joihin ei ole pääsyä sisälle, mutta isojen ikkunoiden tai lasiseiniä läpi pystyy katselemaan erilaisia lavasteita tonttujen asumuksista. Asumusten sisällä lymyilee lähes jokaisessa tonttunukke. Tunnelman luomiseen käytetään myös valaistusta. Valonlähteet on pyritty piilottamaan luovin ideoin oksien tai heinien taakse, mutta toteutus on valitettavan kehno ja valonlähteet häikäisevät polulla kulkijaa.

Kuva 26. Tonttupiilon leikkimökki

Tonttupolun kautta pääsee tonttupiiloon, josta löytyy Piparkakkutalo, Tonttukoulu ja Tiedon tupa. Rakennukset kiertävät ympyrämäisesti pihaa ja keskelle jää rajattu alue, josta löytyy kolme leikkimökin kaltaista rakennelmaa, joihin vierailija pääsee sisään. Leikkimökkien yleisilme ulkopuolelta on ihastuttava ja sopii todella hyvin teemaan. Sisältä löytyy vaihtelevasti pieni pöytä ja tuoli, kattilaa ja leikkivihanneksia, tai ei mitään. Yleisilme mökkien sisäpuolella on unohdetun näköinen ja tavarat lojuvat sikin sokin mökeissä.

Kuva 27. Piparkakkutalo ulkoa

Kuva 28. Piparkakkutalon koristeluja sisällä

Kulku pihalla ei ole ohjattua, vaan vierailija voi itse päättää, mihin suuntaa seuraavaksi. Piparkakkutalon pintamateriaaliratkaisut ovat hauskat, mutta keskeneräisen näköiset lähempää tarkasteltuna. Sisään astuessa vastaan tulee piparien huumaava tuoksu, ja tontut ovat valmiita tarjoilemaan piparitaikinan palasia vierailijoille. Toiminto on selkeä ja suoraviivainen. Valmiiksi leivinpaperilla olevan piparitaikinan kanssa mennään pitkän pöydän ääreen istumaan ja pöydästä löytyy valmiiksi kaulimia ja piparimuotteja. Piparit tehdään valmiiksi leivinpaperille, jonka tontut hakevat paistoa varten uuniin. Paiston jälkeen on vielä mahdollisuus koristella omat piparkakut.

Kuva 29. Tonttulan Tiedon tupa

Tiedon tuvan ulkoverhous (kuva 29) on upea. Puukiekoilla verhoiltu rakennus hyppää esiin edukseen maisemasta, kuitenkin sopien yleiseen teemaan. Valaistuksella on korostettu leikittelevää pintaa.

Kuva 30. Tiedon tupa sisältä

Kuva 31. Lyhytelokuva Tonttulan tarusta

Tiedon tuvassa (kuva 30, 35) on pieni kahvila, josta saa muun muassa glögiä ja kaakaota höysteiden kera. Tila on mielenkiitoinen kaikkine pienkoristeineen ja nurkassa pyörii lyhytelokuva, jossa kerrotaan Tonttulan tarua (kuva 31, 35). Tunnelma on mystinen ja tila kiinnostava.

Kuva 32. Tonttukoulussa askartelemassa

Tonttukoulussa vierailija voi koristella oman joulukoristeen (kuva 32). Valikoitavissa on muutama erilainen pohja ja paljon pienkoristeita askarteluun. Pulttien äärestä löytyy kyniä ja askarteluliimaa.

Kuva 33. Seitakiven rekvisiittaa

Kuva 34. Seitakiven rekvisiittaa

Seitakivi on ison kallionlohkareen näköinen rakennelma puiden siimeksessä. Suuri ovi aukeaa narahtaen ja sisällä soi nauhalta tummanpuhuva jännittävä musiikki. Tuntuu kuin olisi astunut kallioluolaan, jossa on pieniä stoppeja ja koloja, joihin on koristeltu erilaisia tonttupiiloja ja asumuksia (kuva 33 ja 34, 36). Seitakivellä oli mahdollista pelata peliä, jossa tuli etsiä tavuja tilasta, joista muodostui lause. Tilan toiseen kerrokseen pääsee nousemaan vain portaita, joten pyörätuolin kanssa liikkuvan on mahdotonta siirtyä kerroksesta toiseen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että pintamateriaaleissa oli hauskoja oivalluksia, mutta paikoittain toteutus olisi parantelua vailla. Teema oli yhtenäinen ja rakennusten sisätiloissa koristeluilla saatiin hienosti luotua oikeaa tunnelmaa. Ulkotilat olivat paikoin unohdetun oloiset. Valaistusratkaisuissa oli hyviä oivalluksia, mutta puutteellisia toteutuksia. Häikäisevät ulkovalot ja näkyvät valonlähteet ovat häiriöksi vierailijoille. Toiminnallisuudet ovat viihdyttäviä etenkin perheen pienimmille. Hauskoja ovat monenlaiset toiminnot ulkona. Suurin osa tiloista soveltui pyörätuolin kanssa liikkuville, mutta eivät kaikki. Nettisivuilta ei löydy minkäänlaista mainintaa esteettömyydestä, joten liikuntarajoitteisten kanssa liikkuvien tulee ottaa erikseen yhteyttä asiakaspalveluun saadakseen siitä tiedon. Tieto olisi helppo lisätä nettisivuille ja samalla se tekisi elämyskylästä tasa-arvoisemman kokemuksen kaikille.

5.5.2 Arcandia, Sirkka

Arcandia on vuonna 2019 perustettu elämyspuisto Sirkan kylään aivan Levin keskustan lähistölle. Puiston puitteet on alun perin rakennettu vuonna 2009 lavasteiksi fantasiaelokuvaa varten. Elokuvasyhtiö ajautui konkurssiin ennen kuvausten aloittamista ja valmiit rakennukset odottivat tyhjiään tunturissa lähes 10 vuotta. (Arcandia.)

Elämyspuisto on jaettu seitsemään eri alueeseen: Arcandia Village, Action Park, Shaman Village, Arctic Colosseum, Path of Light, Path of Darkness ja Bridge of Destiny. Puisto on myös mahdollista varata yksityiseen lasersotaan puiston aukioloaikojen ulkopuolella. Arcandiassa käytetään paljon valaistusta, äänimaailmaa ja savukoneita tunnelman luomiseen. Vierailijalle halutaan

luoda tunne, että hän on juuri kävellyt sisään fantasiaelokuvan puitteisiin. (Arcandia.)

Kuva 35. Arcandian sisääntulo

Paikalle saapuessa parkkipaikalta täytyy kävellä tietä pitkin noin 150 m sisäänkäynnille. Lipunmyynti on kiinni, sillä iso osa lipunmyynnistä myydään nettikaupan kautta. Vierailijoiden täytyy mennä puomin ali tai yli päästäkseen sisään (kuva 35). Puomin saa siirrettyä pois edestä, mutta sisäänkäynnin ympäristö on hämärä, jonka takia puomin siirtäminen on hankalaa. Heti sisäänkäynnin vieressä on kaksi poroa aitauksessa ottamassa vierailijat vastaan.

Kuva 36. Arcandia Villagen rakennus (getyourguide, 2024)

Lähestyessä Arcandia Villagea mystinen ja mahtipontinen musiikki alkaa kuulua paremmin ja alue on enemmän valaistu kuin sisäänkäynti. Puitteet ovat upeat! Rakennuksissa käytetyt pintamateriaalit istuvat niihin todella hyvin ja työjälki on viimeistely. Sisävalaistuksella on korostettu päätyseinien koristeita.

Tunnelma on käsinkosketeltava. Värikkäät koristevalot ovat hauskat ja niiden käytössä ei ole säästelyä (kuva 36, 38).

Rakennuksiin ei pääse sisään ja se ilmenee No entry -kylteistä, jollaiset löytyy jokaisesta ovesta. No entry -kylttejä löytyy myös muualta puistosta, esimerkiksi paikoista, jossa kulku halutaan ohjata eri reittiä. Kyltit antavat negatiivisen, luotaantyöntävän mielikuvan, tai kymmenennen kohdalla jo melkein huvittavan olon.

Kuva 37. Arcandia Villagen kahvila (getyourguide, 2024)

Rakennusten lisäksi Arcandia Villagesta löytyy pieni kahvila, josta vierailija voi ostaa virvokkeita ja siellä voi toisinaan tavat kylän Noidin, eli Shamaani-Noidan. Noidilta voi ostaa palvelun, joka sisältää puiston esittelyn, luennan, totuuden sormuksen ja kupin kuumaa kahvilassa (kuva 37). Kahvila on selvästi rakennettu eri aikaan kuin alueen muut rakennukset, mutta istuu maisemaan silti varsin hyvin. Sisällä on keskellä iso tulipesä ja sen ympärillä voi istuskella kei-
nutuoleissa tai puupölleistä veistetyillä tuoleilla. Kahvilan takaa pääsee jatka-
maan matkaa kahteen eri suuntaan: Shaman Villageen tai Arctic Colos-
seumiin.

Kuva 38. Shaman Villagen rakennuksia

Shaman Village on hurmaava (kuva 38). Rakennukset ovat pienempiä kuin Arcandia Villagessa, mutta julkisivultaan vähintään yhtä kauniita. Pintamateriaaleina on kiveä, pajua ja oksaa. Myöskään näihin rakennuksiin ei päässyt sisään, mutta ovet oli yksinkertaisesti lukittu, enää ei No entry -kylttejä nähty kaikkialla. Keskellä rakennuksia on aukio, jossa voi kokeilla maksua vastaan erilaisia aktiviteetteja kirveenheitosta jousiammuntaan ja minimoottorikelkkailuun. Alueella on myös avotuli, jonka ääressä voi grillata makkaroita. Epäsuoria värivaloja on käytetty hillitymmin ja lyhtyjä on enemmän verraten Arcandia Villageen, mikä luo kylien välille selvän tunnelmaeron ja auttaa erottamaan alueet toisistaan.

Kuva 39. Path of Light (getyourguide, 2024)

Path of Light (kuva 39, 40) on alkupäästä kauniisti valaistu lyhdyillä, mutta metsän ympäröimään osuuteen siirryttäessä puihin on kiinnitetty pitkin välimatkojen tavallisia ulkovaloja, jotka kaikki toistavat kylmää valoa, joka häikäisee hiukan polulla liikkuvia. Tuntuu kuin polku olisi vielä keskeneräinen ja kauniita lyhtyjä ja värivaloja ei vain ole ehditty asentaa koko matkalle. Polku vaihtuu Path of Darknessiin selkeästi; kaikki valaistus loppuu. Kapealla ja kaltevalla polulla liikkuminen ilman minkäänlaista valoa tuntuu riskiltä. Polku päättyy mäenlaskupaikkaan. Mäenlasku on maksullista, mutta paikalla ei ole yhtäkään työntekijää, joten se jää kokeilematta.

Mäen juurelta pääsee Arctic Colosseumiin, jossa on kenttä täynnä suuria ilmatäytteisiä palloja, joiden sisään voi mennä ja pelaa erilaisia pelejä. Pallot ovat jäätyneet maahan kiinni ja paikka tuntuu hylätyltä. Colosseumilta löytyy taas No entry -kylttejä useita kappaleita.

Yhteenvetona voi sanoa, että puiston puitteet ja valaistus on erinomainen. Pintamateriaalit ja niiden käyttö rakennuksissa on yhteensopivaa ja kauniisti toteutettu. Värivaloja on käytetty onnistuneesti luomaan tunnelmaa. Enimmiltä osin valaistus on muutenkin tehty todella hyvin. Molemmilla poluilla valaistus oli epäonnisen huono, varsinkin kun sitä vertasi puiston muuhun valaistukseen. Sisäänkäynnin puomi oli kömpelö ja vaikka puiston nettisivuilta löytyy tieto, että puisto ei sovellu pyörätuolilla liikkuville, on puomin alitus/ylitys vaikeaa monille vierailijoille. No entry -kyltit loivan negatiivisen mielikuvan. Kulun ohjauksen voi tehdä monella tapaa ja kieltokyltit ovat luotaantyöntäviä.

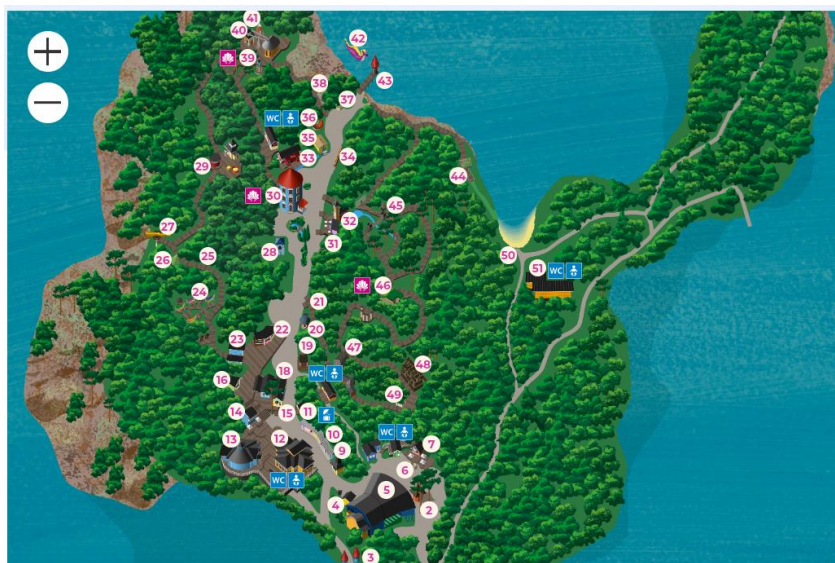
5.5.3 Muumimaailma, Naantali

Muumimaailma on vuonna 1993 ovensa avannut teemapuisto, joka perustuu kirjailija Tove Janssonin luomille muumitarinoille. Aloitteen teemapuiston perustamiselle teki suositun Muumi-piirrossarjan tuottaja Dennis Livson. Puiston nykyinen toimintafilosofia on sama kuin perustettaessa: perhekeskeisyys, väkivallattomuus, ystävällisyys, ympäristötietoisuus ja turvallisuus. Muumimaailmassa halutaan luoda erityisiä elämyksiä lapsille ja heidän perheilleen. Puisto on auki vain kesäaikaan, joten se eroaa paljon aiemmista vertailukohteista. (Muumimaailma.)

Kuva 40. Silta Muumimaailmaan (visitnaantali, 2024)

Muumimaailma sijaitsee saarella aivan Naantalin keskustan tuntumassa. Saareen johtaa silta, joka helpottaa liikkumista. Muumimaailman parkkipaikka sijaitsee toisella puolella Naantalin keskustaa, johon ajaminen on helppoa. Parkkipaikalta liikkuu koko päivän Muumibussi ydinkeskustaan, josta on muumimaailmaan noin 500 metrin kävelymatka. Reitti kulkee keskustan mukulakivikatuja ja rantaa pitkin. Matkan pystyy vaihtoehtoisesti kulkemaan myös asfalttitiellä, jos on liikkeellä esimerkiksi pyörätuolin kanssa. Saareen kulkevan sillan korkeus vaihtelee veden korkeuden mukaan ja toisinaan alun ja lopun rampit voivat olla todella jyrkät. Pyörätuolilla liikkuva tarvitsee siis mahdollisesti avustajan matkaan.

Kuva 41. Muumimaailman kartta (muumimaailma, 2024)

Alueella on 28 Satukohdetta, joissa vierailijoilla riittää ihmeteltävää. Kulku on helppo jakaa kolmeen eri reittiin, joiden kautta pääsee vierailemaan jokaisessa satukohteessa. Ensin on suuri kivipäälysteinen pääkäytävä, jonka alkupäästä löytyy suuri Teatteri Emma, toivomuskaivo, ravintoloita ja myymälöitä. Myymälöiden jälkeen tule näkyviin suora tie, jonka varrella komeilee puiston suorituin kohde, Muumitalo. Tien varrelta löytyy myös poliisiasema, jossa pääsee kuvauttamaan itsensä vankisellin sisällä ja toisinaan Haisuli on joutunut lukkojen taakse rauhoittumaan, Muumipeikon talo, josta löytyy pieni kiipeilyseinä ja liukumäki, paloasema, jossa pääsee tarkastamaan hälytysjärjestelmiä ja varusteita, muumitalo, Pikku Estradi, Hemulin talo, josta löytyy paljon erilaisia kasveja ja perhosia, uimahuone, jolta pääsee tarkastelemaan vedessä uivaa Drontti Edvardia sekä muutamia pienempiä toiminnallisuuteen ohjaavia kohteita.

Kuva 42. Muumipappa Huilipuistossa (muumimaailma, 2024)

Pääkäytävän loppupäästä pääsee luontopolulle, jonka varrelta löytyy Niiskun keksintöpuisto, jossa vierailijat voivat piirtää erilaisia hahmotelmia omista keksinnöistään, Hosulin ja Sosulin purkki, jonka luona voi askarrella, piirtää ja osallistua erilaisiin leikkeihin, tasavallan näköalapaikka, josta näkee Presidentin kesäpaikkaan asti, Nuuskamuikkusen leiri, missä voi nuotion ääressä kuunnella tarinoita tai huuliharpun soittoa, Paljasjalkapolku, jossa pääsee tunustelemaan paljain jaloin eri materiaaleja ja tekstuureita sekä Huilipuisto (kuva 42), jonka riippumatoissa ja säkkituoleissa voi rauhoittua hetkeksi luonnon helmaan.

Luontopolun loppupäästä löytää helposti satupolulle, jonka varrelta löytyy Aliisan yrttitarha, minkä luota löytyy ränsistynyt mökki yrttitarhoineen, Labyrintti, Hattivattien luola, jossa voi nähdä myös Mörön, Noidan talo, josta löytyy paljon kummallisia asioita ja salareittejä, Koski ja riippusilta, jonka luona voi ihailla kosken virtaamista joko riippusillalta tai vaihtoehtoiselta kiertoreitiltä puukatetulta polulta. Polun lopussa voi joko palata takaisin pääkäytävälle tai poistua puiston alueelta Nipsun kesämökin kautta uimarantaan.

Kuva 43 Muumitalo (helsinginuutiset, 2020)

Kuva 44. Muumitalon keittiö (helsinginuutiset, 2020)

Muumitalo (kuva 43) on kaikista satukohteista suosituin, mutta ruuhkautuminen on ratkaistu sillä, että kulkusuunta menee yhteen suuntaan. Taloon tullaan sisään pääovesta keittiöön. Vaikka itse keittiöön käynti on suljettu, se on toteutettu hauskaasti penkillä ja keittiötavaroilla (kuva 44). Tilassa on paljon mielenkiintoista tarkasteltavaa, kuten itsestään hämmentävä puukauha kattilassa. Sisustus on herkullinen ja vaikka tiloissa ei ole isompia toiminnallisuuksia, voi vierailija mennä esimerkiksi puhelinpöydän ääreen istumaan ja leikkiä soittavansa vanhalla puhelimella. Kerroksia on talossa neljä ja ylös kuljetaan portaita pitkin, joten pyörätuolilla tiloihin ei pääse lainkaan. Jokaisesta kerroksesta löytyy erilaisia huoneita, jotka ovat viimeisteltyjä, ja vieraasta tuntuu kuin olisi tullut keskelle oikeaa satumaailmaa. Vintiltä löytyy metalliset kierrepor-

taat, joita pitkin siirrytään alas asti hillokellariin, jonka kautta tapahtuu Muumitalosta poistuminen. Talon pintamateriaalit sisältä ja ulkoa istuvat täydellisesti teemaan ja toteutus on äärimmäisen hyvin onnistunut.

Muumitalon vieressä on Pikku Estradi ja usein vähintään muutama hahmo, joten alueelle kerääntyy paljon kävijöitä. Kohteiden ympärille on varattu hyvin tilaa, jotta pääkatua pääsee silti liikkumaan eteenpäin, vaikka alue olisikin ruuhkautunut.

Kuva 45. Niiskun keksintöpuisto (muumimaailma, 2024)

Luontopolku on kaunis ja satukohteiden ympäristöön on jätetty riittävästi tilaa alueella oleville sekä muille reitillä liikkuville. Kohteiden rekvisiitat ja pintamateriaalit ovat koukuttavia. Silmiä ei meinaa saada irti kaikista yksityiskohdista ja oivalluksista. Värejä on käytetty runsaasti ja mielenkiintoisia pienesineitä roikkuu ja riippuu siellä sun täällä. Kulku polulla on hyvin rakennettu; se alkaa toiminnallisista ja vauhdikkaammista toiminnoista rauhoittuen vähitellen ensin nuotion ääreen, josta siirrytään herättelemään herkempiä aisteja ja keskittymistä Paljasjalkapolulle ja sieltä rauhoittumaan mäntymetsän keskelle Huilipuistoon.

Kuva 46. Noidan talo ulkoa (muumimaailma, 2024)

Satupolku on selvästi enemmän jännitystä herättävä paikka. Aliisan yrttitarha on hauska ja mystisen tuntuinen, askel lähemmäs pelottavaa Noitaa. Labyrintin ympäristö on metsäinen ja ympärillä on myös kuolleita puita, joka tekee aavemaista tunnelmaa. Korkeiden puuaitojen sisällä voi seikkailla ja keskeltä löytyy pergolakäytävä köynnöskasveineen. Hattivattien luola on kallionlohkareen näköinen möhkäle, jonka sisällä on hämärää ja lasin takaa voi tarkastella hattivatteja ja mörköä. Polku huipentuu Noidan talolle (kuva 46), joka on kuin sadusta. Talosta löytyy paljon erilaisia loitsupulloja ja Noidan pata, joka poreilee taikajuomaa. Lapsille talosta löytyy salaisia reittejä, joihin voi mennä seikkailemaan. Noidan talon jälkeen tunnelmaa selkeästi rauhoitellaan loppua kohden. Koski ja riippusilta on mukava tapa tarkkailla luontoa ja sen ihmeitä. Viimeisenä vierailija voi poistua alueelta eri reittiä kuin saavuttaessa, mikä lisää asiakkaan elämyskokemusta.

Yhteenvetona voi sanoa, että Muumimaailma on kauniisti maisemoitu ja rakennukset ovat upeasti toteutettu. Tilat tuntuvat sadunomaisilta. Laatueron aiempiin vertailukohteisiin huomaa selkeästi. Muumimaailma on toki toiminut paljon pidempään, joten aikaa ja varoja on ollut enemmän toteuttamaan puistoja pidemmälle, mutta Lapissa on valitettavan yleistä, että erilaiset matkailualan yrityksen voivat luottaa isoihin turistimassoihin, eikä laatuun ole panostettu yhtä paljon.

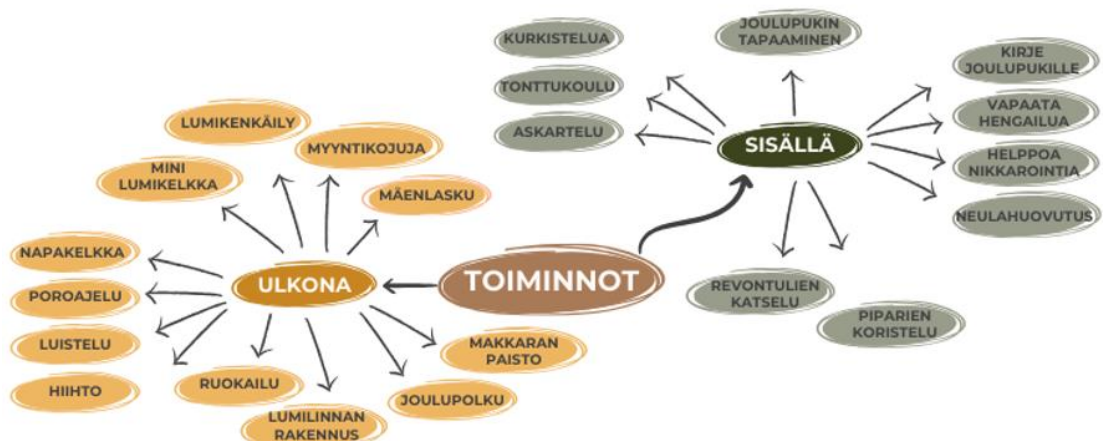
Muumimaaailman nettisivuilta selviää, että puisto ei ole täysin esteetön, mutta kulkeminen pyörätuolilla onnistuu isossa osassa kohdetta. Suosikkikohde Muumitalo jää valitettavasti täysin kokematta liikuntarajoitteisilta. Pääkadun mukulakivi on tasaista ja yhtenäistä ja polut puupäälysteisiä, joten niillä on helppo liikkua pyörätuolin kanssa. Varsinaista kulun ohjausta ei ollut, mutta reitit oli hyvin suunniteltu.

6 SUUNNITTELU

6.1 Teemapuiston toimintojen luonnostelu

Asiakkaan saapuessa teemapuistoon, hänen on voitava astua keskelle joulun- taikaa. Visuaalisesti se tarkoittaa, että alueen on näytettävä satumaalta, jossa tontut työskentelevät yhdessä joulupukin kanssa, luoden jouluntunnelmaa. Yleisilme ei silti yksinään riitä, vaan kaikkien toimintojen, joista vierailija pää- see nauttimaan, on tuettava yhtenäistä konseptia.

Toimeksiantajan toiveiden lisäksi alueella on otettava huomioon ympäristön vaikutus, kun osa toiminnoista tapahtuu sisätiloissa ja osa ulkona. Ajatuskar- tan (kuva 47) avulla kaikki ideat potentiaalisista toiminnoista sai koottua selke- ämmäksi kokonaisuudeksi, josta on helpompi ryhtyä karsimaan ja muovaa- maan palvelua oikeaan suuntaan.

Kuva 47. Ajatuskartta alustavista ideoista eri toimintojen suhteen.

Ajatuskarttaan (kuva 47, 47) toiminnot jaettiin kahteen kategoriaan, riippuen onko toiminto suunniteltu tapahtuvan ulkona vai sisällä rakennuksessa. Sisätilat jakautuivat kuitenkin melko nopeasti eteistilan lisäksi kahteen eri alueeseen tilajaon saattamana. Tämän seurauksena eri toimintojen kannalta oli yksinkertaisinta alkaa ajatella kokonaisuutta neljänä eri alueena, jotka kantoivat työnimiä Ulkotila, Liikuntasali, Ruokala ja Eteistila.

Liikuntasaliin sijoitettavat mökit antoivat idean kylästä, jossa eri rakennuksissa tapahtuu eri aktiviteetteja, kuten joulupukin tapaaminen, nikkarointi ja piparien koristelu. Toiveissa ollut tonttukoulu taas sijoitettiin Ruokalan tiloihin omaksi yksikökseen.

6.2 Rakennuksen pohjaratkaisun luonnostelu

Sisätilojen suunnittelu alkoi eri toimintojen tilantarve ja käytännöllisyys edellä. Käytössä olevia tiloja olivat rakennuksen Eteinen, Ruokala ja Liikuntasali, joiden tilavuuden mukaan eri aktiviteetit jakautuivat. Kulkureittien ja eri aktiviteettien asemoinnin suunnittelu esteettömästä näkökulmasta, oli seuraava vaihe. Pohjasta suunniteltiin raakaversiot (kuva 48) tilan toimivuuden hahmottamiseksi.

Kuva 48. Kaksi havainnekuva teemapuiston pohjapiirustuksen luonnoksesta.

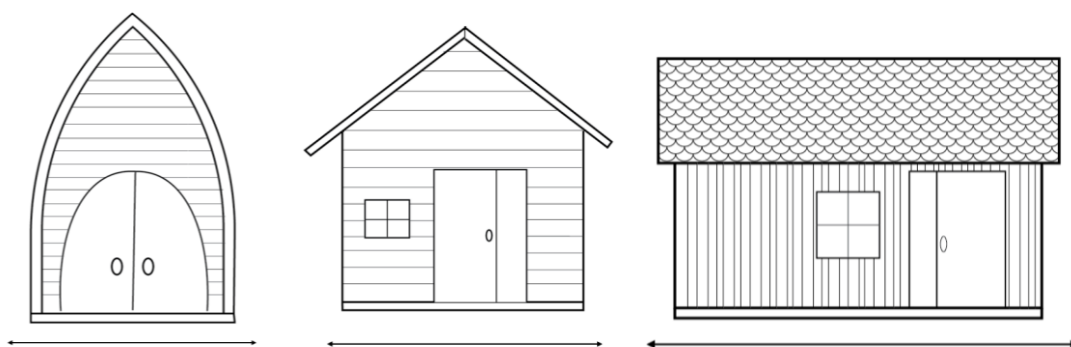

Piha-alueen pohjapiirustukseen (kuva 49, 49) on värikoodattu ja nimetty kaikki toiminnot ja aktiviteetit, joita on suunniteltu teemapuiston tarjoavan asiakkailleen ulkona. Rakennuksen takaa löytyy valmiina iso urheilukenttä, mihin on mahdollista luoda luistelulle, napakelkalle ja hiihdolle tarvittavat olosuhteet. Koko piha-aluetta ympäröi luonnonmukaisesti puusto, mikä luo ihanteellisen ympäristön lumikenkäilylle suunniteltavaan reittiin. Avotulesta pääsee nauttimaan jo olemassa olevassa kodassa makkaranpaiston yhteydessä ja lounastarjoilu tapahtuu avoimella paikalla suoraan soppakattilasta. Tyhjillään olevat merikontit soveltuvat hyvin välinevarastoksi, joiden yhteyteen on helppo luoda paikka varusteiden vaihdolle. Rakennuksen eteen kulkuväylien väliin jää avoin alue joulutorille ja sen myyntikokuille. Sisääntulo teemapuistoon ja linja-autolle suunnattu parkkialue on rauhoitettu muilta aktiviteeteilta.

6.4 Uudelleen kasattavien mökkien luonnostelu

Haasteena mökkirakenteiden suunnittelussa on liikuntasalin käyttöaste. Elämyspuiston ollessa kiinni salia käytetään matkanjärjestäjän retkivarusteiden säilyttämiseen ja kuivattamiseen aina retkien/vaellusten välissä, joka tarkoittaa, että tilan tulee olla tyhjä puiston ollessa kiinni. Mökit on tarkoitus säilöä merikontteihin kauden ulkopuolella. Niiden tulee kasaantua tehokkaasti ilman ylimääräistä hukkatilaa. Se säästää yritykseltä ylimääräisiä kuluja merikonttien hankinnassa sekä runsaasti tilaa pihamaalta, ja tukee kestävästä suunnittelua. Kulku liikuntasaliin tuo myös omat haasteet. Sisääntuloreittejä on kolme kappaletta ja jokaisessa ovien leveys on 900 mm. Kaikkien osien täytyy mahtua ovista sisään ja ulos. Kolhiintumisvaara on aina olemassa, mutta hyvällä suunnittelulla riskiä voidaan pienentää merkittävästi.

Mökkien suunnittelussa lähdettiin liikkeelle siitä, että muodon pohjan tulee olla suorakulmio. Vaikka kaarevat seinät ja orgaaniset muodot toisivat mielenkiintoa mökkirakennuksiin ja koko tilaan, hyötysuhde suorakulmion mallisella on suurempi. Se helpottaa huomattavasti koko tilan hyödyntämistä sekä kasattavuutta kontteihin pakattaessa. Myös osien valmistusvaiheessa keskenään samanlaisia osia tulee enemmän, joten tuotantokustannukset alenevat. Hyvä on myös huomioida, että suorakulmaisilla muodoilla materiaalihukka on huomattavasti pienempi.

Kuva 50. Luonnos 1

Kuva 51. Luonnos 2

Kuva 52. Luonnos 3

Alkuun tehtiin nopeita luonnoksia mökin mallista käsin. Ensimmäinen luonnos (kuva 50) on hauska, mutta rakenteen ollessa elementeistä koottu, ei malli toiminut tähän kohteeseen. Elementtien kaarevuus ja pituus ovat haastavia varastointia ajatellen ja hukkatilaa syntyy enemmän, verrattaessa suoriin paloihin. Toinen luonnos (kuva 51) esittää periteisempää mökkimallia, joka toimisi tilassa hyvin, mutta kattotuolien takia mitan kasvattaminen leveyssuunnassa, eli nuolen mukaisessa suunnassa ei onnistu. Liikuntasalin pohja huomioiden on helpompaa, jos mökkiin saa enemmän tilaa toimintoja varten leveyssuunnassa, sillä syvyyden täytyy olla pohjaratkaisun mukaan maksimissaan 3 metriä, jotta käytäville jää tarpeeksi tilaa mökkien väliin. Kolmas luonnos tuntui toteuttamiskelpoiselta vaihtoehdolta. Sen suunnittelu elementeistä on mahdollista ja leveyttä saa helposti muokattua tarpeen mukaan.

6.4.1 Seinärakenteen luonnostelu

Seinän rakenteella on suuri vaikutus mökkien lopullisiin mittoihin ja kestävyys-teen. Jotta mökit kestävät purkamisen, kasaamisen ja säilömistä aiheuttamaa rasi- tusta, tulee perusrakenteen olla vahva. Ideoita lähdettiin hakemaan välisei- narakenteista.

Yleisimmät väliseinätrungot on teräsran- goista tai viilupuutolpista tehty. Teräs- rankaisen seinärakenteen hyötypuolia ovat kevyt rakenne, joka helpottaa osien kuljettamista sekä säänkestävyys, mutta haittapuolena tässä tarkoituk- sessa heikompi rakenne, joka ei kestä kolhiintumista. Myös vähintään vuosit- tainen kiinnitysosien ruuvaaminen voi vahingoittaa ja vääntää teräsosia, jolloin

koko rakenteessa voi ilmetä vinoutta. Viilupuu on valmistettu noin 3 mm leveistä yhteen liimatuista viiluista. Liima on säänkestävää ja tolpat pitävän hyvin muotonsa ilman kieroutumista. Viilupuutolpista valmistetun seinärakenteen etuna on vahva rakenne, joka säilyy muodossaan pienistä kolhuista huolimatta. Viilupuusta valmistettu rakenne on kuitenkin huomattavasti painavampi ja alttiimpi sään rasituksille. Pohdinnan tuloksena päädyttiin viilupuutolpista valmistettuun rakenteeseen, koska se kestää käytössä useampia vuosia, kunhan säilytyksestä huolehditaan hyvin, jotta homekasvustoa ei pääse muodostumaan rakenteiden pinnalle.

Sisäseinän levymateriaaleiksi pohdittiin aluksi kipsilevyä ja lastulevyä. Kipsilevy tarjoaa tasaisen pinnan, mutta kolhiintuu helposti. Lastulevy on hiukan painavampaa kuin kipsilevy, mutta on materiaalina hauska ja ei välttämättä tarvitse erillistä pintamateriaalia päälle. Se kestää paremmin kolhiintumista ja elävän pinnan takia pienet reiät ja ruhjeet eivät näy yhtä helposti. Lastulevy on valmistettu puulastuista, joten kosteus voi saada sen turpoamaan. Se tulisi siis pintakäsitellä hyvin, jotta se kestää säilytystä kylmässä merikontissa.

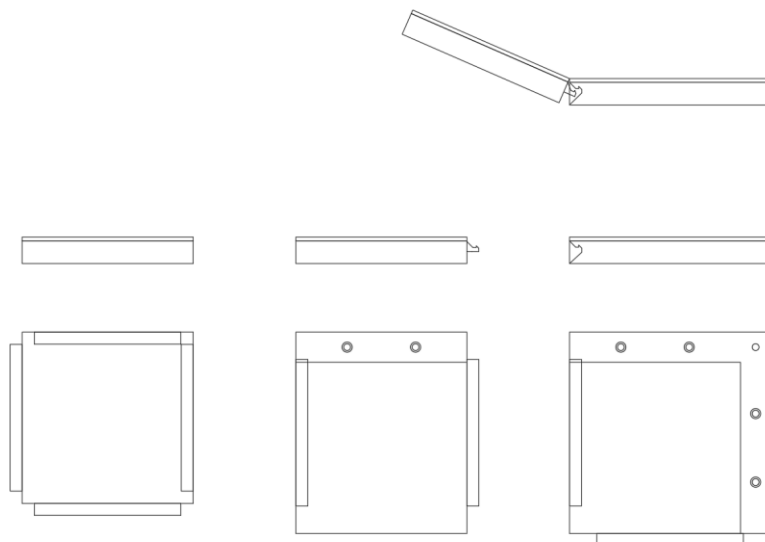
Kolmantena vaihtoehtona ajateltiin sisustuspaneelia, joka soveltuu myös saunatiloihin ja muihin kosteisiin tiloihin. Materiaalina se kestäisi paremmin lämpö- ja kosteusvaihteluita sekä olisi kevyempää kuin lastulevy. Materiaalina se on paksumpaa, kuin aiemmat vaihtoehdot, joten se kasvattaa moduulin paksuutta.

Elementtien kiinnittämisen toisiinsa tulee olla kestävä, varma ja helppo. Liian monimutkainen tai löysin raamein tapahtuva kiinnitys lisäävät tapaturmariskiä. Kiinnitystapa, joka on mahdollista tehdä vain yhdellä tavalla varmistaa, että kiinnittäminen tehdään aina oikein. Oikein tehty kiinnitys varmistaa koko rungon kestävyuden ja eri elementtien ehjänä pysymisen. Ruuvikiinnitys ei lähtökohtaisesti ole paras mahdollinen rakenteisiin, jotka on tarkoitus purkaa ja kassata useaan kertaan, sillä ruuvireiät kuluvat joka kiinnityskerralla ja mahdollisuus virheasentoihin on suuri. Vahvat magneetit olisivat rakentajille helppo ja vaivaton tapa liittää osat toisiinsa, mutta esimerkiksi seinäelementeissä riskial-

tis, sillä iskun kohdistuessa elementteihin riski toisistaan irtoamiselle on olemassa. Kiinnitys pulteilla ja muttereilla on vahva, mutta kiinnitystavassa tulisi varmistaa, että virheasennot eivät ole mahdollisia. Se vaatii myös, että asentajat pääsevät käsiksi seinien sisäosiin, joten pintamateriaalin tulee olla siirrettävissä, tai siinä tulee olla asennusaukkoja.

6.4.2 Lattiarakenteen luonnostelu

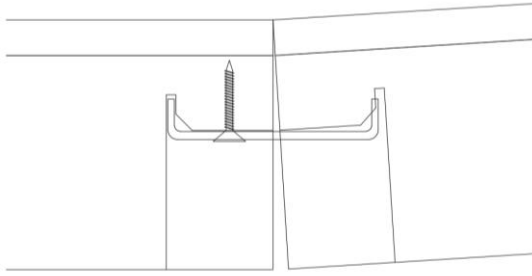
Lattian tulee myös kostua elementeistä, jotta ne voidaan kuljettaa tilaan ja pois sekä varastoida pieneen tilaan. Lattiamoduuleita tulee olla kolmea erilaista. Kulmapala, reunapala ja keskipala. Osia on paljon, mutta yhdistelmän uskotaan olevan paras mahdollinen sekä joustavin erilaisiin yhdistelmiin.

Kuva 53. 1. luonnos lattiamoduulista

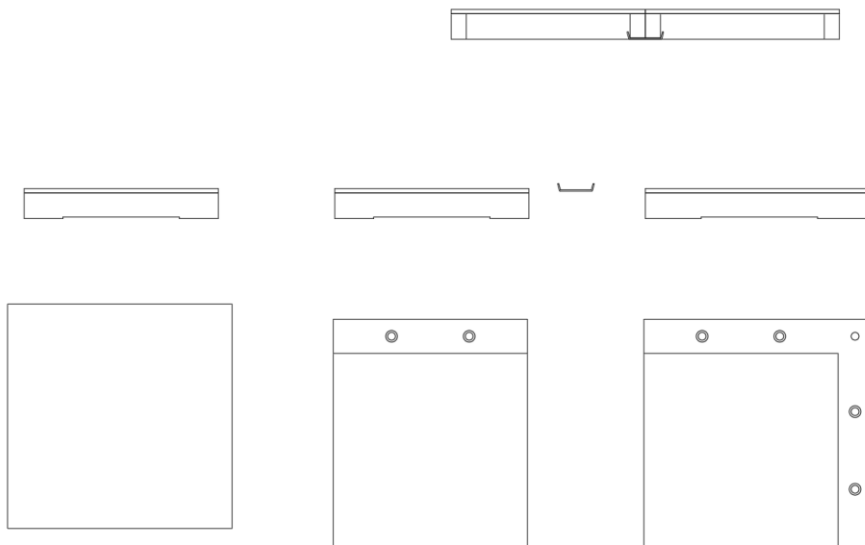
Ensimmäisessä moduulissa (kuva 53) osat liitetään toisiinsa lukkopontin avulla. Idea tuntui alkuun varsin järkevältä, onhan se samankaltainen, kuin uivissa parkettilattioissa, mutta erilaisia yhdistelmiä rakentaessa jouduttiin myöntämään idean heikkoudet. Samanlaisten moduulien välillä tulisi olla erilaisia ponttilyhdistelmiä, mikä hankaloittaa valmistusta huomattavasti ja vaikeuttaa kasaamisprosessia. Kasausjärjestelmän täytyy olla yksinkertaisempi.

Kuva 54. 2. luonnos lattiamoduulista

Toisessa luonnoksessa (kuva 54) kokeiltiin liitosta, jossa irrallinen metallilevy ruuvataan aina haluttuun palaan kiinni ja toinen osa asetetaan paikalleen ilman ruuvikiinnitystä. Kiinnitystapa on joustava, sillä asentaja itse määrittää osien uros- ja naarasosat joka asennuksen yhteydessä. Tällä liitoksella asennukseen vaaditaan enemmän aikaa, joka voi olla ratkaiseva tekijä tilaajalle. Liitoksen heikkoutena on tarkka asennus- ja purkuasento. Kuvasta 54 näkee, että hiukan vinossa asetettu tai taittamalla poistostettu moduuli ei asetu oikein metallilevyyn nähden. Se hankaloittaa etenkin purkua.

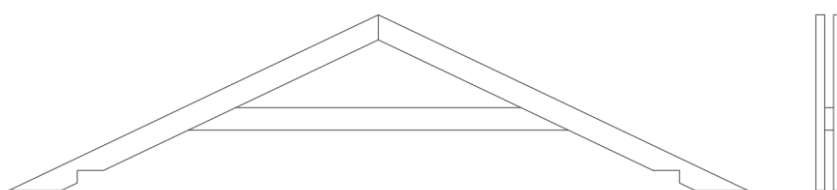

Kuva 55. 3. luonnos lattiamoduulista

Kolmannessa luonnoksessa (kuva 55) liitäntäpala on täysin irtonainen ja asetetaan lattiaa vasten. Liitäntäpala on metallinen ja taitokset ovat noin 105 asteen kulmassa, joka helpottaa asennusta ja purkua. Osien alareunassa on lovi, johon metallinen liitospala menee. Heikkoutena on irtonaisten palojen liikkuminen asennusvaiheessa.

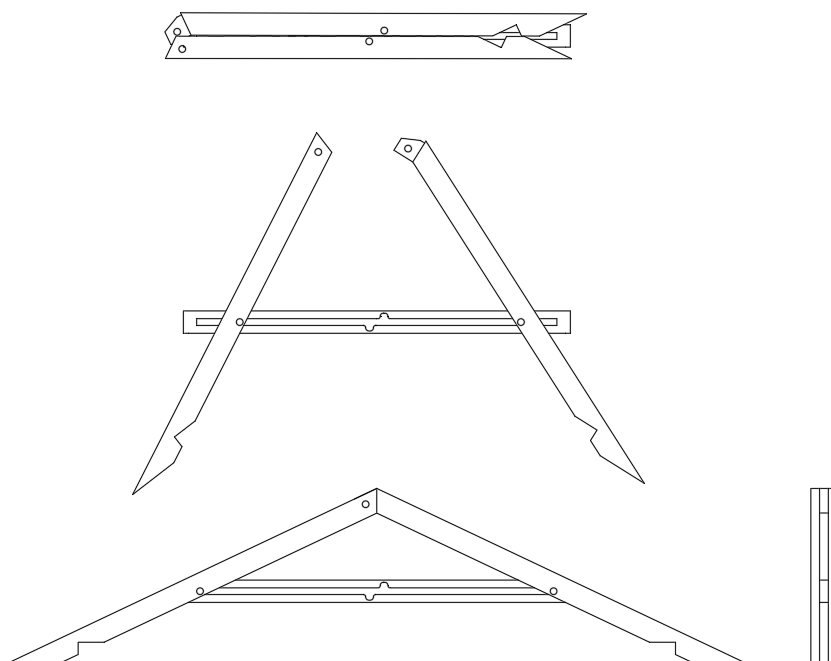
6.4.3 Kattorakenteen luonnostelu

Kattotuolien kohdalla ideointi tuntui alkuun hankalalta. Osien iso koko ja hankala malli ovat vaikeita varastoinnin ja kuljetuksen kannalta. Pohdittiin, voisiko osista saada purettavia, mutta se tuntui riskialttiilta, jotta rakenteesta itsestä ei tulisi heikko. Osista tulisi myös painavat, joka vaikeuttaa asennusta ja purkua. Harkittiin myös kokonaan harjakatosta luopumista, mutta sitä pohdittuamme se ei tuntunut hyvältä ajatukselta. Harjakatto luo mökeille perinteisempää ilmettä, joka on tärkeää saavuttaakseen oikean autenttisen tunnelman.

Kuva 56. Luonnos kattotuolista

Jotta kattotuolin asennus kävisi mahdollisimman helposti, pääteltiin, että se tarvitsee tuplarakenteen, jonka avulla se seisoo omin avuin, kun se nostetaan paikoilleen. Tasapainottelu ison osan kanssa, joka asennetaan korkealle lisää tapaturmariskiä. Näinkin ison osan kuljetus liikuntasalin sisään on mahdollista, mutta hankalaa, kun pituutta osalla on hiukan yli 3 metriä.

Kuva 57. Luonnos kattotulista

Kuljetuksen ja varastoinnin helpottamiseksi kehitettiin kasaantuva rakenne. Harjat kiinnitetään toisiinsa läpimenevän pultin avulla ja keskipalkissa on ura metallitankoja varten, joiden avulla pitkät harjaosat liukuvat keskellä oleviin koloihin. Puusta ja metallista valmistettuna rakenne on melko painava, mutta myös niin vahva, että se kestäisi käytössä pitkään. Luonnokset vaativat vielä viimeistelyä, sillä sisätila, johon mökit sijoitetaan, on rajallinen. Luonnoskuvien mukainen kattotuoli ylittää seinän 300 mm, joka tarkoittaa, että seinän ja mökin seinän väliin jää paljon hukkatilaa, joka on pois käytävän leveydestä, jolla asiakkaat kulkevat.

Katon kuorimateriaaliksi pohdittiin eri materiaaleja kankaista levyihin. Levymateriaali olisi helppo asettaa kattotuolien päälle ja sen saisi päätykolmioiden yli luoden räystäään, jolloin mökkeihin tulisi autenttisempi ilme. Levy tulisi päällystää materiaalilla, joka sopii tunnelmaan ja kestää varastoinnin tuomat rasitukset. Nopeasti päädyttiin puuhun. Sen tuoksu, ilme ja kestävyys palvelevat parhaiten tarpeita. Paanukatto tuli ensimmäisten ajatusten joukossa mieleen. Eri vaihtoehtoja punnittiin, mutta paanukatto tuntui muista vaihtoehdoista huolimatta parhaalta.

6.5 Valaistuksen luonnostelu

Projektin kohteessa valaistuksen ensisijainen tehtävä on oikeanlaisen tunnelman luominen sekä turvallisen tunteen luominen kulkureiteille. Valaistuksella on valtava merkitys yksilön elämyskokemukseen. Haasteena on löytää oikea yhdistelmä hyvin valaistua ja turvallista aluetta sekä tunnelmallista tilaa nauttia elämyspuistosta. Esteettömyys tulee huomioida valaistussuunnittelussa monella tapaa. Kulkureittien tulee olla hyvin valaistua läheltä maata, jotta liikkuja näkee reitin ja mahdolliset epätasaisuudet. Valon värilämpötila tulee pohtia käyttötarkoituksen ja toivotun viestinnän mukaan. Sähkövetojen huonot sijoittelut voivat myös olla haasteena pyörätuolin kanssa liikkujille.

6.5.1 Sisätilojen valaistuksen luonnostelu

Sisätiloihin tulee runsaasti välkehtiviä koristevaloja, jotka tuovat kaunista tunnelmavaloa muuten hämärään tilaan. Sisätiloissa vierailijan täytyy nähdä kulkureittinsä tasaisuus, mutta samanlaista kompastusvaaraa ei ole kuin ulkotiloissa, joten suoraa valoakin voi olla vähemmän. Asiakkaiden tulee erottaa häitäpoistumistiet sekä sisäänkäynnit.

Kuva 58. Perinteinen joulukatu (pinterest, 2024) Kuva 59. Valoketjuja terassilla (pinterest, 2024)

Kulkuväylien yläpuolella kulkevat valoketjut tuovat tunnelmaa ja tasaista hillittyä valoa. Valoketjut voi asettaa poikittain tien yli, tai kulkemaan mökkien räystäitä pitkin. Valon tulee toistua lämpimänä ja niin himmeästi, että se ei häikäise, vaikka katselisi ylöspäin.

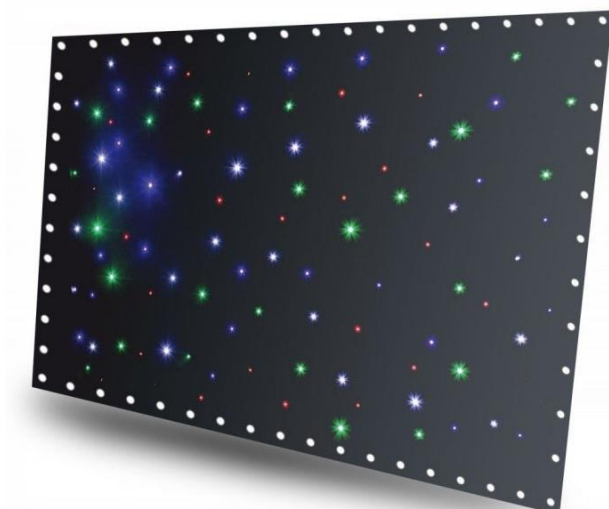
Mökkien sisäänkäynti on hyvä erottaa valaistuksen avulla. Lyhty ovenpielessä, tai seinävalaisin ohjaa hyvin sisäänkäynneille. Lyhdyt, joiden sisään tulisi

LED-kynttilät, ovat tunnelmallinen ratkaisu ja sähkövetoja ei vaadita, mikä helpottaa sähkösuunnittelua. Seinävalaisin toistaa kirkkaampaa valoa, joten se erottuu paremmin.

Upean katseenvangitsijan kattoon toisi yötaivasta esittävä valoshow. Tähtitaivasta ja revontulia toistava katto olisi elementtinä mykistävä. Elementin toteuttaminen on vähintäänkin haaste.

Kuva 60. LED video tunneli (pinterest, 2024)

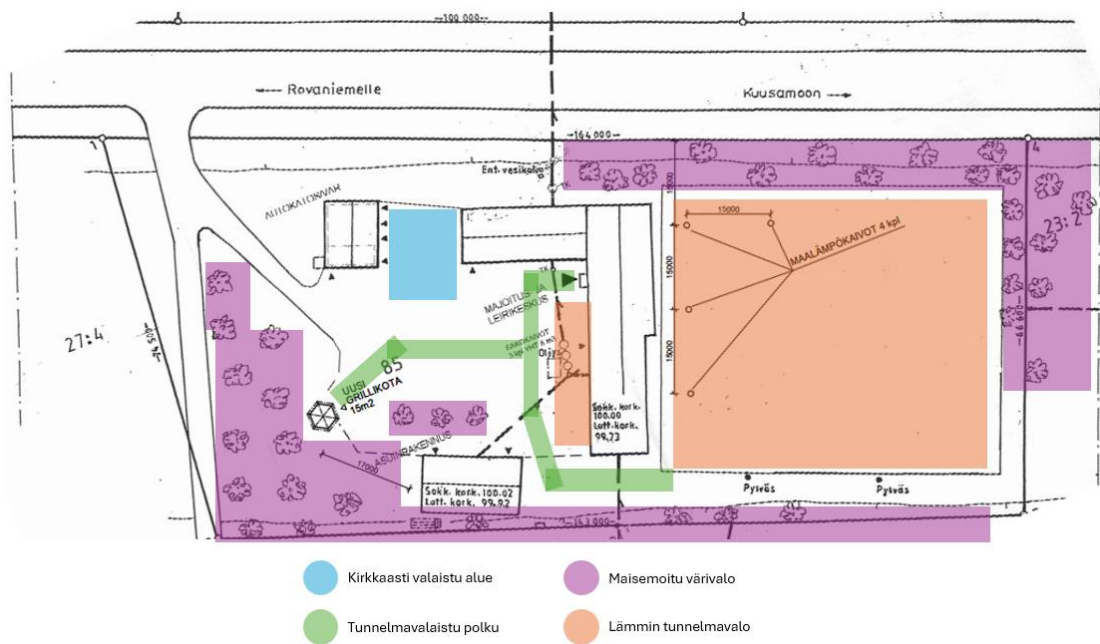
Kuva 61. LED tähtikangas (discoland, 2024)

Mahdollisia toteutustapoja on LED-verkko (kuva 60), LED-kangas (kuva 61), tai projektori. Projektorin kautta heijastettu video on vakuuttavin vaihtoehtoista, mutta LED-verkon saa myös ohjelmoitua liikkuvaksi ja värejä vaihtavaksi, joten se on myös varteenotettava vaihtoehto.

6.5.2 Ulkotilojen valaistuksen luonnostelu

Ulkotiloissa tarvitaan karkeasti jaettuna neljää erilaista valaistustyyppiä. Hyvin valaistua aluetta paikkaan, johon bussikuljetus saapuu, selkeää ja yhtenäistä valaistusta kulkureiteille ja sisäänkäynneille, puiden katveeseen tontin reunoille epäsuoraa tunnelmavaloa sekä tunnelmallista, mutta selkeää valaistusta alueille, joilla on toimintoja ja aktiviteetteja.

Kuva 62. Ulkotilojen valaistuksen luonnostelu

Kuvassa (kuva 62) on luonnosteltu alueittain valaistustarpeet. Luonnos kulkee käsi kädessä Pursiaisen toteuttaman ulkotilojen toimintojen sijoittelun kanssa.

Alueelle, johon bussi pysäköi tuodessaan ja hakiessaan vierailijoita, tarvitaan valaistusta, joka tekee tilasta selkeän ja kiinnittää huomiota erottumalla muusta maisemointiin liittyvästä valaistuksesta. Kylmä valaistus on hyvä tapa herättää huomiota olematta kuitenkaan liian kirkas.

Kulkuväylien luonnostelussa lähdettiin liikkeelle ajatuksesta, että vierailijan täytyy heti erottaa, mitkä ovat virallisia kulkureittejä. Lämmin ja tarpeeksi tiheään toistuva valaistus on kiinnostava ja houkuttelee kulkijan tutkimaan, mihin

reitti johtaa. Valaisimet voiva olla molemmin puolin polkua tai vain yhdellä sivulla. Molemminpuolinen valaisu viestii selkeämmin reittiä, mutta yhden puolen valaisimet helpottavat polkujen aurausta ja ylläpitoa. Vuosittaiset lumimasat voivat lähennellä metrin syvyyttä, joten valaisimien kanssa täytyy varmistua, että ne eivät haudaudu lumeen.

Kuva 63. Nutica pylväsvalaisin (valohuone, 2024)

Kuva 64. Luca-ylväsvalaisin (nettilamppu, 2024)

Lyhtypylvästä (kuva 63 ja 64) valo ohjautuu maata kohti, jolloin se valaisee hyvin polkua ja aiheuttaa vähemmän turhaa valosaastetta ympäristöön. Valonlähde on myös korkealla, joten se ei ole vaarassa hautautua lumeen. Ylhäältäpäin kohdistuvan valon haittapuoli on valaismesta johtuen vahvempien varjojen muodostuminen maahan.

Kuva 65. Locos pylväsvalaisin (valohuone, 2024)

Kuva 66. Pylväsvalaisin Nadesha (nettilamppu, 2024)

Pylväsvalaisimen (kuva 65 ja 66, 60) lähin epäsuora valo on kaunista ja tunnelmallista, mutta 60 cm korkea valaisin voi lumisena vuonna hautautua lumeen, jolloin valaisimien esiin kaivamiseen lumen alta kuluu ylimääräisiä työtunteja. Valaisimen lasi on satiinilasia, joten se ei häikäise, vaan antaa tasaista lämmintä valoa ympärilleen. Toinen vaihtoehto (kuva 66) on kirkaslasinen, joten häikäisyhaittaa voi ilmetä. Korkeudeltaan se on 133,5 cm, joten se on korkeampi kuin ensimmäinen pylväsvalaisinvaihtoehto.

Kuva 67. Callisto seinävalaisin (valohuone, 2024) Kuva 68. Lyhtyvalaisin (pinterest, 2024)

Lyhtymäiset valonlähteet (kuva 67 ja 68) sopivat maisemaan todella hyvin, mutta valotehon ollessa heikompi aiempiin vaihtoehtoihin verrattuna, tulee niitä olla määrällisesti enemmän. Lyhty, jossa on sisällä kynttilänvaloa imitoiva valonlähde, on tunnelmallinen ja mielenkiintoinen, mutta sellaisen vaihtoehdon kanssa tulee kiinnittää erityistä huomiota valon riittävyteen.

Kuva 69. Stairville tinybright IP B10 (thomann, 2024)

Piha-alueen ympärille tulee valoja, joiden on tarkoitus maisemoida alue satumaiseksi. Puihin kohdistetut lämpimät erivärisen valot luovat haluttua tunnelmaa sekä samalla rajaavat alueen reunamat. Värilliset valot kiinnittävät huomion jo pihaan saavuttaessa ja lisäävät innostuksen ja jännityksen tunteita elämyspuistoa kohtaan.

Kuva 70. Tunnelmallinen luistelujää (pinterest, 2024)

Kuva 71. Valonauhoilla koristeltu aita (pinterest, 2024) Kuva 72. Värillisiä valonauhoja (pinterest, 2024)

Toimintojen yhteyteen tulevalla valaisulla haluamme luoda tunnelmaa, jollaista löytyy upeilta joulumarkkinoilta. Paljon pieniä teholtaan heikkoja valonlähteitä. Tätä voidaan toteuttaa erilaisilla lyhdyillä, valonauhoilla ja avotulella.

7 VALMIS SUUNNITELMA

7.1 Teemapuiston toiminnot

Toimintoihin oli suunnitteluvaiheessa paljon ideoita ja muutamasta joutui luopumaan, jotta kokonaisuus pysyisi hallitumpana. Alueella täytyi ottaa huomioon eri ympäristöjen vaikutus, kun osa toiminnoista tapahtuu sisätiloissa ja osa ulkona. Työnimikkeet eri alueille muovautuivat suunnittelun edetessä, jolloin Liikuntasalista syntyi Joulukylä ja Ruokalasta Tonttukoulu. Matkamuistoille ei rajattu omaa kioskia, koska Joulukylästä voi mökeistä eri aktiviteettien ohella ostaa kyseiseen teemaan sopivia matkamuistoja.

7.1.1 Joulukylä

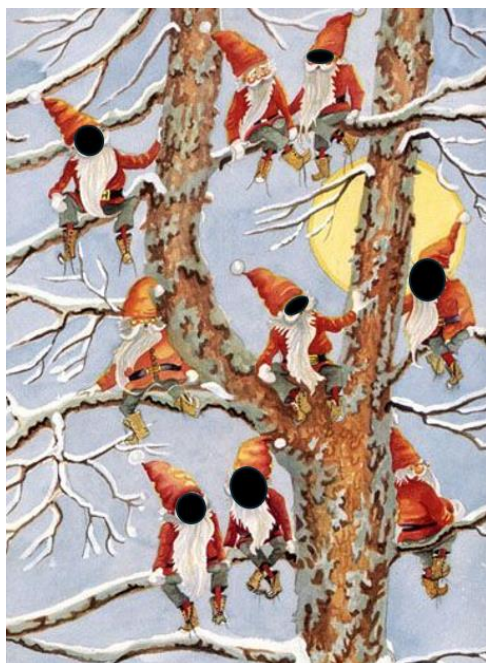
Liikuntasaliin luodaan tunnelma pienestä kylästä, jossa tontut työskentelevät ja vierailijat pääsevät osallistumaan eri askareisiin. Kylässä on mahdollista törmätä joulupukkiin, jonka kanssa pääsee halutessaan yhteiskuvaan. Joulumuori auttaa piparien koristelussa ja tontuista saa apua yksinkertaiseen nikkarointiin ja käsitöihin, unohtamatta kirjeitä joulupukille.

Viiteen mökkiin jakautuvien toimintojen perusteella syntyi Joulupukin työhuone, josta vierailija voi ostaa itselleen kuvan joulupukin kanssa. Toisessa mökissä Joulumuori ottaa vastaan keittiössään, jossa pääsee avustamaan piparien koristelussa. Jokaiseen kylään kuuluu myös oma postitoimistonsa, mistä voi ostaa valmiita postikortteja tai askarrella itse omansa. Verstaassa ja Ompelimossa tontut valmistavat joululahjoja ja vierailija pääsee heidän avukseen nikkaroimaan ja esimerkiksi neulahuovuttamaan koristeen lahjaksi itselleen tai läheiselleen. Kotiin viemiseksi Verstaasta ja Ompelimosta voi ostaa erilaisia pienesineitä muistoksi.

7.1.2 Tonttukoulu

Ruokalasta syntyy tonttukoulu, jossa varsinkin nuorimmat vierailijat pääsevät harjoittelemaan tonttujen haastavinta työtä, tarkkailua. Seinämä (kuva 73) eri muotoisilla ja kokoisilla aukotuksilla luo lapselle mahdollisuuden kurkistella

niistä, jolloin toisesta suunnasta huoltaja voi halutessaan kuvata, kun lapsen kasvot yhdistyvät seinämässä näkyvään leikkisään kuvaan.

Kuva 73. Esimerkki havainnollistamaan kurkisteluseinämän ideaa

Kurkisteluseinämästä luodussa esimerkissä (kuva 73) mustat laikut tonttujen kasvoilla merkitsevät aukotusta, josta näkyy läpi. Tonttujen on myös tärkeää osata luoda jouluntunnelmaa, ja mikä siihen auttaakaan paremmin kuin joulukorttien ja koristeiden askartelu yhdistettynä joululauluihin. Henkilökunta on tonttuasuissaan avustamassa vierailijoita, mutta muuten työskentely tässä tilassa on vapaamuotoista. Toisinaan on mukavaa myös voida hengähtää ja vain seurata ympärillä tapahtuvaa, jonka vapaamuotoinen luokkatila mahdollistaa.

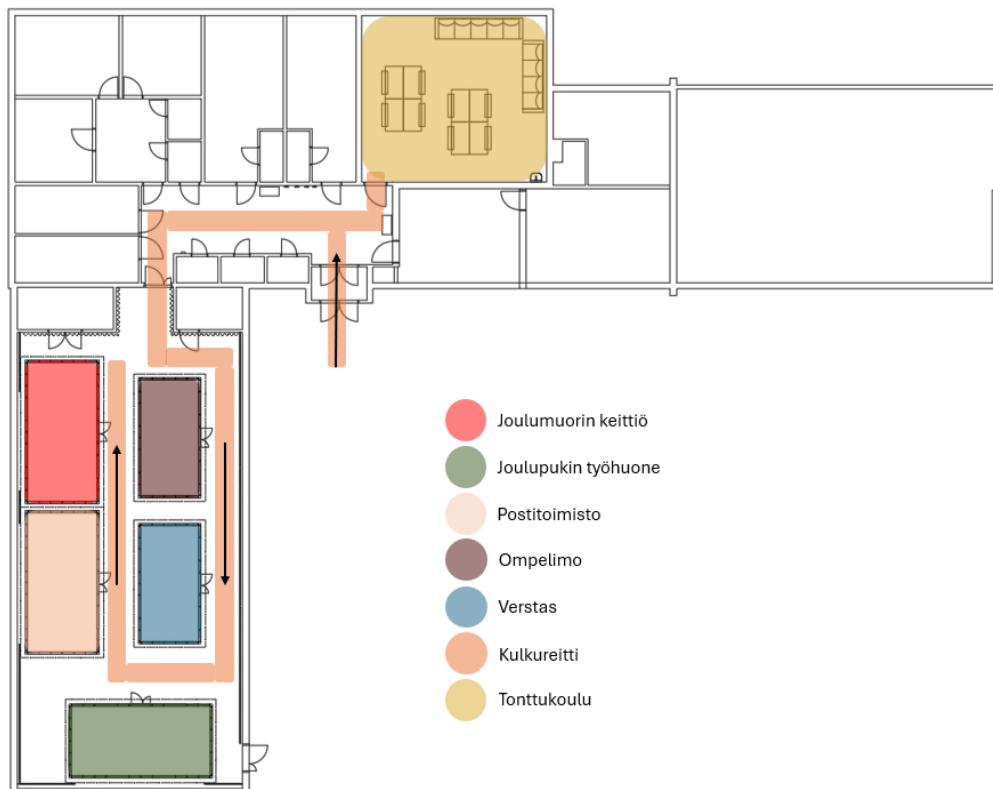
7.1.3 Ulkotilan toiminnot

Ulkona vierailijat pääsevät kokeilemaan eri talviurheilulajeja kauniiden maisemien lisäksi. Vaihtoehtona on valita hiihtoa, luistelua ja lumikenkäilyä. Kaikkiin lajeihin on varattu alkeistasolle soveltuva ympäristö, jotta kokemuksesta riippumatta jokainen voi osallistua haluamaansa aktiviteettiin. Kylältä saapuu myös paikallisia yrittäjiä myymään tuotteitaan omiin kojuihinsa, niin vierailija saa nauttimaan joulutorin tunnelmasta ja tehdä mahdollisia löytöjä tuliaiseksi kotiin. Välipalaa kaivatessa mikään ei maistu niin hyvälle pakkasella kuin itse

grillattu makkara avotulella, kuumaan glögiin tai mehuun yhdistettynä. Välipalan lisäksi puolessavälissä vierailuaikaa asiakkaille tarjoillaan keittolounas, jonka saa nauttia raikkaassa ulkoilmassa. Leikkiminen ulkona lumen keskellä on jokaisen lapsen tai lapsenmielisen suosiossa, joten sitä varten piha-alueelle on varattu mahdollisuus pyöriä napakelkan kyydissä tai kiipeillä lumilinnassa ja laskea liukumäkeä.

7.2 Sisätilat

Rakennuksen oviaukkoihin ja WC-tiloihin ei ole otettu tässä suunnitelmassa kantaa, koska niiden tiedetään jo entuudestaan soveltuvan esteettämiin standardeihin. Sisätiloihin on suunniteltu konseptin omaisesti lopputulokseen olennaisesti vaikuttavien elementtien sijainti, kulkureitit ja pintamateriaali valinnat. Pohjapiirustus (kuva 74) havainnollistaa suunnitellun kulkureitin eri tilojen välillä.

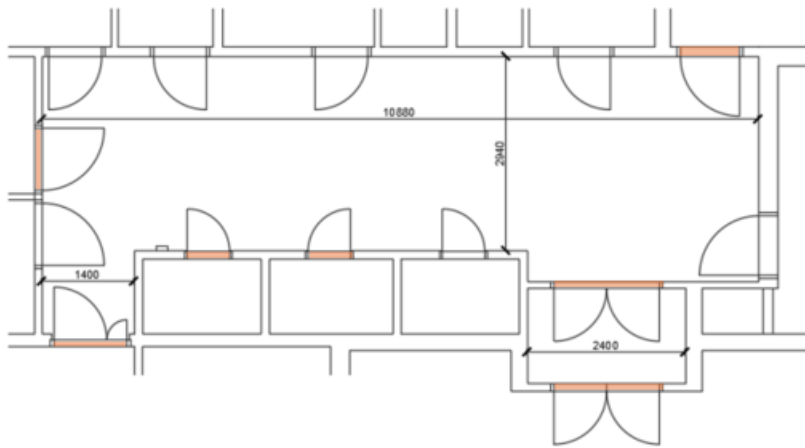
Kuva 74. Valmis pohjapiirros, josta näkee suunnitellun kulkureitin suhteessa muuhun tilaan.

Kulkusuunta on merkitty pohjapiirustukseen (kuva 74) nuolilla ja värikoodatut alueet kertovat eri toimintojen asemoinnin. Suunnittelun aikana selvisi, että

varsinkin Eteistilan ja Tonttukoulun pintamateriaalit on mahdollista suunnitella kiinteiksi ratkaisuksi, jos se ei haittaa muuta toimintaa teemapuiston ulkopuolella.

7.2.1 Eteistila

Eteinen ja aulatila yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi, jota kutsutaan tässä suunnitelmassa Eteistilaksi. Tilassa on teemapuistoon liittyen asiakkaiden ulkovaatteiden ja kenkien säilytys, kulut WC-tiloihin, Tonttukouluun ja Joulukylään. Eteistilan pohjapiirros (kuva 75) havainnollistaa mittasuhteet tilan sisällä.

Kuva 75. Eteistilan pohjan mitoituksia

Pohjapiirustuksesta (kuva 75) näkee tilan mitoituksen ja teemapuiston käyttöön kuuluvien oviaukkojen sijainnit suhteessa koko Eteistilaan. Liikkumisesta halutaan mahdollisimman selkeää, koska tilassa ei ole paljoa ylimääräistä leveyttä, kun asiakkaiden vaatteet ja kengät ovat naulakossa. Tämän vuoksi se suunniteltiin mahdollisimman avoimeksi ja koska tilassa risteää kulkureitit tonttukoulun, joulukylän ja WC-tilojen välillä.

Eteiseen luotiin raikas talvipäivän tunnelma vaaleammilla sävyillä, jotta tilan tuntu säilyisi avarana. Luonnolliset puunsävyt yhdistettynä sinisiin sävyihin luovat tunnelmansa tilaan, joka ilmenee visualisemmin seuraavassa moodboardissa (kuva 76).

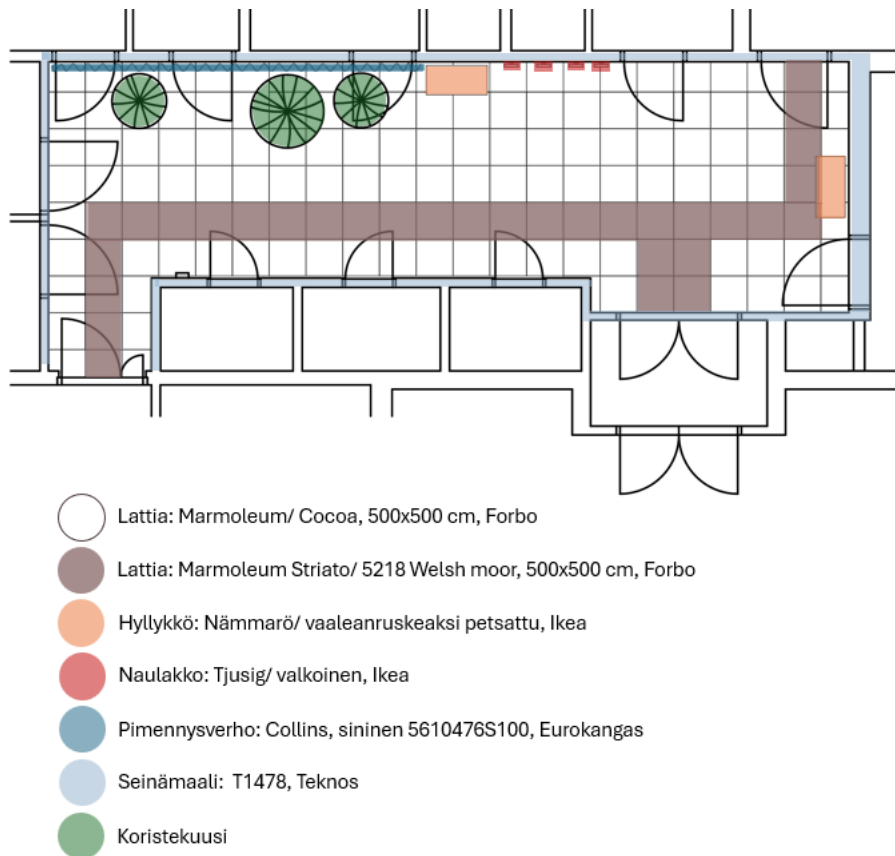

Kuva 76. Moodboard ilmentää eteistilan ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja

Moodboardista (kuva 76) näkee Eteistilaan suunnitellut naulakot, hyllykön, sekä seinien ja lattiaan valikoidut pintamateriaalit. Naulakot sijoitetaan seinälle epäsymmetriseen järjestykseen luoden mielikuvan talvisista lehtipuiden rungoista. Seinien maalipinta saa raikkaan vaaleansinisen sävyn yhdistettynä tummansiniseen verhoon, joka laskeutuu koko seinän korkeudelta teemapuistoon kuulumattomien ovien suojaksi parantaessaan samalla tilan akustiikkaa. Eri elementtien sijoitus pohjakuvassa (kuva 77) auttaa Eteistilan kokonaisuuden hahmottamisessa.

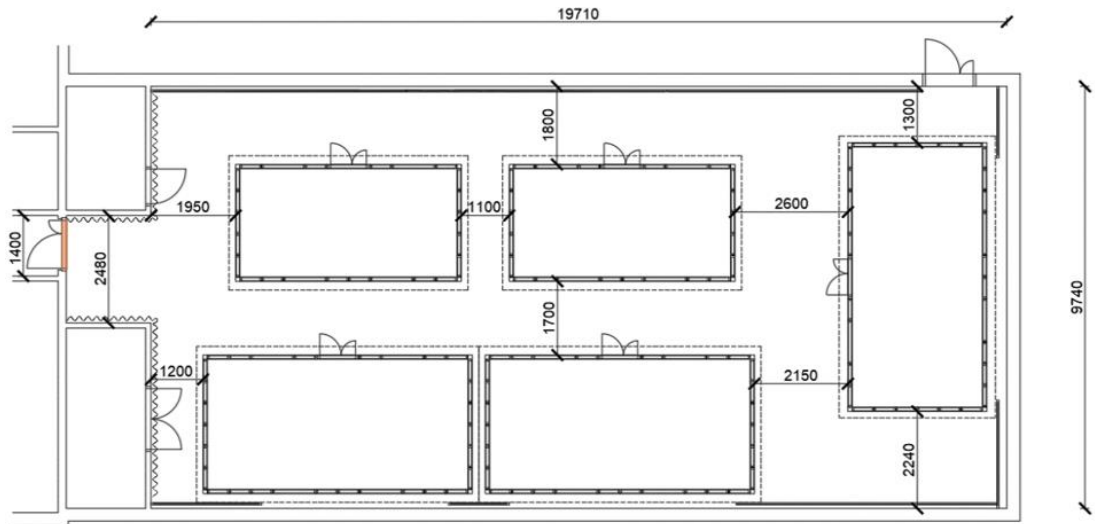

Kuva 77. Eteistilan materiaalit ja niiden sijainti suhteutettuna pohjaan

Lattian materiaaliksi kyseiseen tilaan valikoitui linoleumi, jonka lattia-alan toista reunaa mukailee kulkureitin suuntaisesti selkeästi tummempi raita ohjaten heikommin näkevää henkilöä. Linoleumilattia asennetaan tuotteen asennusohjeiden mukaisesti kiinteäksi lattiapinnaksi. Pohjapiirustukseen (kuva 77) on värikoodein havainnollistettu suunniteltujen materiaalien ja kalusteiden sijainti suhteessa tilan mittakaavaan.

7.2.2 Joulukylä

Joulukylä on suunniteltu siten, että kokonaisuus voidaan siirtää pois kyseisestä tilasta, jolloin tilaa pystyy kauden ulkopuolella käyttämään entiseen tapansa muun muassa varastointiin. Mökkien mitoittamisessa ja sijoittamiseen pohjassa vaikuttivat lähtökohtaisesti esteettömyyden vaatimat mitoitukset. Tilasuunnittelussa on huomioitu kaksi uloskäyntiä, toinen on päivittäisessä käytössä oleva sisäänkäynti tilaan ja salin toisessa päädyssä sijaitseva hätäuloskäynti. Pohjapiirustuksen (kuva 78) avulla mökit on helppo mitoittaa tilaan.

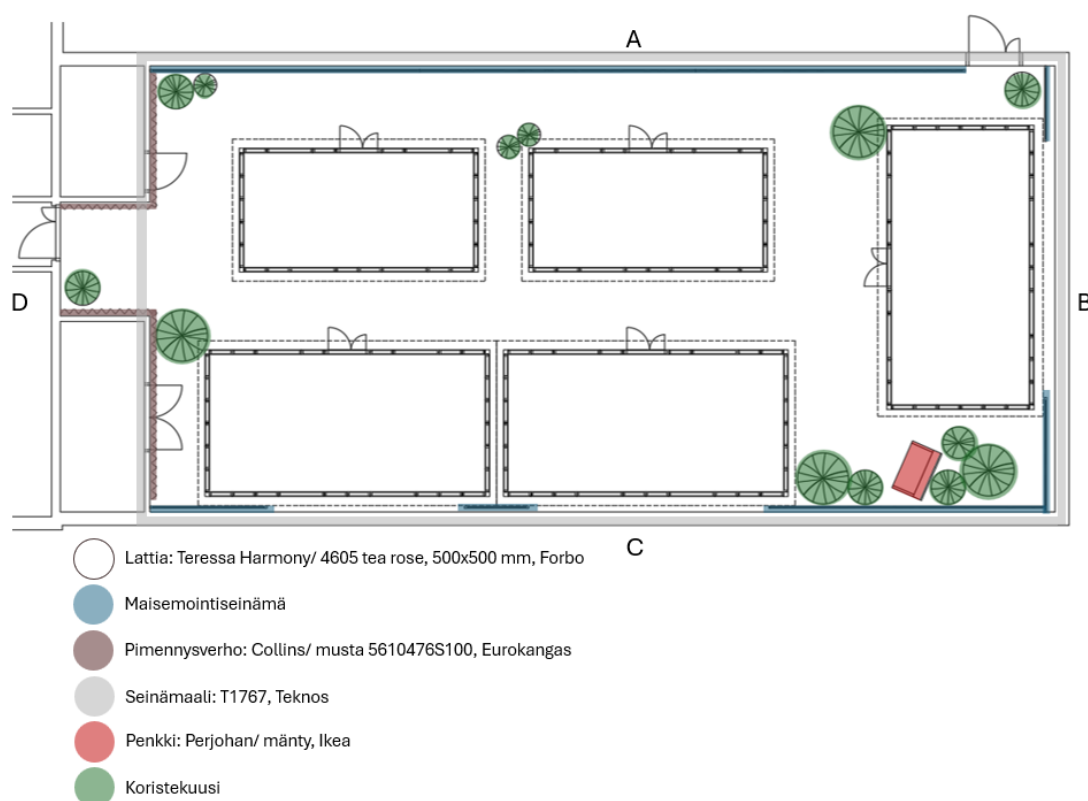
Kuva 78. Joulukylän pohjan mitoituksia

Pohjapiirustuksesta (kuva 78) näkee tarkemmat mitat koko tilan ja mökkien suhteen. Joulukylään haluttiin luoda tunnelmallinen ilta-aikaan sijoittuva yleis-ilme. Siirrettävä autenttisen tunnelman tuova lattiamateriaali haastoi suunnitteluvaiheessa eniten. Esteettömyyden ja yleisen turvallisuuden kannalta on tärkeää, että materiaali kestää rasitusta ja pysyy paikoillaan. Tekstiililaatta valikoitui parhaimmaksi vaihtoehdoksi tähän tilaan. Laatat saa valmistajan ohjeiden mukaisesti purettua ja niiden asemointia on tulevaisuudessa mahdollista muokata tarpeen tullen. Valmistaja ohjeistaa myös tekstiililaattojen lattiaan kiinni teippaamisessa, jotta matto ei liiku käytön aikana. Lattiamateriaalin vaihtuvuus Eteistilasta Joulukylään saapuessa ja kulkureitiltä mökkeihin siirtyessä ohjaa havaitsemaan reitin etenemistä. Ilman kenkiä kävellessä pehmeä matto on myös miellyttävän tuntuinen jalan alla ja auttaa ison tilan akustiikkaan. Moodboard (kuva 79) kertoo tekstiililaatan ilmeestä enemmän yhdistettynä tilan tunnelmaan.

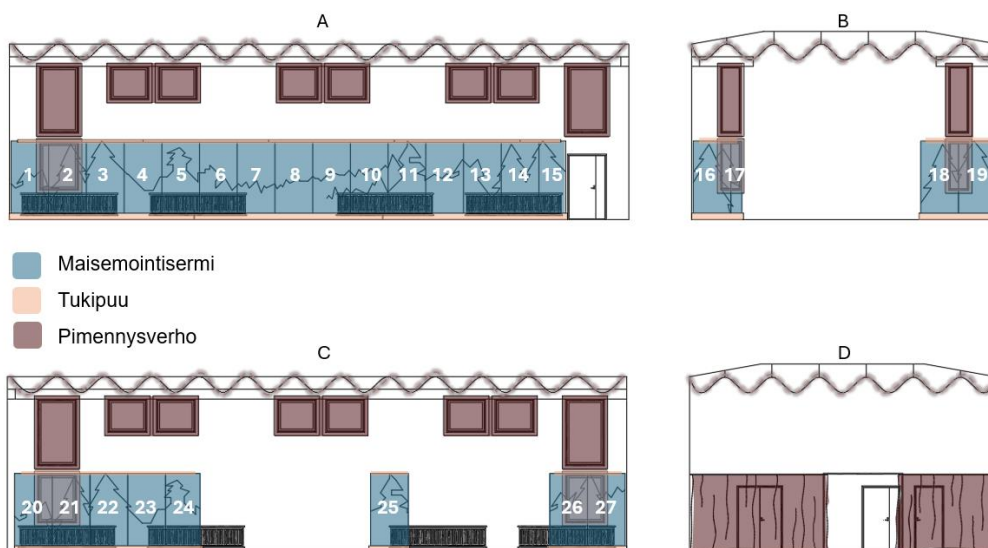
Kuva 79. Moodboard ilmentää Joulukylän ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja

Punainen penkki rikkoo kivasti neutraalien sävyjen harmoniaa ja antaa mahdollisuuden esimerkiksi pysähtyä ottamaan valokuvan itsestä tai kanssamatkustajasta kuusien keskellä. Moodboardin (kuva 79) avulla ilmaistaan myös piensisustuksen ja yleisilmeeksi suunniteltua tunnelmaa ja värimaailmaa. Seuraavasta pohjakuvasta (kuva 80) näkee miten eri elementit asettuvat siihen.

Kuva 80. Joulukylän materiaalit ja niiden sijainti pohjaan sijoitettuna.

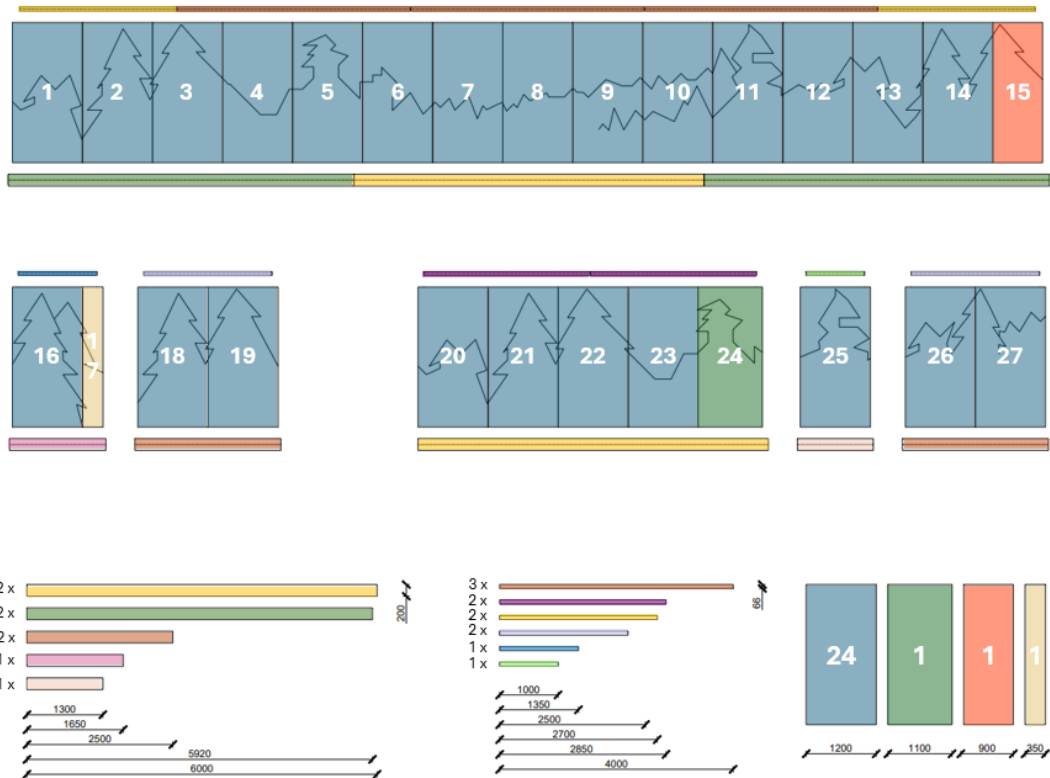
Seinien maisemoinniksi on suunniteltu maisemointisermit, joihin on maalattu lumisen talvimaiseman ilme (kuva 82) ja pohjakuvasta (kuva 80) näkee miten ne asettuvat suhteessa mökkeihin. Eteistilan mukaisesti seinille asennetaan verhot varaston ovien suojaksi, jotka jatkuvat sisääntuloon asti. Astuessaa raikkaasta Eteistilasta Joulukylään tummat verhot ja tummaksi maalattu alakatto lisäävät odotuksen tunnetta eteen avautuvasta maailmasta. Maisemointisermien jatkoksi seinien yläosa maalataan tummaksi, joka yhdistyy alakaton maisemoinniksi ripustettavaan tummaan kankaaseen. Ikkunoiden eteen asennetaan tummat pimentävät verhot, jotta yötaivaan ilme saadaan mahdollisimman hyvin esitettyä. (Kuva 81.)

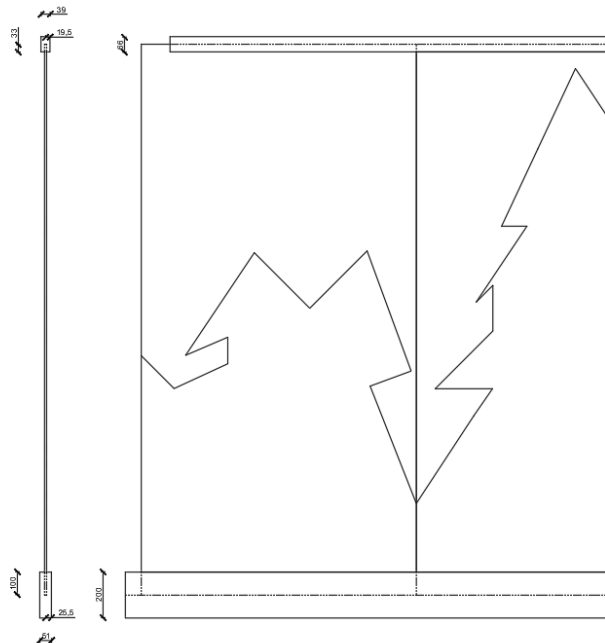
Kuva 81. Liikuntasalin seinille asennettävien verhojen ja maisemointisermien asemointi.

Kuva 82. Havainnekuva maisemointisermeihin maalattavasta kuvasta.

Kuva 83. Seinien peitoksi siirrettävät maisemointisermit.

Kuva 84. Maisemointisermien liitos tukirakenteeseen nähden.

Projektiosta (Kuva 81, s.71) näkee sermien ja verhojen asemoinnin suhteessa toisiinsa, sekä koko seinäalaan. Maisemointisermit rakentuvat 9 mm paksusta havuvanerista ja niitä yhdistävät tukirakenteet koostuvat kertopuusta ja puurimoista. Sermien asennuksessa on huomioitava niiden kiinnitys seinään tukirautojen avulla seinämän kaatumisen välttämiseksi. Sermien rakenteet ja

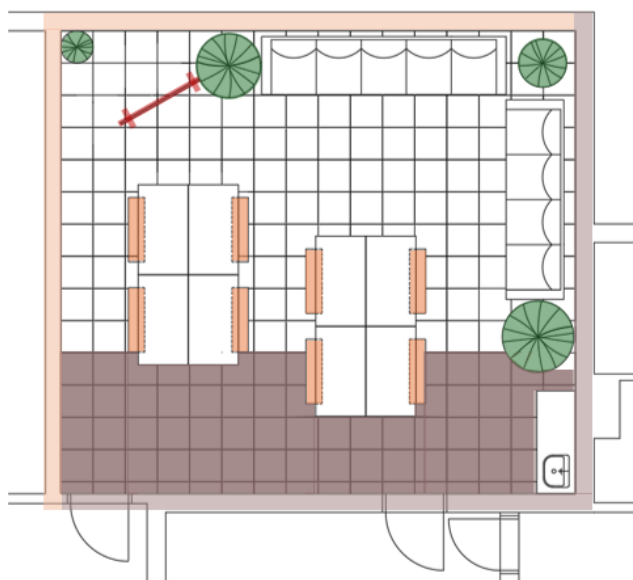

Kuva 86. Moodboard ilmentää Tonttukoulun ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja

Tunnelma tonttukoulussa on moodboardin (kuva 86) tavoin rustiikkisen ja kodikas. Tilassa on mahdollista nauttia rennosti olostaan sohvanurkkauksessa tai askarella yhdessä pöytien ympärille ryhmittyen, joiden äärelle on helppo asettaa myös pyörätuolilla. Seuraavassa pohjakuvassa (kuva 87) näkyy lino-leumi laattojen asemoinnin suhteessa lattian pinta-alaan.

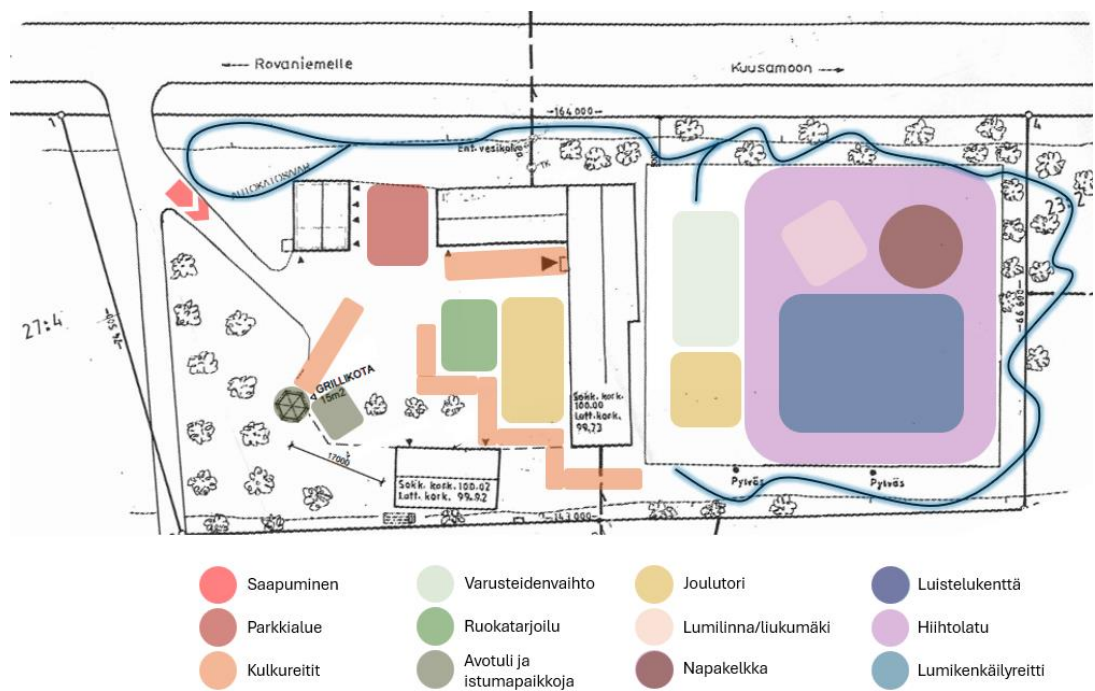
○ Lattia: Marmoleum/ Cocoa, 500x500 cm, Forbo	○ Penkki: Perjohan/ mänty, Ikea
● Lattia: Marmoleum/ Cocoa, 500x500 cm, Forbo	● Kurkistusseinä
○ Seinämaali: T1698, Teknos	● Koristekuusi
○ Seinämaali: T1699, Teknos	

Kuva 87. Tonttukoulun materiaalit ja niiden sijainti pohjaan sijoitettuna

Pohjapiirustus (Kuva 87) havainnollistaa konseptimaisesti värikoodien avulla tilan kalusteiden asemoinnin. Kurkistusseinän taakse on helppo piiloutua ja tarkkailla ympäristöä, jolloin vastavuoroisesti seinä asettuu sopivaan kulmaan muuhun tilaan nähden, jotta sen kuvaaminen onnistuu hyvin ja samalla seinä toimii somisteena tilassa.

7.3 Ulkotilat

Ulkotilojen suunnittelu painottuu konseptin omaisesti eri toimintojen asemointiin piha-alueella ja kulkuväyliin niiden välillä. Toimintojen asemointi on kehittynyt suunnitteluvaiheesta hyödyntämään laajemmin piha-aluetta. Talviurheilulajien välineiden säilytys- ja vaihtopiste sijoittuu keskeisesti luistelukentän, sitä kiertävän hiihtoladun ja tontin rajalla maastoa myötäilevän lumikenkäreitän välille. Lumikenkäreitti on alkuperäistä suunnitelmaa pidempi, mutta mahdollistaa lyhyemmänkin reittivalinnan. Pohjakuvasta (kuva 88) näkyy myös uutena elementtinä napakelkan rinnalla lumilinna, jossa yhdistyy lumiliukumäen tuoma riemu.

Kuva 88. Teemapuiston piha-alueen valmis suunnitelma eri toimintojen sijoittelusta

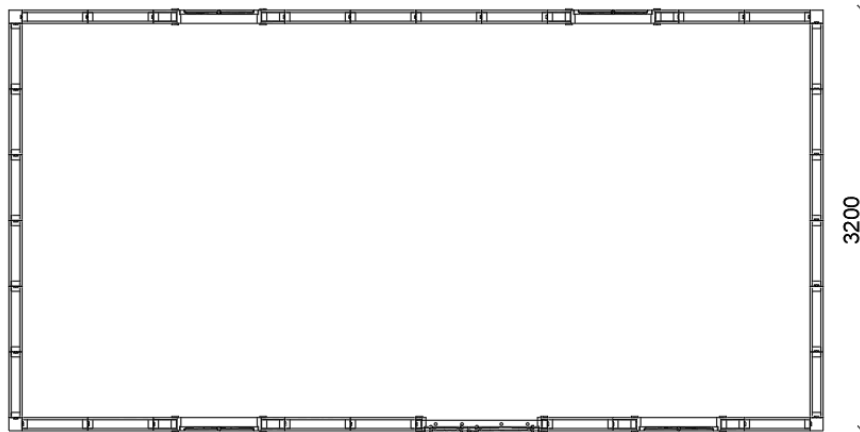
Piha-alueesta laadittuun pohjapiirrokseen (kuva 88) on värikoodein ilmaistu eri toimintojen sijainti konseptina. Ruokatarjoilu on valmiissa suunnitelmassa joulutorin kanssa rakennuksen etupuolella, jotta valmiin ruoan kuljetus sisältä ulos on mahdollisimman helppoa, tämän johdosta osa joulutorin myyntikojuista on mahdollista siirtää myös rakennuksen toiselle puolen.

7.4 Uudelleen kasattavat mökit

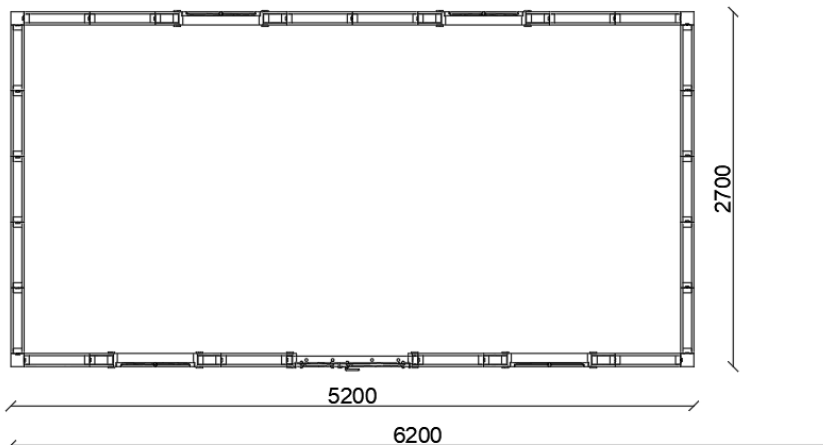
Mökkejä valmistetaan kahta eri kokoa, jotta liikuntasalin tila saadaan hyödynnettyä mahdollisimman hyvin. Mökit eroavat toisistaan leveydessä. Pituutta on mahdollista muokata jatkossa, jos tulee tarve lisätilalle. Molempiin kokoihin hyödynnetään samoja lattia- ja seinämoduuleita, mutta kattoa varten suunnitellut osat ovat erikokoisia.

Mökkejä on yhteensä viisi kappaletta eri toimintoja varten. Toiminnot ovat: postitoimisto, ompelimo, verstaas, muurin keittiö ja joulupukin toimisto.

Mökki 1

Mökki 2

Kuva 89. Mökkien päämitat

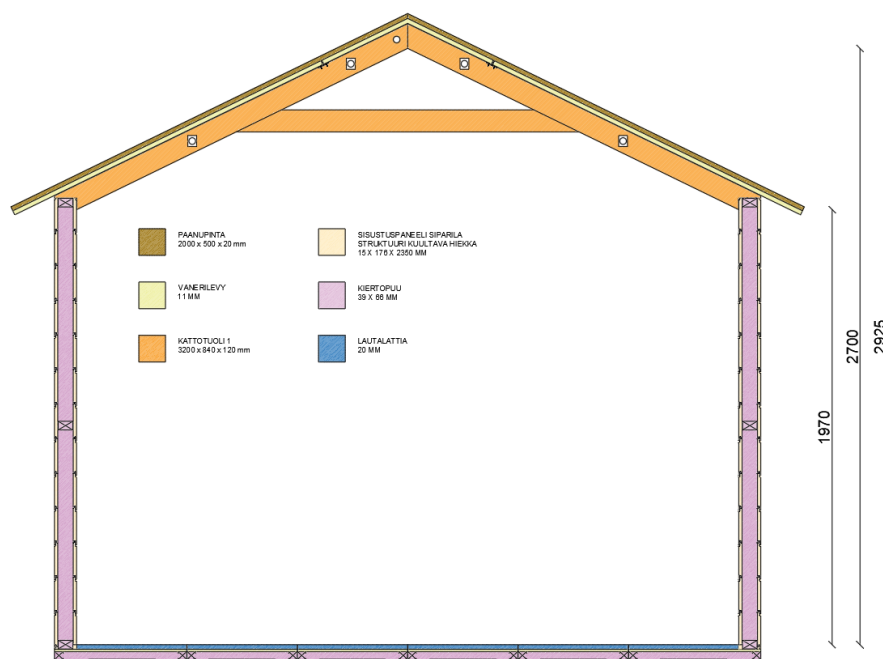
Mökki 1 on leveydeltään 3200 mm ja mökki 2 on 2700 mm. Pienenpään mökkiin käytetään yksi seinäelementti vähemmän, kuin isompaan. Leveyttä voi muokata jatkossa tarpeen mukaan. Jokaiseen suunnitelman mökkirakenteeseen tulee neljä ikkunaelementtiä ja yksi ovimoduuli.

Kuva 90. Räjätyskuva mökkirakenteesta

Räjätyskuvassa (kuva 90) on eroteltuna rakenteen kaikki suuremman mökin eri osat. Kuvan värimaailma ei vastaa todellista suunnitelmaa, vaan auttaa hahmottamaan rakenteen eri osat toisistaan.

Mökki 1

Kuva 91. Leikkauskuva mökistä 1

Leikkauskuvasta (kuva 91, 77) ilmenee mökin 1 korkeudet ja osien yhteen liittyminen. Osien tarkemmat mitat ja tekniset tiedot tulevat ilmi myöhemmissä kappaleissa, kuten myös kaikki eri liitokset.

Kuva 92. Mökkien pintamateriaalit

Kuvasta 92 näkyy mökkeihin pintamateriaalit sisä- ja ulkopuolelle. Sisustuspaneelilla verhoillaan seinäelementit molemmin puolin sekä päätykolmiot. Q818 sävyllä maalataan ikkunan karmit, poka ja peitelistat ja sinisellä L433 sävyllä

maalataan oven karmit ja ovilehdet. Sisällä lattia pyritään verhoilemaan kierrätetyillä laudoilla, jotka maalataan lattiapintaan soveltuvalla maalilla. Sävyä ei ole erikseen määritelty, sillä mökkien lattiapinnan väri voi vaihdella mökeittäin ja lautojen maalaamiseen voi hyödyntää jämämaaleja. Ilme saa olla huolittelematon ja kulunut. Katto verhoillaan paanuilla, joiden rivit eivät noudata suoria linjoja.

Kuva 93. Mökin havainnekuva ulkoa

Kuva 94. Mökin havainnekuva sisältä

Kuvissa 93 ja 94 on havainnollistettu mökkien ulkomuotoa sisältä ja ulkoa. Ne antavat hyvät puitteet luoda tiloja, joissa asiakas tuntee astuneensa keskelle talven ihmemaata.

Kuva 95. Pintakäsittely-yhdistelmät

Osien pintakäsittelyn kanssa tulee olla huolellinen, jotta vältetään kosteusvaurioilta kontissa säilömissä osalta. Jokainen yksittäinen osa tulee pintakäsittellä vähintään kerran ennen kiinnitystä, jotta moduulit ovat kosteussuojattu myös sisältä. Pintakäsittelyt toteutetaan pääasiassa vesiohenteisillä tuotteilla ja se voi aiheuttaa turpoamista puuosilla, jolloin osat tulee hioa huolella ennen seuraavaa pintakäsittelykerrosta.

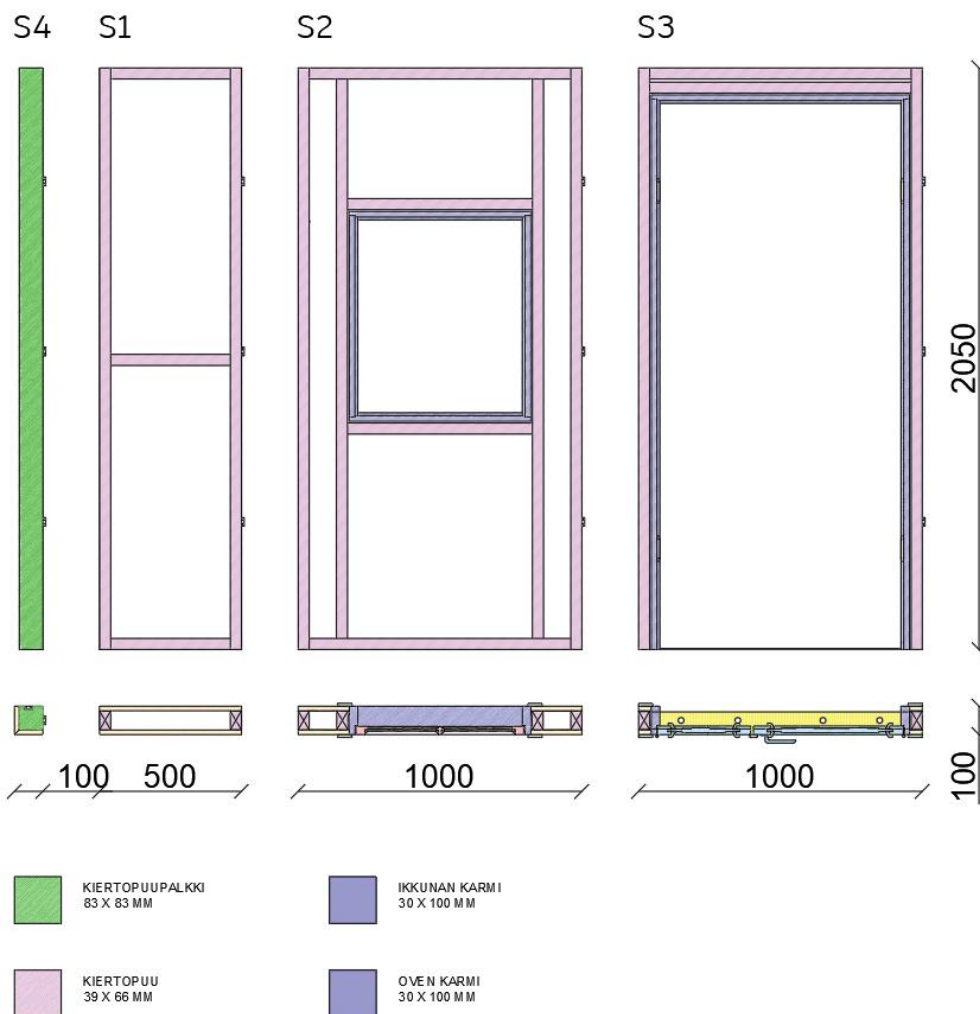
7.4.1 Seinät

Seinäelementtejä on neljä erilaista, joita voi yhdistää toisiinsa oman tarpeen mukaan. Moduulit ovat vakiomittaisia, jotta ne soveltuvat yhteen käytettäväksi lattia- ja kattomodulleiden kanssa erilaisina kokonaisuuksina. Seinämoduuleiden tulee kestää purun ja kasaamisen aiheuttamaa rasitusta sekä olla mahdollisimman vaivattomia ja yksinkertaisia koottaessa.

Kuva 96. Seinämoduulit

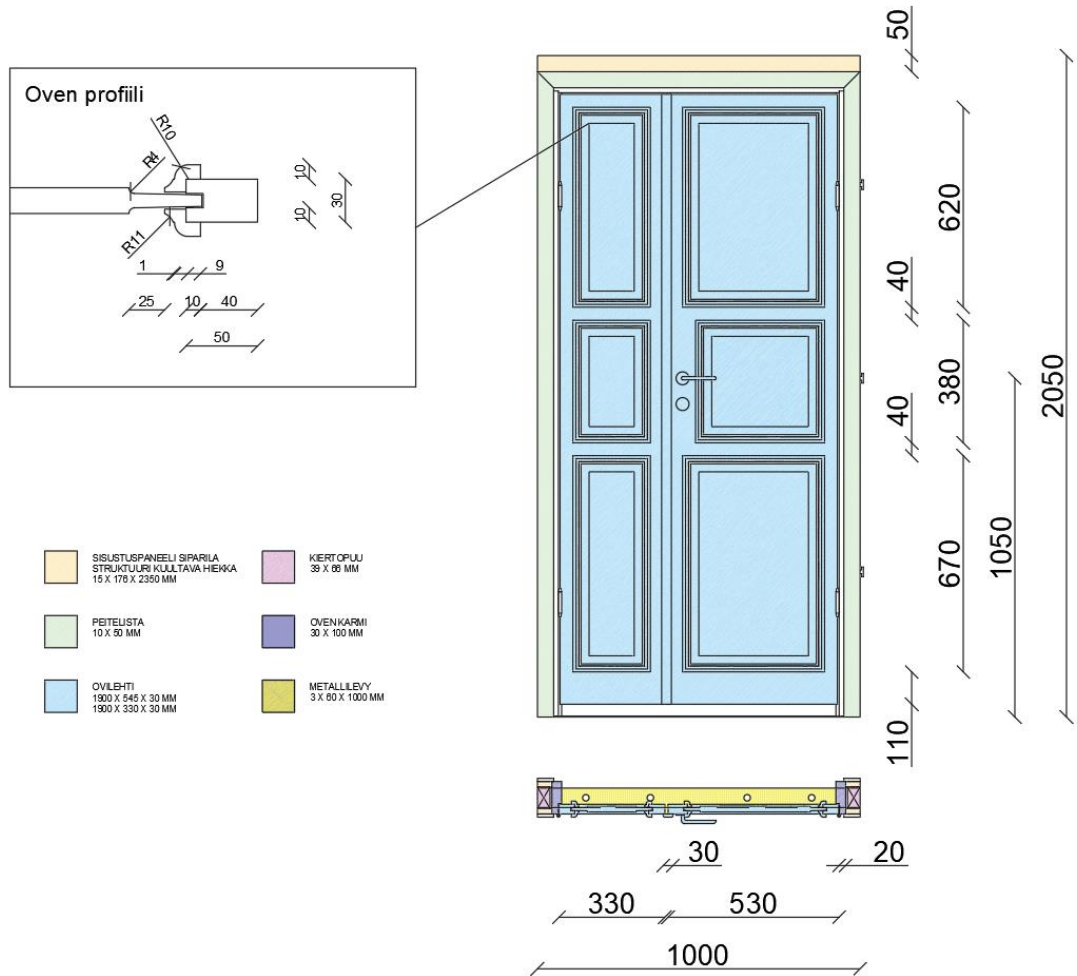
Kuvassa 93, sivu 80 näkyy kaikki erilaiset seinämoduulit yhdessä. Seinissä käytetty paneeli tulee molemmin puolin seinää, jotta mökit saavat hirsipintaa muistuttavan pinnoitteen. Rungoissa on käytetty väliseinäpalkiksikin kutsuttua kertopuupalkkia, joka kestää hyvin lämpötila ja kosteusvaihteluita ja pitää muotonsa kieroutumatta. Kulmapalassa S4 on käytetty myös kertopuuta, mutta isompaa kokoa. Seinät liitetään yhteen liitoksella 1 (kuva 102, s. 84). Seinät kiinnitetään lattiaan liitoksella 2 (kuva 104, s. 86) poikkeuksena S4, jota ei liitetä lattiaan lainkaan.

Kuva 97. Seinämoduulien rakenteet

Moduuleihin käytettävät kertopuut (kuva 97) ovat liimattu kasaan säänkestävällä liimalla ja ne kestävät hyvin hetkellisiä korkeampia kosteuseroja. (Met-säwood). Kuitenkin kontissa säilömissä vuoksi ne tulisi pintakäsitellä kauttaaltaan kahteen kertaan vesiohenteisella kalustelakalla.

Kuva 100. Ovimoduuli S3

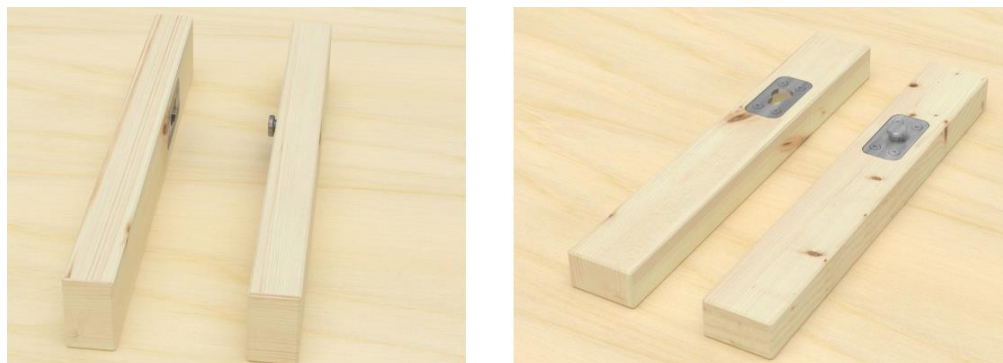
OVIMODUULI S3

LEVEYS	910
OVI 1	530
OVI 2	330
KORKEUS	1955
REUNAMUOTO	H
OVI	MÄNTY, sävy L433 Atlantis
KARMIT	MÄNTY, Q818 Tiira
KYNNYS	MÄNTY, sävy L433 Atlantis
PEITELISTAT	MDF, Q818 Tiira
PAINIKKEET	OVENPAINIKE LOVISA, pitkäkilvellä
LUKKORUNKO	-
SARANAT	OVISARANA, 110 mm

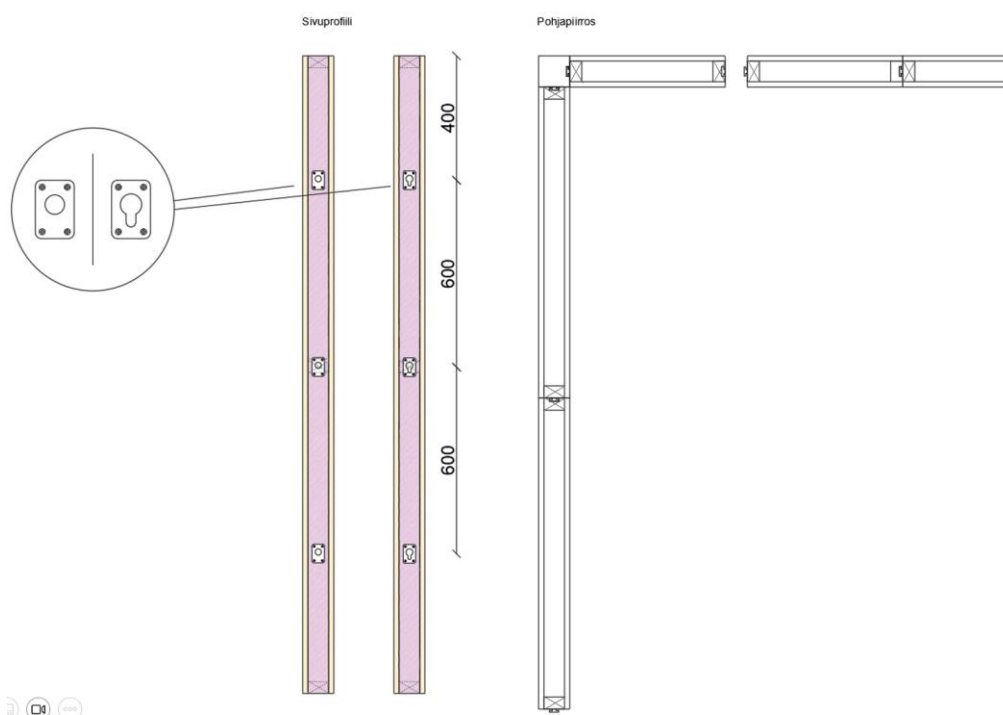
Kuva 101. Oven informaatiolistaus

Ovimoduuliin on suunniteltu pariovi, jota pidetään auki aina puiston ollessa avoinna vieraille. Peilioven malli luo tilaan vanhan ajan tunnelmaa ja viimeistelyä ilmettä. Peilin profiili on suunniteltu jalostaen perinteisiä pohjalaistalojen oviprofiileja. Moduulin alaosassa metallilevy, joka estää rakennetta liikkumasta

ja vääntymästä. Myös lattiamoduuliin kiinnittäminen tapahtuu metallilevyn avulla. Moduuliin kiinnitetään erillinen kynnyks/ramppi, kun rakenne on koottu muuten valmiiksi.

Kuva 102. Havainnekuva liitoksesta 1 (Alanen, J. 2019)

Kuva 103. Liitos 1

Liitos 1 on yksinkertainen helaliitos, mutta pitävä. Kasattaessa se on helppo ja siten nopeuttaa kasausaikaa huomattavasti. Helojen kannat asettuvat niitä varten jyrsittyihin koloihin, jotta seinien liitosten välit ovat tiiviit ja välttyään virheasennoilta. Sisältäpäin katsottaessa urososa on aina moduulin vasemmalla puolella ja naarasosa oikealla. Moduuleita voi siis yhdistää miten vain tarvitsee.

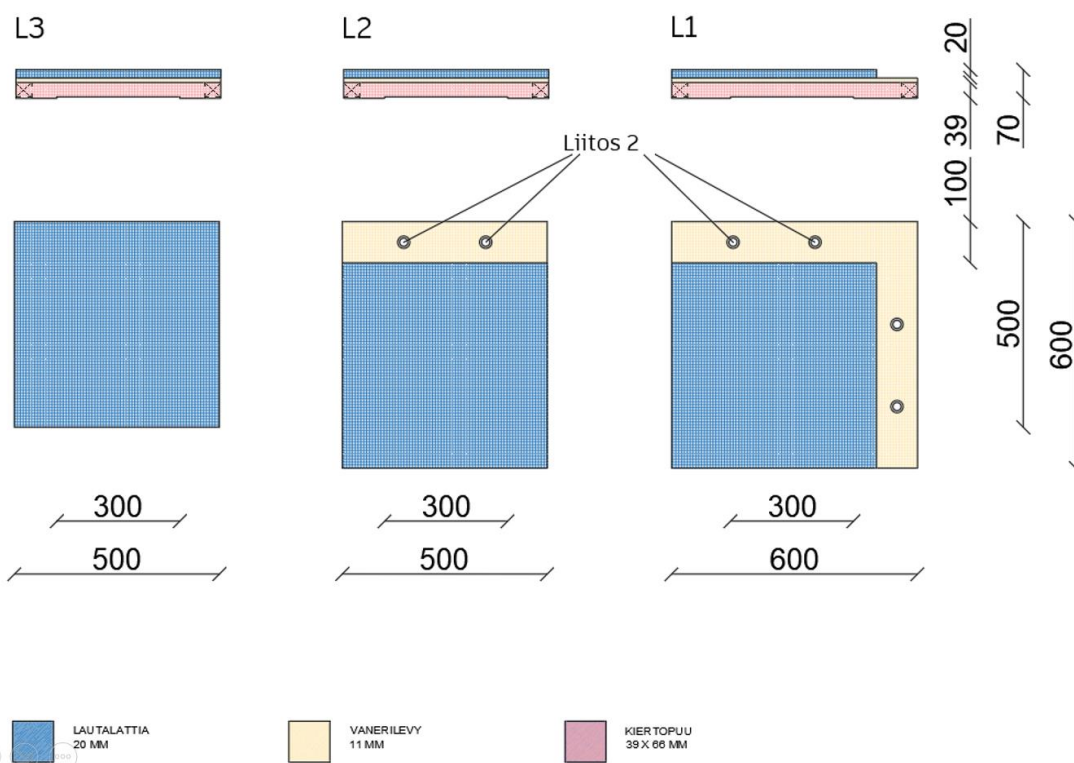

7.4.2 Lattia

Mökit on mahdollista koota myös ilman lattiamoduuleita, mutta ne vahvistavat rakennetta ja tuovat aidomman mökkitunnelman, kun rakenteet on nostettu ylemmäs ”katutasosta”. Lattiarakenteessa on myös valmiina pintamateriaali, joten se helpottaa kokonaisilmeen koristamista.

Lattiamoduuleita on kolme erilaista, jotka esitellään tässä kappaleessa. Myös liitos 2, eli seinän ja lattian liitos esitellään tässä osiossa kuin myös liitos 3, jolla liitetään lattiamoduulit toisiinsa.

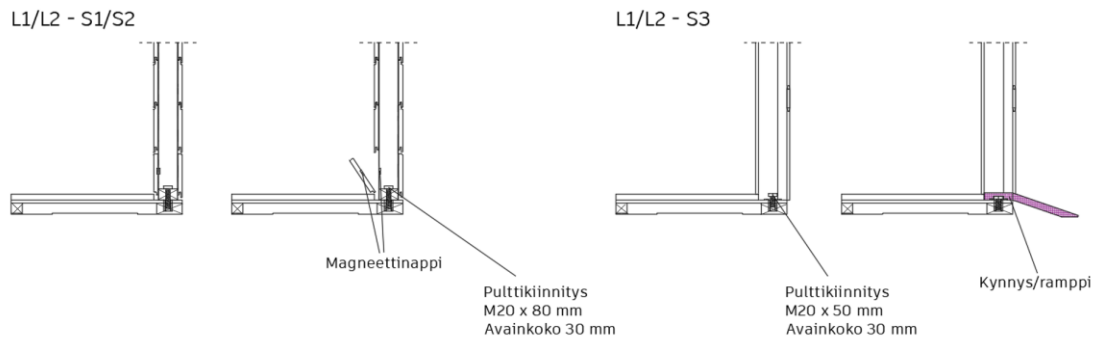
LATTIAMODUULIT

Kuva 104. Lattiamoduulit

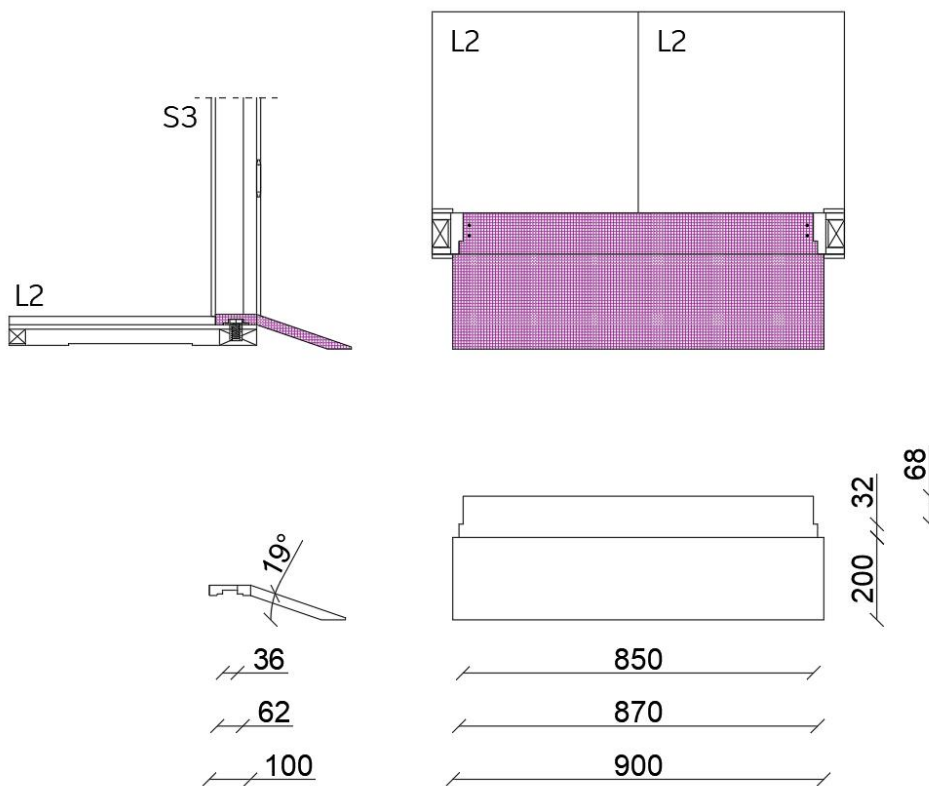
Lattiamoduulit L1 ja L2 liitetään yhteen seinämoduuleiden kanssa. L3 tulee lattiarakenteen keskiosaan ja liitetään kiinni viereisiin lattiamoduuleihin. Kuvassa 104 punainen alue leikkauskuvissa esittää kertopuusta valmistettua pohjarakennetta, jonka päälle asennetaan vanerilevy. Päälimmäisenä sinisellä merkitty osa on lautalattia.

LIITOS 2

Kuva 105. Liitos 2

KYNNYS

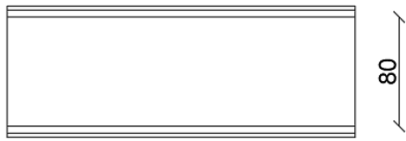

Kuva 106. Kynnys/ramppi

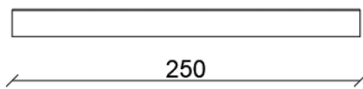
Seinämoduulit liitetään pulteilla lattiamoduuleihin. Seinissä S1 ja S2 sisäpuolen alin paneeli on irtonainen muista paneeleista ja kiinni rungossa magneettinapeilla. Alimman paneelin irrottamalla pääsee käsiksi pultteihin rakennetta purettaessa tai kasattaessa. Oviseinämoduulissa S3 pultti on lyhyempi, sillä siinä ei ole 39 mm paksua keertopuuta alareunassa, toisin kuin muissa seinämoduuleissa. Ovimoduuliin liitetään lisäksi kynnys/ramppi (kuva 106), jotta mökkeihin pääsee helposti pyörätuolin kanssa. Kynnys pintakäsitellään puoli-kiiltävällä lattiamaalilla samassa sävyssä oven kanssa,

Liitos 3

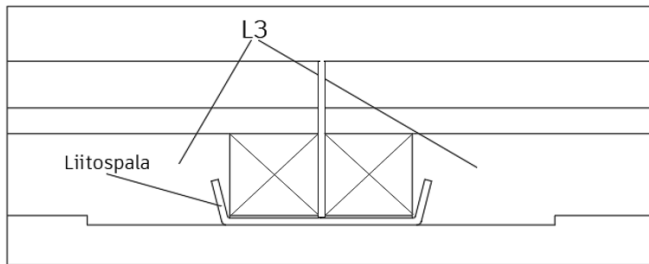
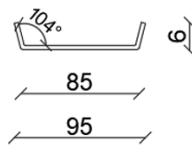
Ylhäältä

Edestä

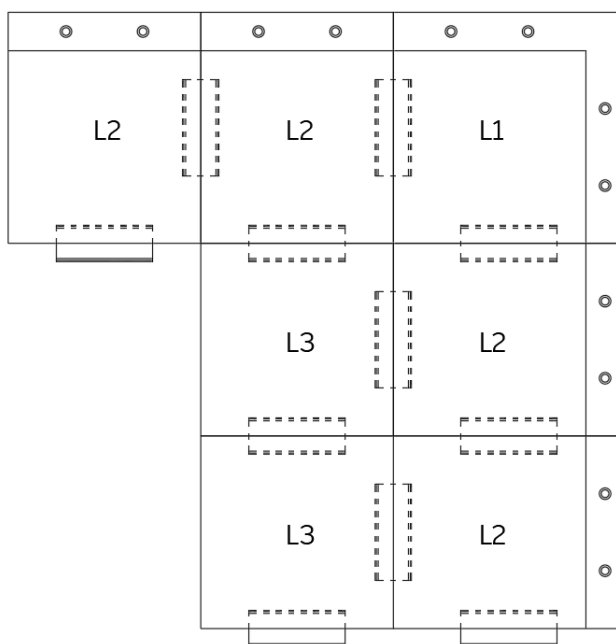

Sivusta $\neq 3$

Kuva 107. Liitos 3

Liitos 3

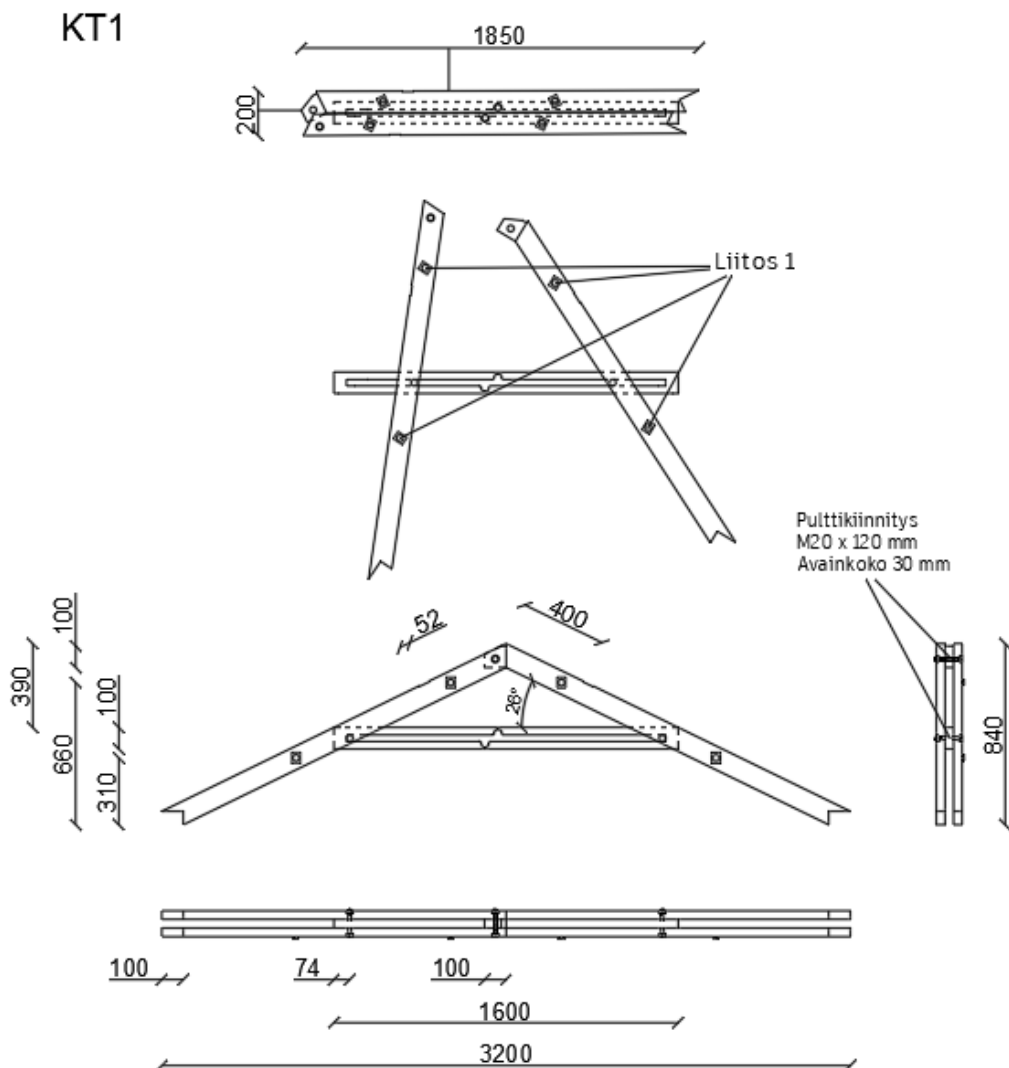

Kuva 108. Liitos 3

Liitoksessa 3 käytetään taivutettua metallilevyä, joka ei vaadi erillistä kiinnitystä. Levy asetetaan lattialle kahden moduulin väliin niin, että se asettuu rungon kertopuupalkeissa oleviin loviin. Liitos on asiakkaiden toiveiden mukaan nopea ja helppo toteuttaa hektisessä ympäristössä. Metalliholkki maalataan puolikiiltävällä tai kiiltävällä kalustemaalilla, jotta paljas metalli ei vahingoita tai värjää alla olevaa lattiaa.

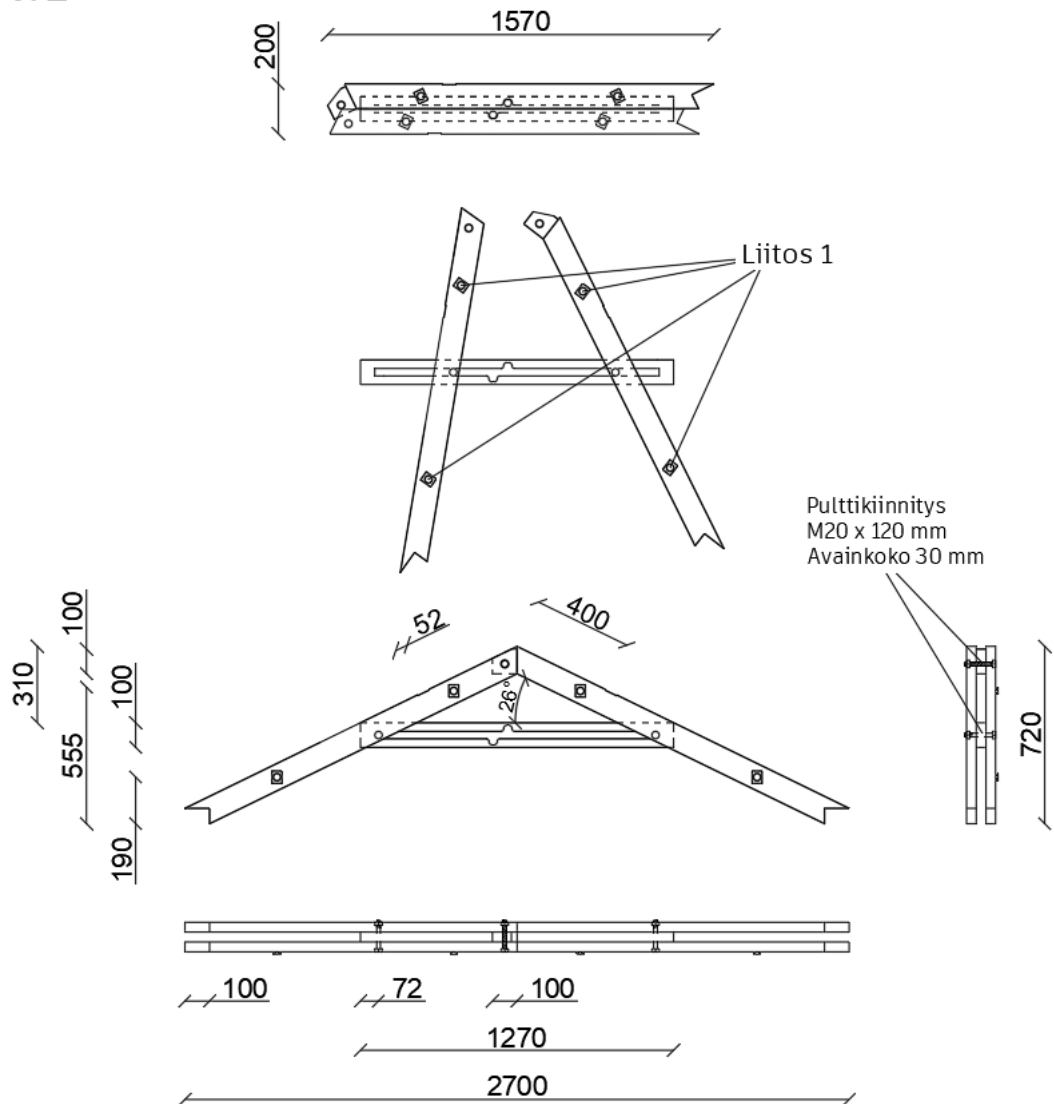
7.4.3 Katto

Kattoa varten rakennusosia on kolme erilaista ja yksi erillinen liitospala. Tässä kappaleessa esitellään kaikki kolme osaa sekä mökki 1:tä että mökki 2:ta varten sekä irrallinen liitospala ja sen käyttö.

Kuva 109. Kattotuoli 1

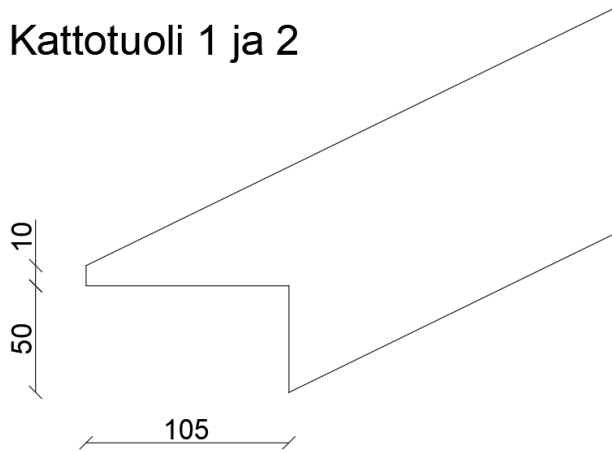
KT2

Kuva 110. Kattotuoli 2

Kattotuolit ovat mökkirakenteen monimuotoisin osa. Ne saa taitettua kasaan helpompaa kuljetusta ja varastointia varten. Kootessa osan yläosaan kiinnittää läpimenevä pultti, joka lukitsee rakenteen avattuun asentoon. Kahta pulttia, jotka pitävät keskipalkin kiinni rakenteessa, ei tarvitse irrottaa. Pultin ovat lukkopultteja, jotka kiristyvät oikean määrän, jotta rakenne pääsee liikkumaan kasaan taittaessa. Asennuksesta tekee haastavan rakenteen koko, mutta paikalleen asettamista helpottaa tuplarakenne, jonka avulla kappale seisoo paikallaan ilman erillistä kiinnittämistä. Kattotuoleja on kahta eri kokoa molempia mökkikokoja varten. Reunimmaisiiin kattotuoleihin tulee liitospalat, joilla kattotuolit liitetään päätykolmioihin.

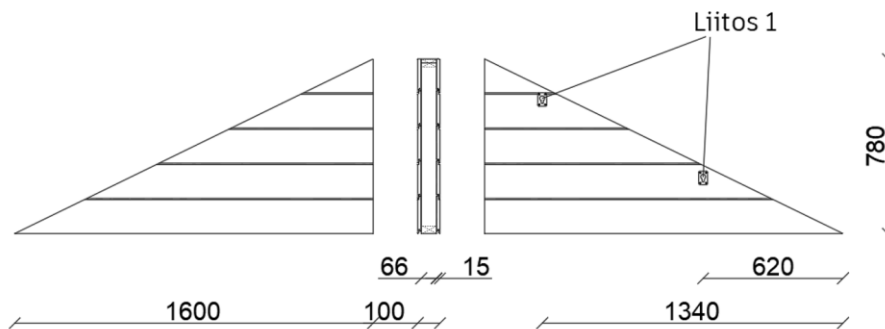
Kattotuoli 1 ja 2

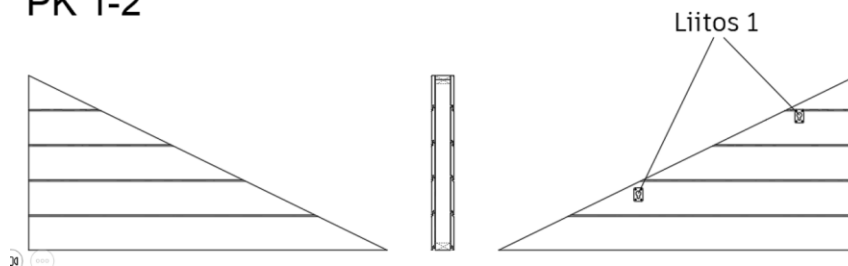
Kuva 111. Kattotuolin liitos seinään

Kattotuli ei tule seinien yli vieden tilaa mökkien ulkopuolelta. Rakenne on vahva ja yksinkertainen. Kappale asetetaan valmiiksi kootun seinärakenteen päälle. Lovessa (kuva 111) on huomioitu asennusvarat puun mahdollisen turpoamisen vuoksi.

PK 1-1

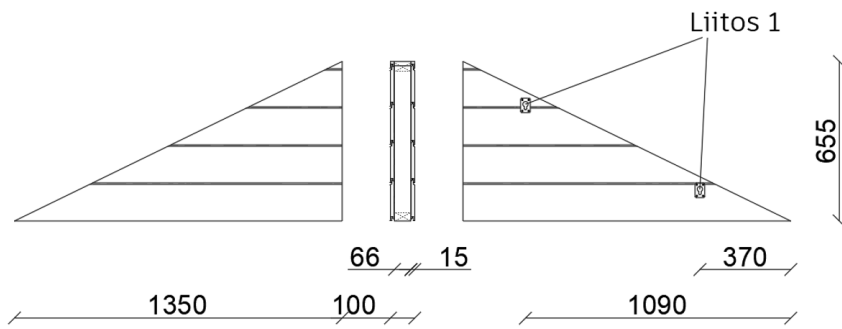
PK 1-2

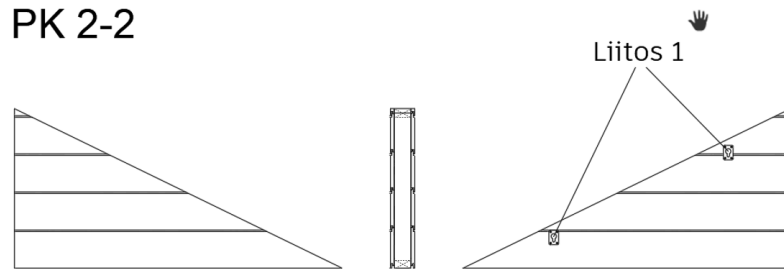
Kuva 112. Päätykolmio 1

PK 2-1

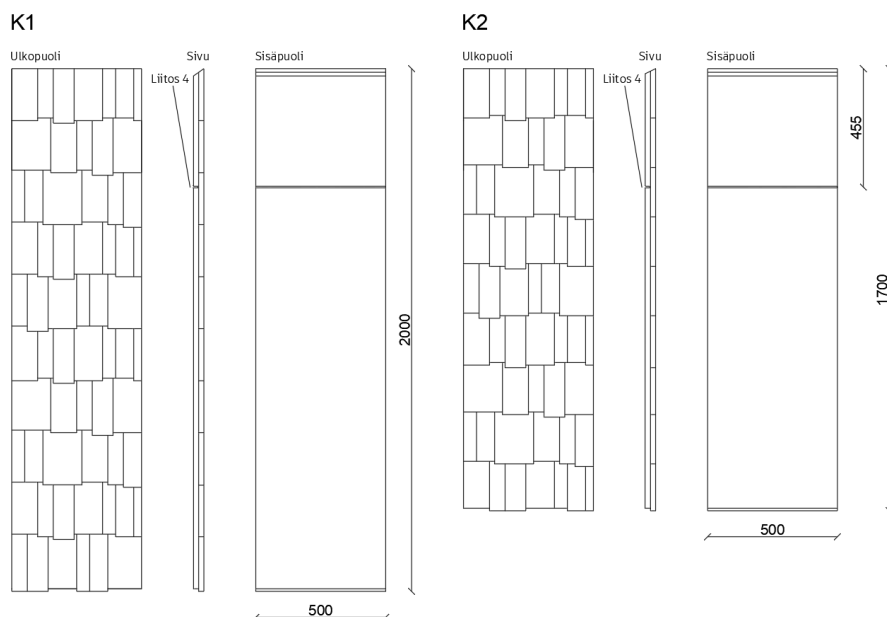

PK 2-2

Kuva 113. Päätykolmio 2

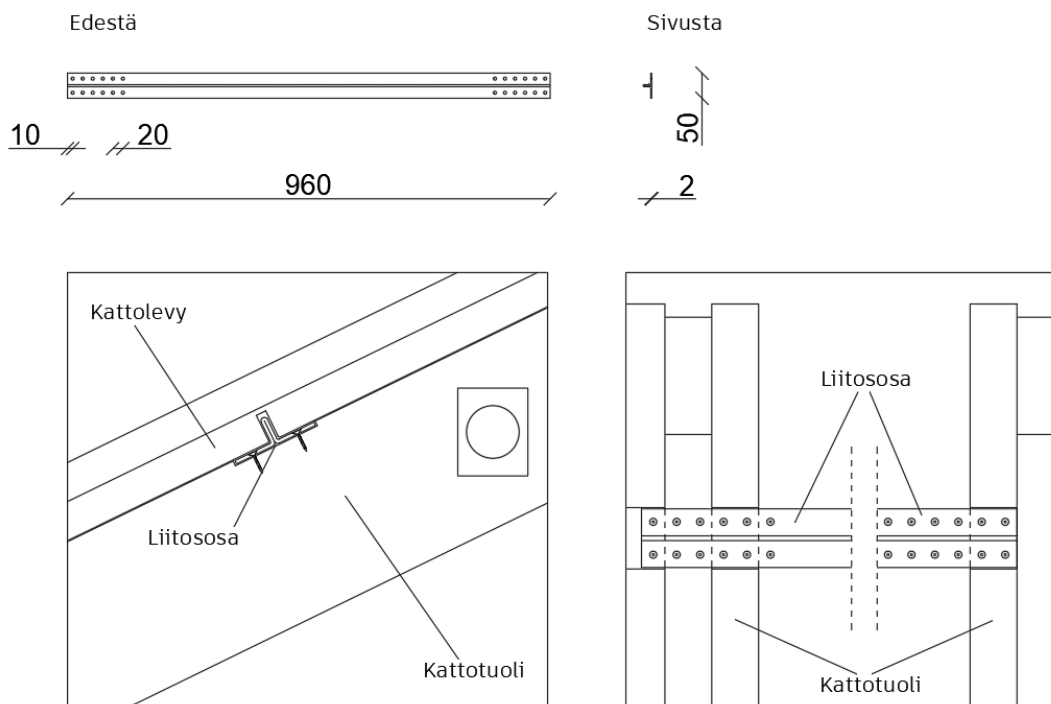
Päätykolmiot on valmistettu kahdesta osasta, joka keventää osan painoa huomattavasti ja näin helpottaa asennusta. Osia on kahta eri kokoa. PK 1-1 ja PK 1-2 sopivat mitoiltaan mökki 1:een ja PK 2-1 sekä PK 2-2 mökki 2:een. Päätykolmiot on verhoiltu sisältä ja ulkoa samalla paneelilla, kuin muu mökki ja paneelit kulkevat samassa rytmissä molemmin puolin. Sisäpuolella on liitos 1:den mukaisen liitospalat, jotta osat saa kiinnitettyä reunimmaisiiin kattotuoleihin. Rungossa on käytetty kertopuuta.

Kuva 114. Katto 1 ja katto 2

Kattolevy valmistetaan kahdesta osasta. Alle tulee 20 mm lastulevy ja päälle pintaverhoiluksi paanuista valmistettu verhous. Paanujen alareuna on rosioinen, mutta sivut suorat, jotta moduuleiden asennus vieretysten on mahdollista. Kattolevy on yläreunasta leikattu jiiriin, jotta asennus näyttää huolitellulta. Lastulevyjen sisäpinnalla on lovi koko leveydeltä asennusta varten.

Liitos 4

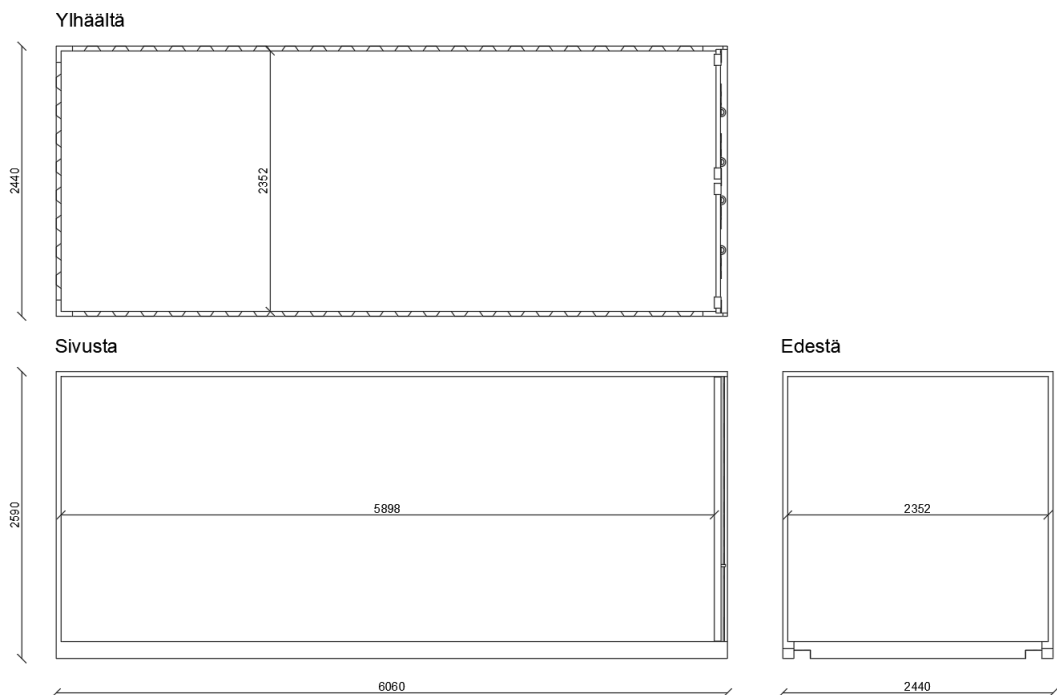

Kuva 115. Liitos 4

Liitos 4 on vahvasta metallilevystä valmistettu osa, joka yhdistää kattotuolit toisiinsa ja pitää kattolevyt paikoillaan. Samankokoista kappaletta käytetään märkeissä 1 sekä 2. Metallikappale liitetään kattotuoleihin ruuvien avulla. Kattotuoleissa on jyrkitty lovi metallilevyä varten, jotta vältytään asentaessa virheasennoilta ja aikaa vievältä mittailulta. Metalliosa varmistaa, että sivuttaisliskiä ei pääse tapahtumaan. Kattolevyjen liitoksesta on tarkoituksella tehty yksinkertainen, jotta korkealle asennettavat levyt on helppo asettaa paikalleen. Levyt nostetaan paikalleen ja niissä oleva lovi asetetaan metallilevyn ulkonevaan taitokseen.

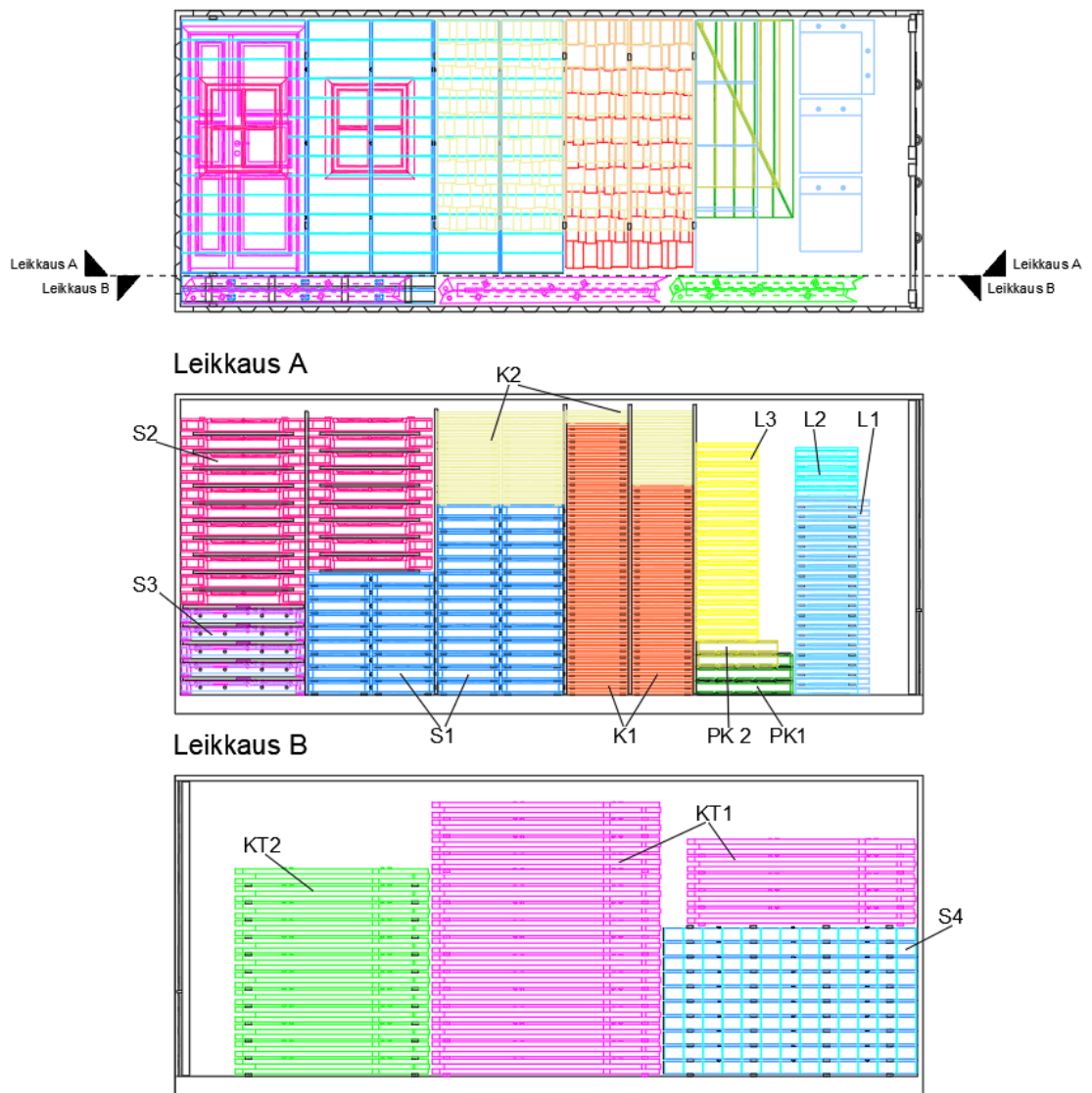
7.4.4 Varastointi kontteihin

Mökit varastoidaan kokonaisuudessaan merikonttiin, kun elämyspuisto on suljettuna. Moduulit on suunniteltu niin, että varastointi on helppoa ja mahdollista. Varastoitaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että kontin seinien, lattian ja katon ja moduuleiden väliin jää aina ilmarako, jotta kontin sisäpuolelle kertyvä kondenssivesi ei pääse moduuleihin. Ilmarako on helppo toteuttaa tukipuiden avulla, jotta varmistuu myös, että osat eivät pääse liikkumaan kontin sisällä. Osien väliin tulee myös laittaa tukipuita, jotta moduulit eivät hankaa yhteen ja ilma pääsee kiertämään. Pystysuuntaisilla tukipuilla osat sidotaan paikoilleen, joka lisää turvallisuutta purkuvaiheessa. Kontissa tulee myös huolehtia riittävästä ilmanvaihdosta. Normaalisti merikonteissa on kaksi ilmanvaihtotenttiiliä, mutta kannattavaa olisi parantaa ilman kiertävyyttä lisäämällä esimerkiksi kaksi ilmanvaihtotenttiiliä lisää. (Konttivuokraus.)

Kuva 116 Merikontin mitat

Kuvasta 116 ilmenee merikontin äärimitat. Kaikki viiden kopin osat mahtuvat yhteen konttiin, mutta pakatessa tulee kiinnittää huomiota huolellisuuteen ja varmistaa, että jokainen osa on tukevasti omalla paikallaan.

Kuva 117. Osien asettelu merikonttiin

Eri värein merkityt osat erittävät eri moduuleita mökkirakenteista. Sama väri tarkoittaa aina samaa osaa. Jos merikontin koko tila käytetään hyödyksi tehokkaasti, kaikki osat saa pakattua yhteen merikonttiin. Pakkauksessa ei ole huomioitu muita tiloihin tulevia koristeita ja kalusteita.

7.5 Valaistus ja sähköt

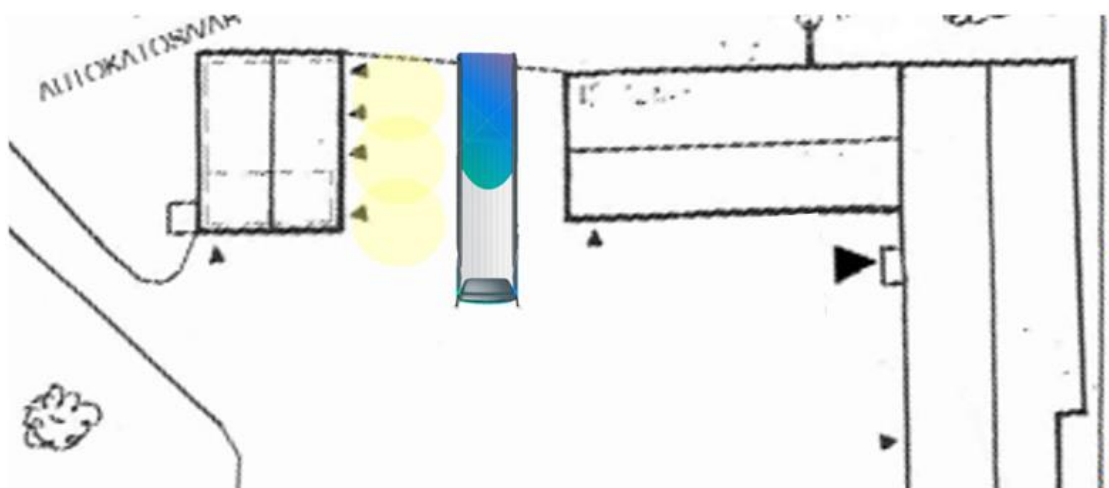
Valaistus- ja sähkösuunnittelussa tuli huomioida tunnelman ja tarkoituksen lisäksi esteettömyyttä. Sen huomioiminen näyttäytyy osiltaan eri tavoin ulko- ja sisätiloissa. Ulkona erityistä huomiota tulee kiinnittää valaistuksen laatuun ja

tunnelmaan. Asiakkaiden tulee nähdä selkeästi kulkureitit ja eri alueiden erottaminen toisistaan tapahtuu myös valaistuksen avustuksella. Suurin osa sisätilojen valaistuksesta on pinta-asennettavia ja johdotus täytyi toteuttaa niin, että ne eivät ole kulkureiteillä vaikeuttamassa pyörätuolilla liikkumista.

Konseptisuunnitelman osalta ei puututa eteistilojen tai ruokalan valaistukseen, sillä asiakkaan toiveesta niissä hyödynnetään olemassa olevaa valaistusta ja tunnelmaa luodaan koristevaloilla, kuten LED-kynttilöillä, jotka kuuluvat piensustukseen, joka on aihealueena rajattu pois opinnäytetyöstä.

7.5.1 Ulkotilojen valaistuksen konseptisuunnitelma

Ulkotilojen valaistus on selkeästi jaettu neljään eri osioon; hyvin valaistu parkkialue, kulkuväylien valaistus, tunnelmallinen toimintojen valaistus ja näyttävä koristevalaisu reuna-alueille. Alueet keskustelevat toisiinsa kanssa, mutta asiakkaan on myös helppo havaita, kun saapuu alueesta toiseen. Ulkotiloihin tehdään valaistussuunnitelma ilman tarkkoja mittoja ja määriä, jotka tarkastetaan tilaajan toimesta toteutusvaiheessa. Valaisimien valinnalla on kiinnitetty huomiota kestävyYTEEN, sillä niiden täytyy kestää sääoloja vuoden ympäri.

Kuva 118. Pihan parkkialueen havainnointi

Parkkialueen erottuu muusta pihasta kylmemmällä ja kirkkaammalla valaistuksella. Alueella näkee hyvin toimia, jotta linja-autosta poistuminen ja tavaroiden kuten pyörätuolien purkamisen ja kasaaminen on helppoa ja turvallista. Va-

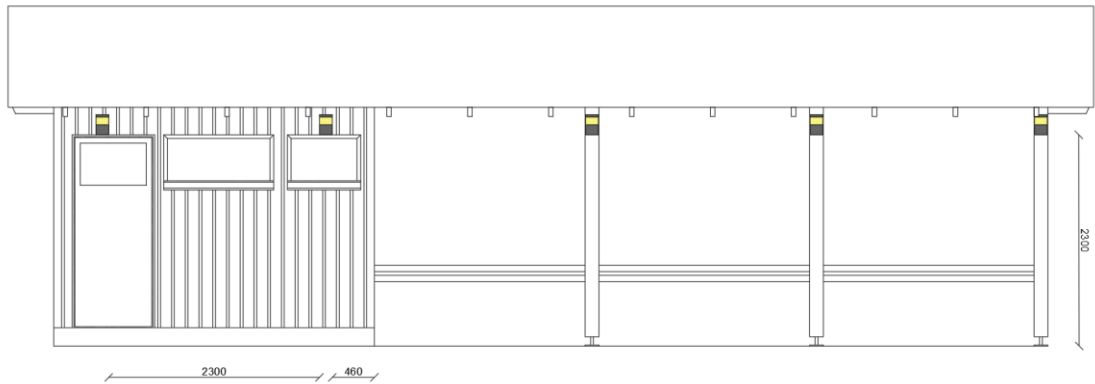
laistus on selkeä, mutta ei luonteeltaan poikkeava alueen muuhun valaistukseen verrattuna. Alueella halutaan välttää ylimääräistä liikennettä ja oleskelua, sillä se on varattu vain linja-autolle ja siihen liittyviin toimintoihin. Parkkialue on sijoitettu varastorakennuksen viereen (kuva 118, 95) erilleen muista pihan toiminnoista. Alue valaistaan varastorakennuksen seinään ja tolppiin kiinnitettävillä seinävalaisimilla.

Valonlähde

Lamppu:	1 x 14,8 W LED
Sisältää lampun:	Kyllä
Teho:	14,8
Kiinteästi asennettu LED:	Kyllä
Valon väri:	lämmin valkoinen (3 000 K)
Valovirta yhteensä (lm):	1 700

Kuva 119. Arcchio Yolena (nettilamppu.fi)

Kuva 120. Valaisimien positiot

Parkkialueelle tulee 5 kappaletta valmistajan Arcchio Yolena mallisia seinävalaisimia, jonka valo ohjautuu alaspäin. Valaisin toistaa 3000 kelvinin (K) lämpimän valkoista valoa. Alueen valovoimakkuus on arviolta 230 luksia (lx), eli esteettömän suunnittelun suositukset täyttävä. Korkeudeltaan valaisin on 209 millimetriä ja leveydeltään 140 millimetriä. Valaisin sopii mitoiltaan varastorakennuksen tolppiin (kuva 120) sekä seinäpintaan ikkunoiden ja oven yläpuolelle. Valaisimen asennuskorkeus on määritetty alapinnan mukaan 2300 millimetrin korkeuteen.

Kulkuväylien valaistuksessa on otettu huomioon riittävä valaistus, jotta liikku-
minen on sujuvaa ja turvallista. Asiakkaiden tulee myös erottaa, missä kulkee
viralliset kulkureitit ja se on toteutettu osiltaan valaistuksen avulla. (RT-kortisto
2007, 4)

Kuva 121. Kulkuväylien valaistuksen moodboard

Valonlähde

Lamppu: 1 x 60 W

Sisältää lampun: Ei

Teho: 60

Kanta: E27

Lamppujen lukumäärä: 1

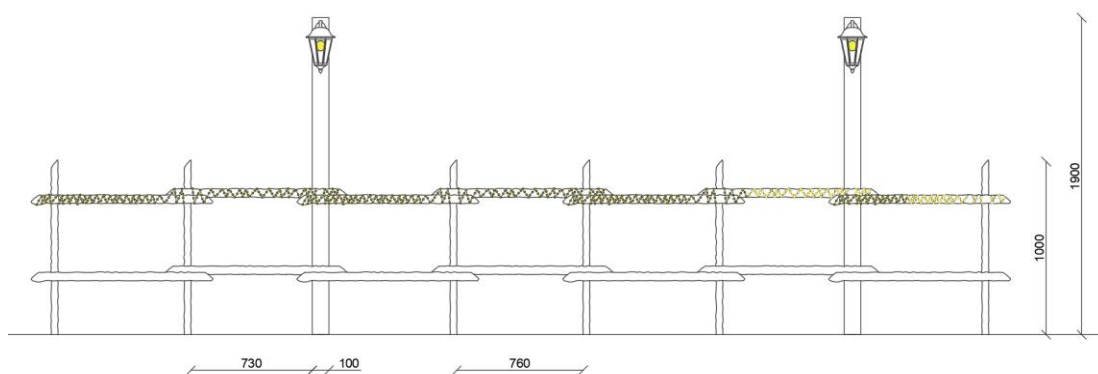
Kiinteästi asennettu LED: Ei

Kuva 123. Lindby Lamina (nettilamppu.fi)

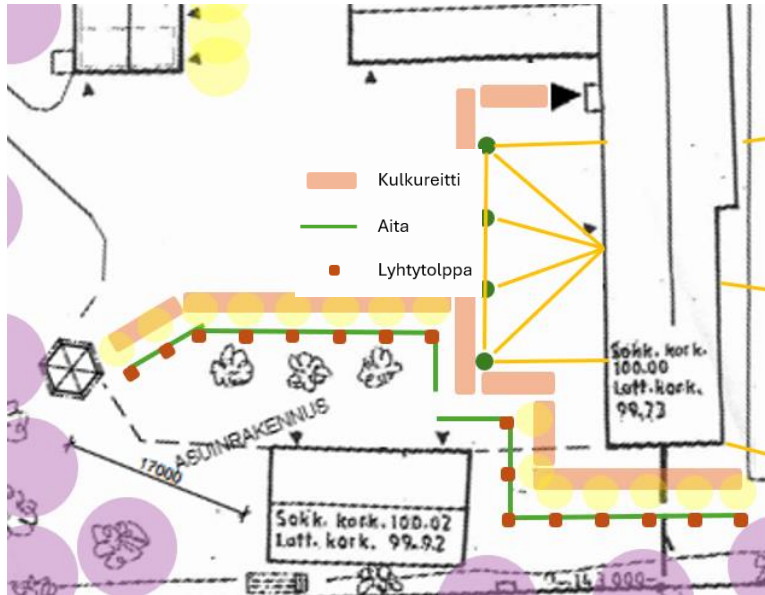
Materiaali:	Korkealaatuinen kumi
Valon väriämpötila:	2200K (erittäin lämmin valkoinen)
Lampun teho:	7W per 10 m
Himmennettävä:	Ei
Laajennettava:	kyllä, enintään 10 x 10 m
LEDien lukumäärä:	100 kpl/10 m
Pituus:	10m per kappale
LED-tyyppi:	Korkean lumenin LEDit

Kuva 124. Jatkettavat jouluvalot (lumenxl.fi)

Kuva 125. Kulkuväylien valaistuksen havainnointia

Moodboardista (kuva 121) ilmenee kulkuväylien tunnelma. Oksista rakennettu koristeaita kulkee yhdellä puolella kulkuväylien viertä ja rajaa samalla pihalleen ja ulkoreunan. Aidan ylemmän poikkituen ympärille pyöritetään valonauha (kuva 123) tunnelmavaloksi. Valonauha toistaa erittäin lämmintä valoa 2200 ja antaa poluille arviolta 10 lx valovoimakkuuden, joka on suositusten alarajalla, mutta erittäin pimeissä olosuhteissa ei riittävä yksin pääkulkuväylille. Valonauhan rinnalle tulee pylväisiin kiinnitetyt sähkölyhdyt (kuva 122), joihin tulee pakkasen kestävä väriämpötilaltaan erittäin lämpimät 2800 K polttimet esimerkiksi Airam LED A60 E27 PAKKAS OP. Kuvassa 125 suuntaa antava mallinnus aitarakennelmasta, joka tulee ulos kulkureittien viereen. Aitaa ei tule rakentaa tarkoilla mitoilla, sillä se kasataan oksista orgaanisen ilmeen saavuttamiseksi. Se toimii pääasiassa koristeena ja piha-alueen rajaitana. Sitä ei ole suunniteltu kaiderakenteeksi tai nojailua kestäväksi. Lyhtytolppien etäisyys toisistaan on 4000 mm toisistaan, mutta tulee varmistaa paikan päällä.

Kuva 125. Kulkuväylien valaistuksen havainnointia

Kuvassa 125 on hahmoteltu, kuinka kulkureittien valaistukset asettuvat piha-alueelle. Vihreällä viivalla merkitty aita kulkee kulkureittien viertä rajaamalla samalla piha-alueen. Kaikkia kulkureittejä ei ole valaistu, sillä muiden alueiden valoteho on riittävä myös viereisille kulkureiteille.

Kuva 126. Toiminta-alueiden ja joulutorin valaistuksen moodboard

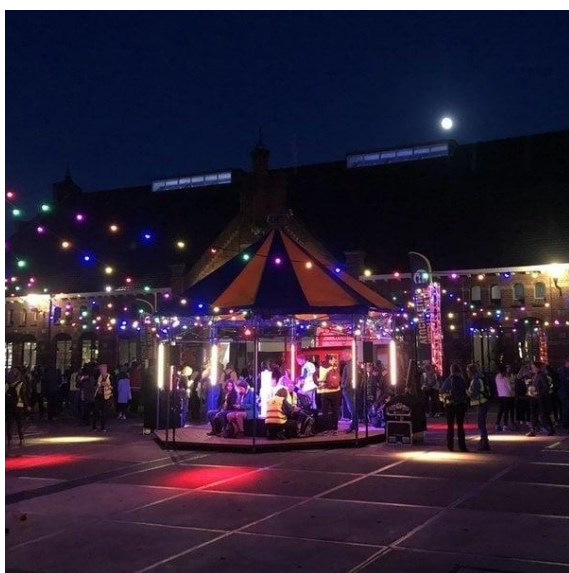
Alueen, jolle sijoitetaan pihan toiminnot sekä joulutori valaistaan valoketjuin. Niillä saadaan luotua kaunista ja näyttävää koristusta samalla kuitenkin tuoden tasaista valaistusta alueille.

Valon väriämpötila:	2000K (erittäin lämmin valkoinen) tai 2650K (lämmin valkoinen)
Lampun teho:	1W
Lumenien määrä:	32-50
Vastaa:	8 watin hehkulamppua
Kupu:	Läpinäkyvä
Kuvun materiaali:	Polykarbonaatti
Himmennettävä:	Kyllä
Lampun mitat:	Ø44 x 84mm
Lampun kanta:	E27
Nimellisjännite:	AC 220--240 V, 50/60 Hz

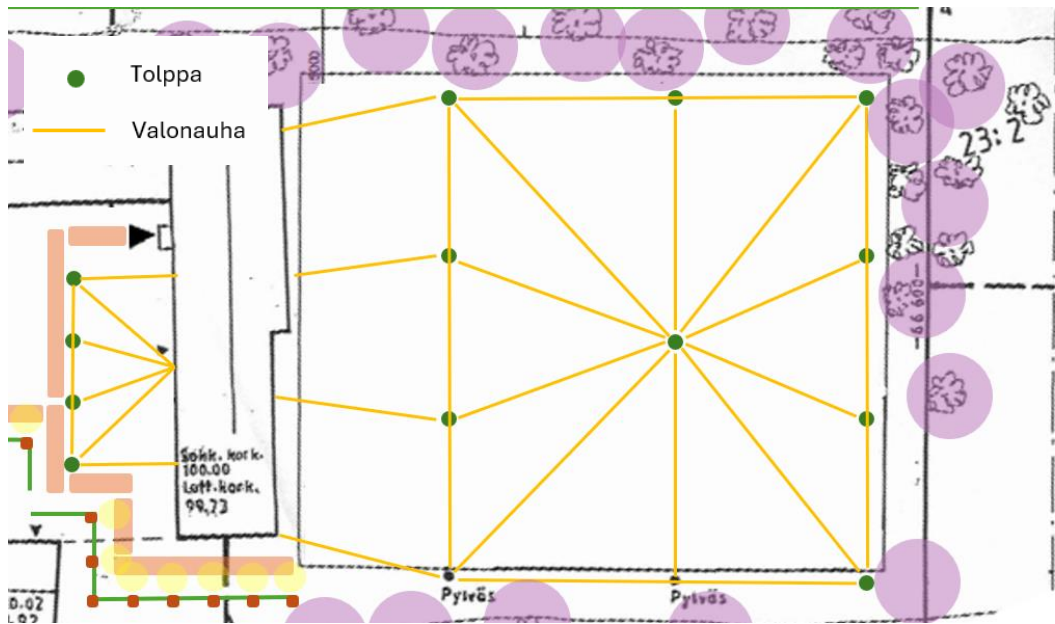
Kuva 127. Valoketju (lumenxl.fi)

Väri:	keltainen, punainen, vihreä ja sininen
Lampun teho:	1W
Lumenien määrä:	32-50 lumenia
Vastaa:	8 watin hehkulamppua
Kupu:	Läpinäkyvä
Kuvun materiaali:	Polykarbonaatti
Pudotuskestävyys:	Kyllä
Kuparijohdon paksuus:	2 x 1,5 mm ²
Kumikaaplein paksuus:	5 x 13 mm
Kaaplelin väri:	Musta

Kuva 128. Värikäs valoketju (lumenxl.fi)

Valoketjuja tulee kahta erilaista, yksivärisiä valkoisia (kuva 127) väriämpötilaan 2650 K ja nelivärisiä ketjuja (kuva 128). Värikkäät ketjut tuovat alueille leikkisyyttä, mutta valkoinen ketju tasapainottaa kokonaisilmettä ja tuo lisää valotehoa. Lamppuja on molemmissa ketjuissa 500 mm välein ja yhden lampun valovoimakkuus neliömetrin alueelle on noin 40 lx, joten valaistuksen määrän pitäisi olla riittävä.

Kuva 129. Toiminta-alueiden valaistuksen havainnointia

Piha-alueelle (kuva 129) asennetaan tolppia, joihin valoketjut kiinnitetään. Kuvan asennustapa on suuntaa antava ja todennäköisesti poikkeaa valaisimien lopullisista positioista, sillä tolppien asennuspaikat ovat varmistamatta. Ketjuja asennetaan yksittäin sekä yhdessä valkoisia ja värillisiä kulkemaan samassa linjassa, joka myös voimistaa alueen valaistusta.

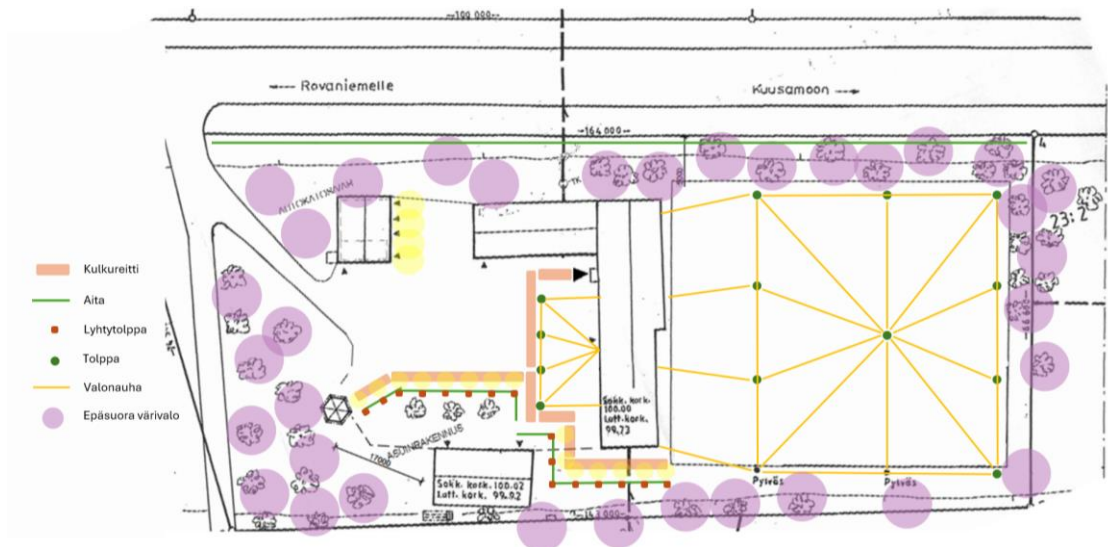
Kuva 130. Reuna-alueiden valaistuksen moodboard

- 150 Watts outdoor-spot
- Static spot with CMY colour mixture
- 256 x 256 x 256 possible colour-combinations
- Motorized shutter
- For architectural lighting or large stage backgrounds
- Fully convection cooled, no fans
- High-precision aluminium die-cast housing
- Jet-proof construction for outdoor use
- Elliptical reflector for maximum light output
- Pre-programmed variable/random CMY colour-combinations
- Can also be operated without external controller (stand alone mode)
- For bright 150 W discharge lamp
- DMX-control via every standard DMX-controller (occupies 4 channels)
- Suitable FUTURELIGHT controllers: EX-6 controller, CP-256/32 Controller
- Power supply: 230 V AC, 50 Hz -
- Power consumption:
- 350 W
- Protection grade: IP65
- DMX-control-channels: 4
- DMX-512-connection: 3-pin XLR
- Dimensions (LxWxH): 180 x 345 x 495 mm
- Weight: 12 kg

Kuva 131. Futurelight WL-150 Static spot with CMY

Piha-alueen reunoille tulee värillisiä spotteja (kuva 131) valaisemaan puita ja muita pystypintoja. Kuvasta 130, sivu 101 näkee tunnelman, jota haetaan myös tähän kohteeseen. Värilliset spottivalot antavat vahvan tunteen jo paikalle saavuttaessa. Ne usein koetaan mielenkiintoisiksi ja tunnistettaviksi. Kun asiakas lähtee lumikenkäilemään alueen reunamille, hänen halutaan saavan tunne, että on astunut satumetsään.

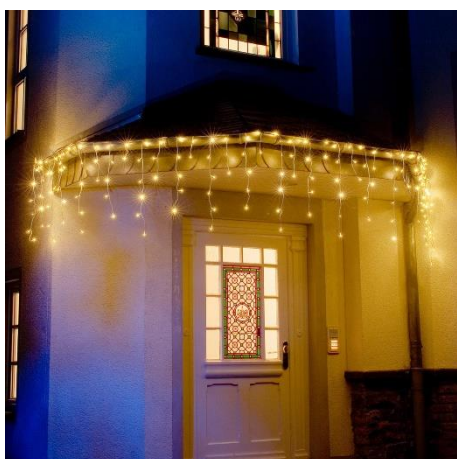
Kuva 132. Pihan valaistuksen havainnointia.

Spotteja asetetaan reunamille paikkoihin, jossa valoa voi heijastaa puihin tai mihin pystypintoihin, kuten rakennuksen seiniin. Valonlähteet piilotetaan täysin asiakkailta kaivamalla ne tarpeeksi syväälle lumeen. Autotien puoleisella reunalla on samanlaista aitaa, kuin kulkuväylillä tuomassa lisävalaistusta lumikenkäilyreitille sekä rajaamassa alue autotiestä.

7.5.2 Liikuntasalin valaistuksen konseptisuunnitelma

Liikuntasalissa kaikki valot tulee olla pinta-asennettavia, sillä purettavien rakenteiden sisällä ei voi kulkea sähkökaapeleita. Pinta-asennettavissa valaisinratkaisuissa tulee kiinnittää huomiota johdotukseen. Esteettömyyden vuoksi johdot eivät voi kulkea lattiatasossa kulkureiteillä ja yleisen turvallisuuden vuoksi tulee huolehtia, että sähkökaapelit on suojattu erilaisilta rasitteilta ja riskeiltä vahingoittua.

Valonlähde

Sisältää lampun:	Kyllä
Kiinteästi asennettu LED:	Kyllä
Teho:	0,06
Lamppu:	200 x 0,06 W LED, yhteensä 12 W
Valon väri:	lämmin valkoinen

Kuva 133. LED-valoverho jääsade (nettilamppu.fi)

Ajuri sisältyy pakkaukseen	Kyllä
Ajurin mallitunniste	ICPSW5-5EU-1
Ajurin enimmäislähtöteho	5 W
Ajurin mitat	83.7 x 39 x 22 mm
Ajurin paino	39 g
Valonlähteiden ajurityyppi	Led
Ajurin hyötysuhde täydellä kuormituksella	76 %
Ajurin kuormittamattoman tilan virrankulutus (Pno)	0.03 W

Kuva 134. Storhaga himmennettävä LED-valaisin (ikea.fi)

Mökkien kattolevyjen reunaan asennetaan valoverho (kuva 133), joka tuo lämmintä valaistusta tilaan ja korostaa mökkien struktuuripinnoitetta. Valoverhon

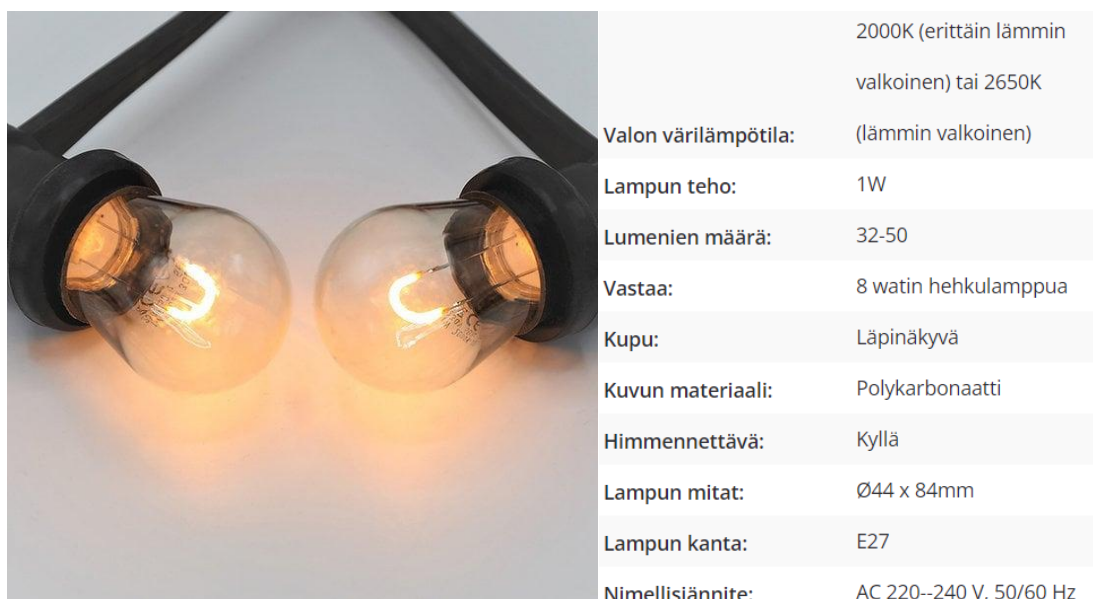
antama valovoimakkuus on arviolta noin 6 lx. (Nettilamppu.) Se ei valontarpeeltaan vastaa tarvittavaa valaistusta luiskalle, joten oven suuhun asennetaan LED-lyhty (kuva 134, 103), jossa on mahdollisuus valita paristokäyttöisen tai johdollisen väliltä. Lyhdyn valovoimakkuus on täydellä teholla 40 lx viiden neliömetrin alueelle. Lyhdyn kupu on maitolasia, joka estää häikäisyä. (Ikea.)

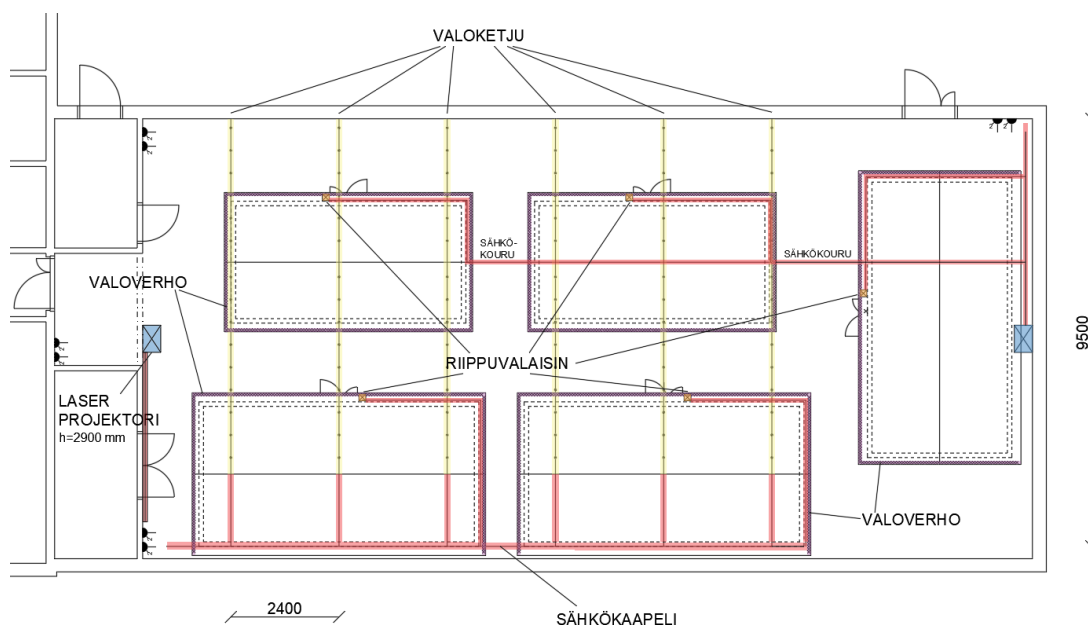
Kuva 135. Mökin valaistuksen hahmottelua

Kuvasta 135 ilmenee mökin ulkopintoihin tulevien valaisimien positiot. Kuva on suuntaa antava ja lopulliset ratkaisut asennuksesta tehdään paikan päällä. Alla olevasta mökkimoduulista näkee riippuvalaisimen asennustavan ja kuinka sähkö tulee vetää mahdollisimman huomaamattomasti seinän yläreunaa pitkin mökin taakse, tai katolle, riippuen mökin sijoituksesta liikuntasalissa. Keskeillä tilaa olevien mökkien sähköjohdot piilotetaan sähkökouruihin (kuva 137, 105), jotka kulkevat katonharjoja pitkin salin perälle. Mökin katon harjakorkeus

on 2900 mm, joten sähkökouru ei vaikeuta liikkumista tai ole muutoin häiriönä tilassa.

Kuva 136. Valoketju (lumenxl.fi)

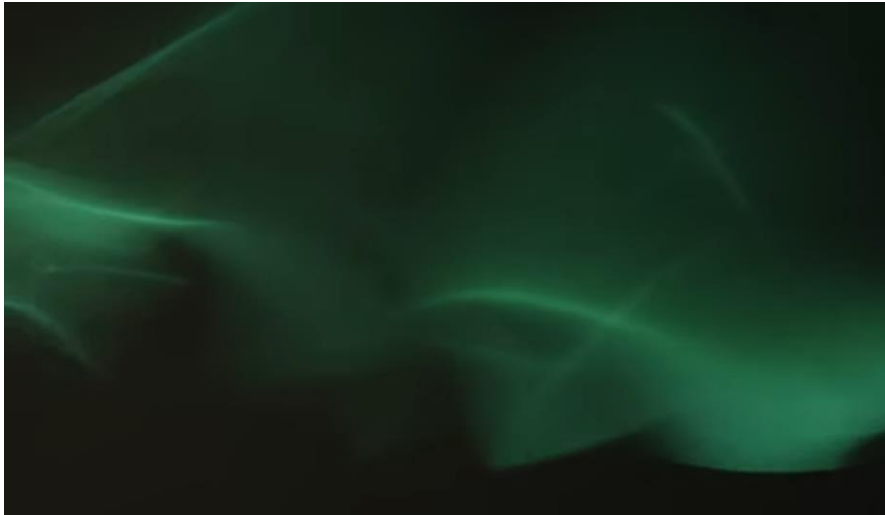

Kuva 137. Valoketjujen positioiden hahmottelu

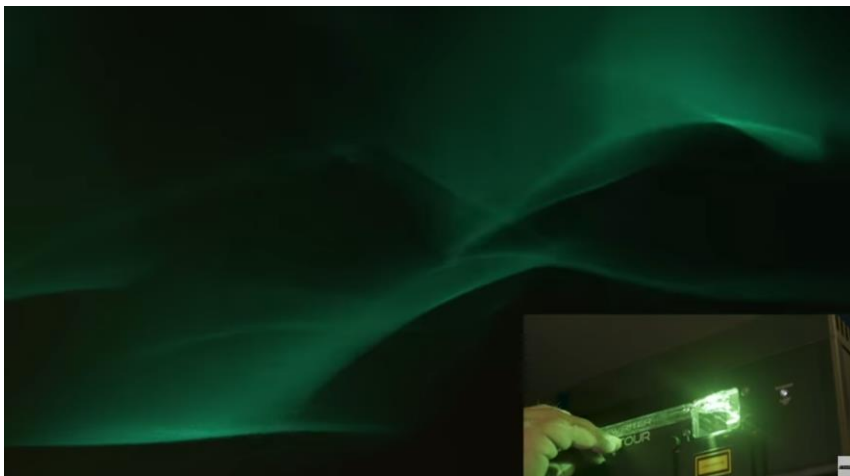
Kulkureittien yläpuolelle ripustetaan valoketjut (kuva 136) tasaisilla väleillä. Valoketjuista jakautuu tasainen ja erittäin lämmin (2000 K) valo tilaan, mutta yleistunnelma säilyy silti hämäränä. Valovoimakkuus on 22 lx, joka täyttää suositukset kulkureittien valaistutarpeesta. Valoketjuja tulee kuusi kappaletta ja yhdessä ketjussa on 15 lamppua. Lumen XL valoketju on himmennettävä, jotta valaistuksen kirkkautta saa muutettua helposti tarvittaessa. Lamput ovat

vaihdettavia, joka pidentää valoketjun käyttöikää samalla pienentäen ympäristökuormitusta. (Lumen XL.) Yksi valoketju riittää pituudeltaan koko salin leveydelle (kuva 137, 105), joten sähkökaapelit saa helposti piilotettua isompien mökkien ja seinän väliin, jolloin ne eivät kulje kulkureiteillä. Valoketju kulkee ja kiinnitetään mökkien katoharjoihin ja toisesta päästä seinään.

Liikuntasalin kattoon asennetaan kangas, johon heijastetaan laservaloilla toteutettava taideinstallaatio, jossa hyödynnetään Lumia tekniikkaa, jossa lasersäteet hajotetaan esimerkiksi muovisen tai lasisen välikappaleen avulla saaden aikaan abstrakteja valoilmioita. Kohteeseen hyödynnetään aurora efektiä, jossa lasersäteet hajotetaan ikään kuin revontulia muistuttaviksi kuvioiksi. (X-Laser USA 2018.)

Kuva 138. Aurora efekti laserilla lasin läpi (X-laser USA 2018)

Kuva 139. Aurora efektiä sulatetun lasin läpi haiotettuna (X-laser USA, 2018)

Kuvista 138 ja 139, sivu 106 näkee millaisia efektejä laserilla saa aikaan. Aurora efektiä toistavia projektoreita voi ostaa valmiita, tai tavalliseen laser projektoriin voi itse valmistaa esimerkiksi lasiputkesta kappaleen, jonka läpi laser-säteet hajotetaan.

Kuva 140. Laser projektori (lighting-geek.com)

Projektoreita (kuva 140) tulee kaksi kappaletta ja ne asennetaan liikuntasalin molempiin päihin, jotta valon liike näyttää eläväisemmältä ja satunnaiselta. Projektoreihin saa ohjelmoitua eri värejä sekä nopeuksia. Kohteen kattoon heijastetaan vihreän eri sävyjä ja toisinaan hiukan valkoista ja punaista hiitaalla liikkeellä, jossa kuitenkin tapahtuu pientä vaihtelevuutta.

Kuva 141. Hahmotelmaa joulukylästä

Valmis joulukylä on tunnelmallinen ja kiehtova tila tutkia ja kokeilla eri toimintoja. Valaistus täyttää esteettömät suositukset ollen kuitenkin maltillinen ja hämärä. Tunnelmaa on helppo muuttaa tarpeen mukaan säätämällä valoketjujen kirkkautta kaukosäätimellä. Myös oven pielissä olevia sähkölyhtyjen kirkkautta on mahdollista säätää tarpeeseen sopivaksi.

8 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

Projektin tutkielmamateriaalin tiedonhakuun on käytetty luotettavaa alan kirjallisuutta, RT-kortistoa ja muita aiheeseen liittyviä tutkimuksia. Iso osa lähteistä on ensikäden lähteitä. Eri organisaatioiden jakama informaatio on mielestämme luotettavaa, koska esimerkiksi Invalidiliitto on keskittynyt toimintansa juuri esteettömyyteen, joka on olennaisessa osassa tätä opinnäytetyötä. Eri lähteiden tutkimiseen ja tässä projektissa käytettävien lähteiden keruuseen on käytetty paljon aikaa ja huolellisuutta, jotta olemme voineet itse varmistua lähteiden luotettavuudesta.

Vertailevaa ja havainnoivaa tutkimusmateriaalia on kerätty muun muassa eri referenssikohteissa vieraillessa ja sosiaalisesta mediasta, kuten Pinterestistä. Näissä lähteissä on hyvä pitää mielessä lähdekriittisyys, koska ne pohjautuvat paljon suunnittelijan näkemyksiin ja käyttökokemuksiin asian suhteen, mutta tuovat tutkimukseen silti tärkeää informaatiota käyttäjäkohtaisesta lähestymisestä. Kyselylomakkeen sisältö ja eri kysymysten esitystapa tarkistettiin useaan kertaan ja kysymysten laatija luetutti kyselyn eri henkilöillä ennen, kuin se lähetettiin projektin toimeksiantajalle, jotta kysymysten virheellinen tulkinta voitiin minimoida.

Työprosessin uskottavuus ja dokumentointi on hyvää ja johdonmukaista läpi projektin. Kuvat, jotka on laadittu osana tutkimuksen etenemistä, ja lopputuloksen aikaansaamiseksi ovat viimeisteltyjä ja tarkkaan harkittuja. Opinnäytetyön tulokset ovat tilaajalle käyttökelpoisia ja hyödyllistä materiaalia, jota voidaan käyttää teemapuiston rakentamisessa.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella toimiva ja esteetön teemapuisto XXXXX. Tutkimus ja suunnittelu aloitettiin toimeksiantajan haastattelulla, josta jatkumona syntyi kyselylomake. Eri referenssikohteissa vierailu ja niiden vertailu loi hyvät lähtökohdat suunnittelutyölle. Esteettömyyden kannalta oli tärkeää etsiä tietoa sen tuomista vaatimuksista eri tiloissa liikkumisen ja toimimisen suhteen. Projekti eteni tiedonkeruusta johdonmukaisesti suunnitelman luonnosteluun, josta päädyttiin eri tutkimusmenetelmien avulla valmiiseen ja toimivaan suunnitelmaan esteettömästä teemapuistosta, joka on mahdollista purkaa sisätilojen osalta ja siirtää suunnitellusta tilasta pois.

Tutkimuksen päätutkimuskysymykseen *”Millainen on esteetön teemapuisto?”* on kysymyksenä loppujen lopuksi hyvin vaikea ja laaja, koska teemapuisto itsessään kattaa alleen melkein mitä vain toiminnalliseen tekemiseen rajatussa ympäristössä. Yleisesti ottaen julkisten tilojen esteettömyyskäsitteet auttoivat kuitenkin löytämään toimivan ratkaisun kysymykseen.

Alakysymys *”Millainen on autenttisen tuntuinen elämyspuisto?”* oli myös haastava, koska eri henkilöt kokevat ja tuntevat asiat eri tavoin. Lähestyimme kysymystä tutkimuksen aikana omien havaintojemme ja kokemuksiemme perusteella ja lopputuloksesta saatiin asiakkaan toiveita ja odotuksia tukeva kokonaisuus. Toinen alakysymyksistä *”Miten purettavissa ja kasattavissa olevat puitteet toimivat?”*, oli näistä helpoin vastaamisen kannalta, koska kysymys on teoreettisin ja ulkoiset mielipiteet eivät vaikuta sen tulkittavuuteen. Kysymykseen vastaaminen käytännössä oli hyvin työläs ja laaja kokonaisuus, joka vaati paljon eri lähteiden tutkimista ja suunnittelua. Lopputuloksesta syntyi kokonaisuus, jossa joulukylän pintamateriaalit ja mökkien rakenteet ovat helposti ja selkeästi purettavissa ja uudelleen kasattavissa paikoilleen taas kauden auetessa.

10 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi oli kokonaisuudessaan haastava suunnitelman laajuuteen ja siihen suhteutettuna lyhyen aikataulun vuoksi. Lopputuloksesta saatiin aikatauluhaasteista huolimatta selkeä ja toimiva kokonaisuus, jota tilaajan on

helppo hyödyntää tulevan teemapuiston luomisessa. Suunnitelmasta käy ilmi, kuinka mökit on mahdollista rakentaa ja miten ne säilötään merikonttiin kauden päättyessä. Mökkejä ympäröivän tilan pintamateriaalit ovat myös suunniteltu purettaviksi samoin, kuin koko teemapuistoon kuuluvat kalusteet ja so-misteet. Teemapuistoon suunniteltiin toiminnot ja niiden asemointi suhteessa sisä- ja ulkotilan käytettävyyteen. Teemapuistossa on mahdollista liikkua tar-vittaessa avustajan tukemana, mutta kokonaisuus tukee myös itsenäistä liik-kumista huomioidessaan eri liikkumista rajoittavien henkilöiden tarpeita. Kul-kuyhteydet on mitoitettu esteettömän ympäristön vaatimilla standardeilla, sekä materiaali valinnoilla ja niiden asemoinnissa on huomioitu tilassa suunnista-mista helpottavia elementtejä. Valaistuksessa on huomioitu esteettömyyden vaatima valaisuteho ja häikäsemättömyys.

Tämän opinnäytetyön isoin haaste oli selkeästi aikataulu. Toimeksianto oli läh-tökohtaisesti jo todella laaja, jonka vuoksi aiheen rajaaminen tähän opinnäyte-työhön haastoi suunnittelijoita. Koko projektin vaatiman työmäärän arvioimi-nen aloitusvaiheessa oli vaikeaa, kun yhdisti siihen halun toteuttaa mahdolli-simman laajasti kaiken siihen liittyvän. Iso oppimisen paikka tämän vuoksi on ymmärtää realistisemmin työhön kuluvan ajan suhde käytettävissä olevaan ai-kaan ja sen pohjalta tavoitteiden asettaminen.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Anttila, P. 2014. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedonhankinta/> [viitattu 13.1.2024].

Elämyspuisto GoPark liittyi ilmastoverkoston. Ilmastoverkosto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ilmastoverkosto.fi/elamyspuisto-gopark/> [viitattu 17.1.2024].

Esteettömyys. Invaliidiliitto ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys> [viitattu: 8.3.2024].

Invalidiliiton esteettömyystyö. Invaliidiliitto ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/invalidiliiton-esteettomyystyo> [viitattu: 8.3.2024].

Kallinen, T & Kinnunen, T. 2021. Haastattelu. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/haastattelu/> [viitattu: 9.4.2024].

Kallinen, T & Kinnunen, T. 2021. Johdatus laadulliseen tutkimukseen ja verkkokäsikirjaan. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/johdatus-laadulliseen-tutkimukseen-ja-verkkokasikirjaan/> [viitattu: 9.4.2024].

Kohteet. Elvesvillage. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://elvesvillage.fi/elamykset/kohteet/> [viitattu 13.1.2024].

Koppa. 2015. Määrällinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.4.2015. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus> [viitattu 10.4.2024].

Mitä konseptisuunnittelu on. 2022. Muodoste. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://muodoste.fi/mita-konseptisuunnittelu-on/> [viitattu 17.1.2024]. Muumimaailma. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://muodoste.fi/mita-konseptisuunnittelu-on/> [viitattu 13.1.2024].

Muotio, L. 2022. Havainnointi aineistonkeruumenetelmänä. Muotoilu.info. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.muotoilu.info/index.php/tutkiva-muotoilu/menetelmat/havainnointi-aineistonkeruumenetelmana/> [viitattu: 9.4.2024].

Muotio, L. 2021. Vertailu tutkimusmenetelmänä. Muotoilu.info. WWW-dokumentti. 20.9.2021 Saatavissa: <https://www.muotoilu.info/index.php/tutkiva-muotoilu/menetelmat/vertailu-tutkimusmenetelmana/> [viitattu 9.4.2024].

Märri, A. 2020. Esteetön leikkipuisto. Hämeen ammattikorkeakoulu. Rakennettu ympäristö. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202002212655> [viitattu 2.4.2024].

Nikunen, H. 2019. Valaistus osana elvyttävää ympäristökokemusta. Väitös. Saatavissa: <https://doi.org/10.33357/ys.83677> [Viitattu 13.1.2014].

Pintakäsittely. 2012. Metsäwood. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.metsagroup.com/globalassets/metsa-wood/attachments/kerto-lvl-manual/fi/kerto-kasikirja-lvl-pintakasittely.pdf> [viitattu 11.4.2024].
Puisto alue. Arcandia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.arcandia.fi/puistoalue> [viitattu 13.1.2024].

Rakentajan toimitus. 2013. Pintamateriaalisuunnittelu. Rakentajat.fi. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.1.2023. Saatavissa: <https://rakentaja.fi/artikkelit/pintamateriaalisuunnittelu/> [viitattu 7.4.2024].

RT 103141. 2019. Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Päivitetty 12.2019. Saatavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/RT%20103141?navref=Search> [viitattu 9.3.]

RT 29-11052. 2012. Rakennusmaalaus. Talo 2000 Maalautuotenumikkistö. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/RT%2029-11052?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024].

RT 08-11098. 2012. Sisusteiden paloturvallisuus. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/RT%2008-11098?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024].

RT 07-11299. 2018. Sisäilmaluokitus 2018. Sisäympäristön tavoitearvot, suunnitteluohjeet ja tuotevaatimukset. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/RT%2007-11299?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024].

RT-kortisto 2007: Tilan valaistus. Helsinki: Rakennustieto Oy.

SAMK. 2014. Tilojen esteettömyyskartointu aistit huomioiden. Tarkistuslista avuksesi. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja D. Muut julkaisut 9/2014. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-633-147-1> [viitattu 2.4.2024].

Siikanen, U. 2017. Rakennusfysiikka: Perusteet ja sovelluksia. E-kirja. Helsinki: Rakennustieto Oy.

SIT 42-610071. 2010. Lattiapäällysteet. Muovi, linoleum, kumi. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saavavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/SIT%2042-610071?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024].

SIT 42-610003. 2005. Lattian tekstiilipäällysteet, matot. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saavavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/SIT%2042-610003?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024].

SIT 47-610017. 2005. Puukalusteiden pintakäsittely, sisätilat. Rakennustieto Oy. PDF-dokumentti. Saavavissa: <https://kortistotezp-rakennustieto-fi.ezproxy.xamk.fi/kortit/SIT%2047-610017?navref=Search> [viitattu: 8.4.2024]

SuRaKu-projekti.2008. Esteetön ympäristö. Esteettömän ympäristön suunnittelukortti. BDF-dokumentti. Päivitetty 6.2.2008. Saatavissa: https://www.hel.fi/static/hki4all/ohjeet/Suraku_Kortti-5_060208.pdf [viitattu: 12.4.2024].

Tietoarkisto. 2021. Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/> [viitattu: 9.4.2024].

UKK 2: Konttien rakenne, lattia, vesitiiviys ja ilmanvaihto. 2016. Konttivuokraus Oy. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.konttivuokraus.fi/konttivyinkki-blogi/ukk-2-konttien-rakenne-lattia-vesitiiviys-ja-ilmanvaihto/> [viitattu 10.4.2024].

Virtala, S. 2013. Elämiskohteen ideointi Muumimaailmaan: asiakas osana tuotekehitysprosessia. Lahden ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121220955> [viitattu 2.4.2024].

X-Laser USA. 2018. Create amazing aurora effects with lasers and a trip to the hardware store. Youtube. Videoleike. Julkaistu 17.12.2018. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=9k-EjRz6DPA&t=64s> [viitattu 9.4.2024].

KUVALUETTELO

- Kuva 1. Opinnäytetyön työnjako. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 2. Kohteen päärakennus. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 3. Kohteen pihamaa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 4. Pihapiirin kota. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 5. Suunnittelukohteen pohjapiirros. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 6. Eteistila ulko-ovien suuntaan. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 7. Eteistila keittiön suuntaan. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 8. Eteistila liikuntasalin suuntaan. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 9. Ulko-ovet. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 10. Ulko-ovet ruokalasta katsottuna. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 11. Ruokailutila eteistilojen suuntaan. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 12. Ruokailutila eteisen ovelta. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 13. Liikuntasali katsottuna eteisen sisäänkäynnin suuntaan. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 14. Sisäänkäynti liikuntasaliin ja varastohuoneiden ovet. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 15. Liikuntasali katsottuna sisäänkäynnin suunnalta. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 16. Liikuntasalin hätäuloskäynti. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 17. Käsitekartta opinnäytetyön keskeisistä käsitteistä. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 18. Viitekehys elämyspuiston suunnitelman päätekijät. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 19. Kuvaan on koottu asiakkaalle lähetetyt ennakkokysymykset. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 20. Värikollaasi ilmentää asiakkaan toiveita teemapuiston sävy maailmasta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 21. Toimeksiantajan lähettämiä kuvia havainnollistamaan heidän ideoitansa ja mielikuvia valmiista teemapuistosta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 22. Rakennustuotteiden paloluokitukset on ilmoitettu eurooppalaisen luokitustandardin SFS-EN 13501-1+A1 mukaisesti. (RT 08-11098 2012.)
- Kuva 23. Rakennusateriaalien päästöluokitusvaatimukset M1- ja M2-luokissa (RT 07-11299 2018)
- Kuva 24. Tonttulan aluekartta. Elvesvillage. 2024. Saatavissa: <https://elvesvillage.fi/elamykset/kohteet/> [viitattu 2.3.2024].
- Kuva 25. Päärakennuksen tonttunukkeja. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 26. Tonttupiilon leikkimökki. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 27. Piparkakkutalo ulkoa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 28. Piparkakkutalon koristeluja sisällä. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 29. Tonttulan Tiedon tupa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 30. Tiedon tupa sisältä. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 31. Lyhytelokuva Tonttulan tarusta. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 32. Tonttukoulussa askartelemassa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 33. Seitakiven rekvisiittaa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 34. Seitakiven rekvisiittaa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 35. Arcandian sisääntulo. Remmler, Elina. 2024.

- Kuva 36. Arcandia Villagen rakennus. Getyourguide. 2024. Saatavissa: <https://www.getyourguide.com/fi-fi/arcandia-arctic-adventure-park> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 37. Arcandia Villagen kahvila. Getyourguide. 2024. Saatavissa: <https://www.getyourguide.com/fi-fi/arcandia-arctic-adventure-park> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 38. Shaman Villagen rakennuksia. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 39. Path of Light. Getyourguide. 2024. Saatavissa: <https://www.getyourguide.com/fi-fi/arcandia-arctic-adventure-park> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 40. Silta Muumimaailmaan. Visit Naantali. 2024. Saatavissa: <https://visit-naantali.com/tapahtuma/muumimaailma/> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 41. Muumimaailman kartta. Muumimaailma. 2024. Saatavissa: <https://www.muumimaailma.fi/kohteet/satukohteet/> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 42. Muumipappa Huilipuistossa. Muumimaailma. 2024. Saatavissa: <https://www.muumimaailma.fi/kohteet/satukohteet/> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 43. Muumitalo. Helsingin uutiset. 2020. Saatavissa: <https://www.helsinginuutiset.fi/teemat/2336167> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 44. Muumitalon keittiö. Helsingin uutiset. 2020. Saatavissa: <https://www.helsinginuutiset.fi/teemat/2336167> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 45. Niiskun keksintöpuisto. Muumimaailma. 2024. Saatavissa: <https://www.muumimaailma.fi/kohteet/satukohteet/> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 46. Noidan talo ulkoa. Muumimaailma. 2024. Saatavissa: <https://www.muumimaailma.fi/kohteet/satukohteet/> [viitattu 1.3.2024].
- Kuva 47. Ajatuskartta alustavista ideoista eri toimintojen suhteen. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 48. Kaksi havainnekuvaa teemapuiston pohjapiirustuksen luonnoksesta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 49. Teemapuiston piha-alueelle suunniteltu luonnos eri toimintojen sijoittelusta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 50. Luonnos 1. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 51. Luonnos 2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 52. Luonnos 3. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 53. 1. luonnos lattianoduulista. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 54. 2. luonnos lattiamoduulista. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 55. 3. luonnos lattiamoduulista. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 56. Luonnos kattotuolista. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 57. Luonnos kattotulista. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 58. Perinteinen joulukatu. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638387591/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 59. Valoketjuja terassilla. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638376885/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 60. LED video tunneli. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/664914332517426367/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 61. LED tähtikangas. Discoland. 2024. Saatavissa: <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fdiscoland.fi> [viitattu 13.3.2024].
- Kuva 62. Ulkotilojen valaistuksen luonnostelu. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 63. Nutica pyläsvalaisin. Valohuone. 2024. Saatavissa: <https://www.valohuone.fi/71116-nautica-pylasvalaisin/> [viitattu 12.3.2024].
- Kuva 64. Luca-pyläsvalaisin. Nettilamppu. 2024. Saatavissa: <https://www.nettilamppu.fi/p/luca-pylasvalaisin> [viitattu: 12.3.2024].

- Kuva 65. Locos pylväsvalaisin. Valo huone. 2024. Saatavissa: <https://www.valo.huone.fi/3072071-locos-pylvasvalaisin> [viitattu 12.3.2024].
- Kuva 66. Pylväsvalaisin Nadesha. Nettilamppu. 2024. Saatavissa: <https://www.nettilamppu.fi/p/pylvasvalaisin-nadesha> [viitattu: 12.3.2024].
- Kuva 67. Callisto seinävalaisin. Valo huone. 2024. Saatavissa: <https://www.valo.huone.fi/3094071-callisto-seinavalaisin> [viitattu 12.3.2024].
- Kuva 68. Lyhtyvalaisin. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638376946/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 69. Stairville tinybright IP B10 (thomann, 2024)
- Kuva 70. Tunnelmallinen luistelujää. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638377013/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 71. Valonauhoilla koristeltu aita. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638376969/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 72. Värillisiä valonauhoja. Pinterest. 2024. Saatavissa: <https://fi.pinterest.com/pin/288582288638376946/> [viitattu 14.3.2024]
- Kuva 73. Esimerkki havainnollistamaan kurkisteluseinämän ideaa. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 74. Valmis pohjapiirros, josta näkee suunnitellun kulkureitin. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 75. Eteistilan pohjan mitoituksia. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 76. Moodboard ilmentää eteistilan ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 77. Materiaalit ja niiden sijainti suhteutettuna pohjaan. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 78. Joulukylän pohjan mitoituksia. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 79. Moodboard ilmentää Joulukylän ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 80. Materiaalit ja niiden sijainti pohjaan sijoitettuna.
- Kuva 81. Liikuntasalin seinille asennettävien verhojen ja maisemointisermien asemointi. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 82. Havainnekuva maisemointisermeihin maalattavasta kuvasta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 83. Seinien peitoksi siirrettävät maisemointisermit. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 84. Maisemointisermien liitos tukirakenteeseen nähden. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 85. Tonttukoulun pohjan mitoituksia. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 86. Moodboard ilmentää Tonttukoulun ilmettä, sävy maailmaa ja pintamateriaali valintoja. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 87. Materiaalit ja niiden sijainti pohjaan sijoitettuna. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 88. Teemapuiston piha-alueen valmis suunnitelma eri toimintojen sijoittelusta. Pursiainen, Janita. 2024.
- Kuva 89. Mökkien päämitat. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 90. Räjätyskuva mökkirakenteesta. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 91. Leikkauskuva mökistä 1. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 92. Mökkien pintamateriaalit. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 93. Mökin havainnekuva ulkoa. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 94. Mökin havainnekuva sisältä. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 95. Pintakäsittely-yhdistelmät. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 96. Seinämoduulit. Remmler, Elina. 2024.

- Kuva 97. Seinämoduulien rakenteet. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 98. Ikkunaseinä S2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 99. Ikkunan informaatiolistaus. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 100. Ovimoduuli S3. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 101. Oven informaatiolistaus. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 102. Havainnekuva liitoksesta 1. Alanen, Jussi. 2019.
- Kuva 103. Liitos 1. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 104. Lattiamoduulit. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 105. Liitos 2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 106. Kynnys/ramppi. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 107. Liitos 3. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 108. Liitos 3. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 109. Kattotuoli 1. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 110. Kattotuoli 2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 111. Kattotuolin liitos seinään. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 112. Päätykolmio 1. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 113. Päätykolmio 2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 114. Katto 1 ja katto 2. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 115. Liitos 4. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 116. Merikontin mitat. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 117. Osien asettelu merikonttiin. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 118. Pihan parkkialueen havainnointi. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 119. Arccio Yolena. Nettilamppu. 2024. Saatavissa: <https://www.nettilamppu.fi/p/alaspain-valaiseva-led-ulkoseinavalaisin-yolena> [viitattu 19.3.2024].
- Kuva 120. Valaisimien positiot. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 121. Kulkuväylien valaistuksen moodboard. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 122. Lindby Lamina. Nettilamppu. 2024. Saatavissa: <https://www.nettilamppu.fi/p/lamina-ulkoseinavalaisin-ruosteenvaerisena> [viitattu 19.3.2024].
- Kuva 123. Jatkettavat jouluvalot. LumenXL. 2024. Saatavissa: <https://www.lumenxl.fi/jatkettavat-jouluvalot-lampiman-valkoinen-10-metri.html> [viitattu 19.3.2024].
- Kuva 124. Kulkuväylien valaistuksen havainnointia. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 125. Kulkuväylien valaistuksen havainnointia. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 126. Toiminta-alueiden ja joulutorin valaistuksen moodboard. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 127. Valoketju. LumenXL. 2024. Saatavissa: <https://www.lumenxl.fi/valoketju-1-w-led-filamenttilampuilla-un-muotoinen> [viitattu 19.3.2024].
- Kuva 126. Värikäs valoketju. LumenXL. 2024. Saatavissa: <https://www.lumenxl.fi/valoketju-1w-vaerikkaeillae> [viitattu 19.3.2024].
- Kuva 129. Toiminta-alueiden valaistuksen havainnointia. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 130. Reuna-alueiden valaistuksen moodboard. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 131. Futurelight WL-150 Static spot with CMY. Steinigke. 2024. Saatavissa: <https://www.steinigke.at/en/mpn51833565-futurelight-wl-150-wall-light.html> [viitattu 4.4.2024]
- Kuva 132. Pihan valaistuksen havainnointia. Remmler, Elina. 2024.
- Kuva 133. LED-valoverho jääsade. Nettilamppu. 2024. Saatavissa: <https://www.nettilamppu.fi/p/led-valoverho-jaasade-lammin-valkoinen-3-m-5524043.html> [viitattu 8.4.2024].

Kuva 134. Storhaga himmennettävä LED-valaisin. Ikea. 2024. Saatavissa:

<https://www.ikea.com/se/en/p/storhaga> [viitattu: 10.4.2024].

Kuva 135. Mökin valaistuksen hahmottelua. Remmler, Elina. 2024.

Kuva 136. Valoketju. LumenXL. 2024. Saatavissa: <https://www.lumenxl.fi/valoketju-1-w-led-filamenttilampuilla-un-muotoinen> [viitattu 19.3.2024].

Kuva 137. Valoketjujen positioiden hahmottelu. Remmler, Elina. 2024.

Kuva 138. Aurora efekti laserilla lasin läpi. X-laser. 2018. Saatavissa:

<https://www.youtube.com/watch?v=9k-EjRz6DPA> [viitattu 12.3.2024].

Kuva 139. Aurora efektiä sulatetun lasin läpi hajotettuna. X-laser. 2018. Saa-

tavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=9k-EjRz6DPA> [viitattu 12.3.2024].

Kuva 140. Laser projektori. Lighting geek. 2024. Saatavissa: <https://www.lighting-geek.com/product/lumia-laser-show-projector-aurora-effect/> [12.3.2024].

Kuva 141. Hahmotelmaa joulukylästä. Remmler, Elina. 2024

OPINNÄYTETYÖ

AIKATAULU

PÄIVÄYS	TEHTÄVÄ	MUISTIINPANOT
18.12.2023	Mahdollisen opinnäytetyön aiheen esittely	
20.12.2023	Tiedonhaku aiheeseen alkoi	Suunniteltu kestämään maaliskuun loppuun.
5.1.2024	Ensimmäinen virallinen aloituspalaveri asiakkaan kanssa	Käydään läpi projektin lähtökohdat ja tavoitteet, mitä asiakas odottaa ja toivoo suunnitelman lopputulokselta.
9.1.2024	Opinnäytetyön tiedonhaku -Teams opetus	
15.1.2024	Opinnäytetyön aikataulun suunnittelu	
15.1.2024	Suunnitteluseminaari	Opinnäytetyön suunnitelma ja sopimus yhteistyötahon allekirjoittamana WIHlin.
27.1.2024	Vierailua mahdollisissa referenssi kohteissa.	Elina edustamassa meitä fyysisesti Rovaniemellä.
28.1.2024	Kohteeseen tutustuminen paikanpäällä	Elina edustamassa meitä fyysisesti Kuusamossa.
1.2.2024	Kirjoittamisen aloitus	Suunniteltu kestämään palautukseen asti, 14.4.2024
12.2.2024	Piirustuksien ja luonnosten teon aloitus	Suunniteltu kestämään maaliskuun loppuun.
13.2.2024	Asiakkaalle ennakkokysymyksiä lähetykset	
15.2.2024	Ohjaajan tapaaminen	Ensimmäinen tapaaminen.
19.2.2024	Väliseminaari	Alustava sisällysluettelo, produktiivisen osan suunnittelu käynnissä
4.3.2024	Ohjaajan tapaaminen	Toinen tapaaminen.
11.3.2024	Ohjaajan tapaaminen	Kolmas tapaaminen.
19.3.2024	Opinnäytetyön välitarkastus	Palautus viimeistään klo 16.00 WIHlin.
20.3.2024	Asiakkaan kanssa välipalaveri	Asiakkaan mielipiteitä suunnitelmasta ja mahdollisten muutosideoiden kartoitus.
	Ohjaajan tapaaminen	Neljäs tapaaminen.
1.4.2024	Piirustuksien viimeistely	Suunniteltu kestämään palautukseen asti, 14.4.2024
1.4.2024	Raportin viimeistely	Suunniteltu kestämään palautukseen asti, 14.4.2024
3.4.2024	Englannin kielisen abstraktin tarkastus	Palautus viimeistään klo 16.00 WIHlin.
	Ohjaajan tapaaminen	Viides tapaaminen.
15.4.2024	Valmiin työn luovutus	Palautus viimeistään klo 16.00 WIHlin.
	Esityksen teko	Suunniteltu valmistumaan seminaariin mennessä.
	Opinnäytetyöseminaarit	Esittelypaikka: Teams

JOULUMAA

ENNAKKOKYSYMYKSET

Vastata voi yksin tai erikseen, tärkeintä on antaa asialle hiukan aikaa ja pohtia eri aihealueita. Meitä kysymykset auttavat kokoamaan kaikkien mielipiteet yhteen, mutta toivomme niiden auttavan teitäkin jäsentämään omia ajatuksia ja toiveita projektin suhteen.

Mahdollisuuksien mukaan toivomme vastausta kaikilta 18.2.2024 mennessä.

- 1. TYYLI.** Kuvailkaa toivomaanne tunnelmaa tai tyyliä vähintään kolmella adjektiivilla. Miltä esimerkiksi kuuluisi tuntua, tuoksua tai näyttää tilaan astuessa ja lopuksi kuvailkaa mikä tuntuu täysin vääraltä toivottuun lopputulokseen nähden.
- 2. VÄRIT.** Minkä tyylistä värimaailmaa toivoisitte tiloihin ja onko jokin/joitain sävyjä mitä ei missään nimessä haluta mukaan?
- 3. MATERIAALIT.** Listatkaa mitkä kriteerit merkitsevät eniten eri materiaaleja valitessa. (Esim. kestävyys, kierrätys, helppohoitoisuus, hinta, kotimaisuus, ulkonäkö, persoonalliset ratkaisut, luonnonmateriaalit...)
- 4. TOIMINNOT.** Mitä toimintoja toivotte löytyvän eri tiloista? Kuten mitä pitäisi löytyä sisältä ja mitä ulkoa, minkä verran ihmisiä pitäisi mahtua samaan aikaan eri toimintoihin. Mitä tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin listaatte eri toimintoja ja pienimpiäkin toiveita sitä parempi.
- 5. PRIORITEETIT.** Mistä asioista ette ole valmiita tinkimään ja mitkä lukeutuvat niihin jotka voi toteuttaa pidemmällä aikavälillä? Listatkaa asiat tärkeysjärjestykseen. (Esim. materiaalit, eri tilat, toiminnot...)
- 6. BUDJETTI.** Hintahaarukka projektin kokonaisbudjetille ja sisustuksen osuutta siinä. Onko jotain mistä voi luopua tai mitä toteuttaa myöhemmässä vaiheessa, jos budjetti alkaa tulla vastaa?
- 7. SÄILYTETTÄVÄÄ.** Onko olemassa olevia kalusteita tai välineitä joita halutaan hyödyntää valmiissa suunnitelmassa?
- 8. VALINTOJA.** Valitse vaihtoehto, joka kuvaa paremmin omaa päätöksentekoa tai vaikuttaa siihen enemmän.

Visuaalisuus / käytännöllisyys

Edullinen hinta / Kestävä laatu

Kierrätetty / Yksinkertaista hankkia

Kiiltävä / Matta

Luonnonmateriaali / Ei merkitystä, jos hinta hyvä

Kalusteissa nahka / Tekstiili

Puun sävy tumma / Vaalea

Väreissä vahvat kontrastit / Pehmeät sävyerot

Leikkisyys / Yksinkertaisuus

- 9. KUVAT.** Lisää kuvia liitteenä, jotka ilmentävät parhaiten toivottua lopputulosta. Kuvassa voi olla jokin yksityiskohta mistä pidät tai se voi ilmentää toivottua fiilistä.
- 10. LISÄKSI.** Muuta itselle tärkeää. Mitä?